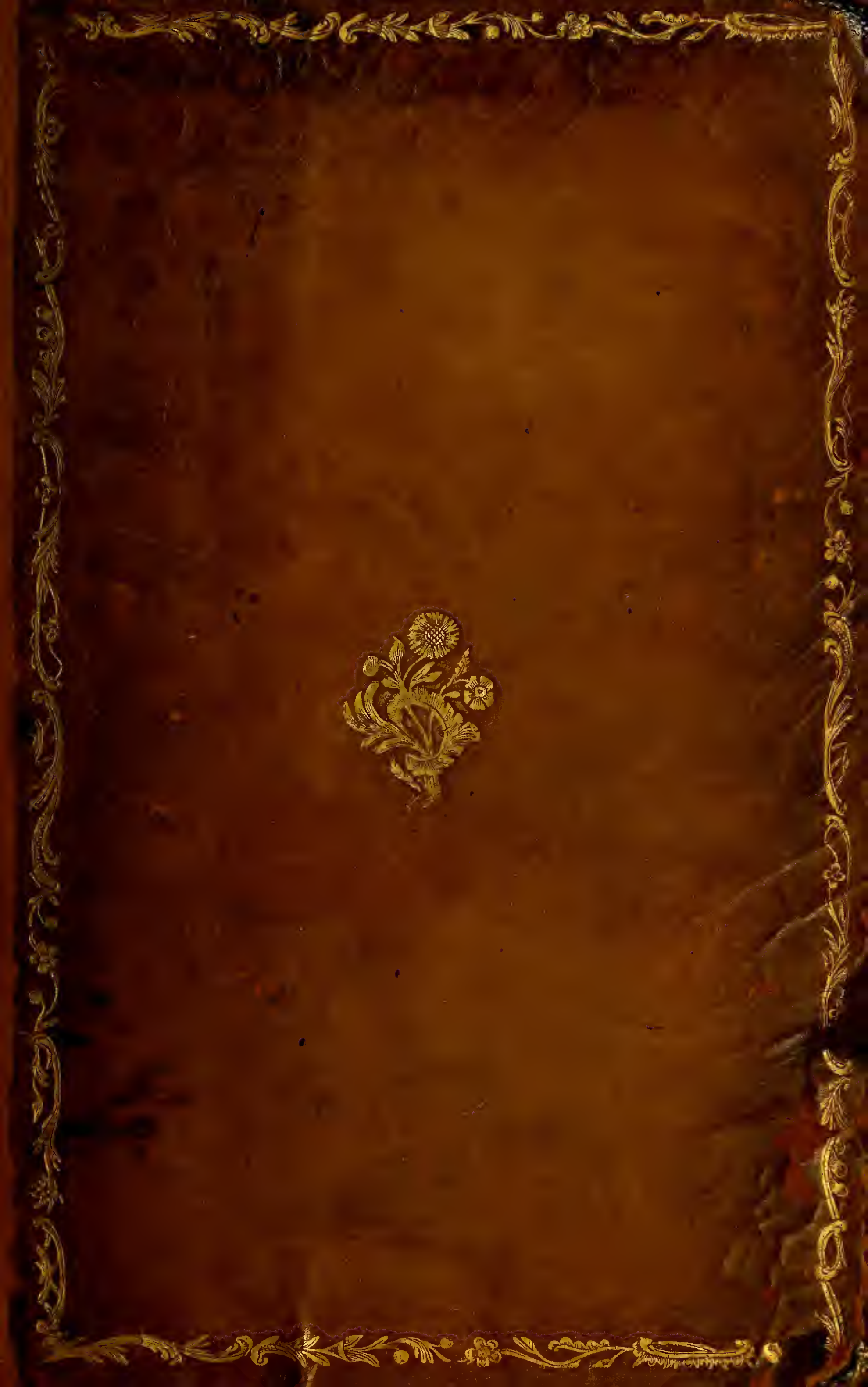

Au Grand Ami
de l'Humanité & de la Liberté,
Son Excellence
Monseigneur John Adams.

de Son Tres humble Serviteur
Pieter Blussé Editeur.

LAUWERBLADEN

VOOR DE

ZONEN DER VRIJHEID.

EERSTE DEEL.

EERKROON

OP DE HOOFDEN

DER DOORLUCHTIGE

STAETSMANNEN,

BURGERVADEREN,

ZEEHELDEN,

EN ANDERE

PERSONAEDJEN,

DIE HET NEDERLANDSCHE GEMEENEBEST, DOOR GETROUWE DIENSTEN EN EDELE DADEN, AEN ZICH VERPLIGTEN;

DOORMENGD MET ANDERE

VADERLANDSCHE DICHTSTUKKEN.

* * * *
* * *
*

TE DORDRECHT,

BIJ A. BLUSSÉ & ZOON,

MDCCLXXXII.

——— *daar de Neêrlanders, inzonderheit de noortlykste, zachtgangers in den aart zyn, en gewoon hunne zaaken met dubble zorgh te beleggen. Maar, hoewel dit volk zich anders uit der maate veel laat verghen, staat te weeten, dat aan zyn geduldt, eyndtlyk te berste getreeden met het roeren der vryheit, geen houden meer oft heelen is: zulx het, nocht overmaght, nocht eenigherley hachlykheit aanziende, door vlam en door spietsen streeft; en de gebooghe moedt, ontsluipende ten laatste den dwinger, hem met des te wakkerder slagh voor de scheenen springt.* ———

P. C. HOOFTS, Nederlandsche
Historiën, zesde boek.
Amsteldam, 1656. *bladz.* 219.

DEN

DOOR WAARE DEUGD

UITMUNTENDEN

EN

DOOR DE

ZUIVERSTE VADERLANDSLIEFDE

ROEMWAARDIGSTEN

HEERE,

DEN WELEDELEN GESTRENGEN HEERE

Mr. CORNELIS DE GYSELAAR,

RAAD EN PENSIONARIS

DER STAD

DORDRECHT,

STANDVASTE ZUIL

VAN

STAD EN STAAT,

HET VERTROUWEN, DEN LUST EN

DE LIEFDE DER OUDSTEN

EN DES VOLKS,

WORDEN DEEZE BLAADEN,

TER EERE

DER BATAAFSCHE TROUW' EN DEUGD'

VERVAARDIGD,

UIT DE ZUIVERSTE HOOGACHTINGE, EN MET
DEN SCHULDIGSTEN EERBIED, ONDER
DEN HARTELIJKSTEN TOEWENSCH
VAN EEN UITGEBREID, GELUKKIG
EN ALTOOS ROEMRIJK LEVEN,

TOEGEWIJD

DOOR

ZIJN WELED: GESTRENGENS

GEHOORZAAME DIENAARS

A. BLUSSÉ EN ZOON.

BE-

B E R I C H T.

Het oogmerk, 't welk wij ons met het uitgeven van dit Werk voorſtelden, is blijkbaer genoeg uit de Schetſe der Lauwerbladen voor de Zonen der Vrijheid, in het voorleden jaer het Algemeen aengeboden; namelijk, om onze kunstlievende Landgenooten aenteſporen tot het vlechten van Eerkroonen voor de doorluchtige Perſonaedjen, die ons Vaderland, door getrouwe dienſten en edele daden, aen zich verpligt hebben, in het wederſtreven van een' valſchen en trouwloozen Bondgenoot, die ons Gemeenebest niet alleen altoos gruwelijk mishandeld heeft, maer ons nu op nieuw, tegen de duidelijke letter der verdragſchriften, geweldadig aenvalt, ons op eene onregtmatige wijs het oorlog verklaert, en door verſoeijelijke roofgedrochten velen onzer wettige bezittingen ontneemt. Hoe langzaem de verzochte Dichtſtukken ons toegezonden wierden, gelukte het ons eindelijk een genoegzaem aental derzelven te ontvangen, om eene ſchikking wegens het eerſte Deel te ma-

ken, en het der weereld' medetedeelen. De oorzaek dat het dus traeg te voorſchijn komt behoeven wij niet alleen aen de drukpers toeteſchrijven; maer zij is insgelijks gelegen in het beſchaven van ſommige dichtſtukken, die niet wel door den beugel konden, zonder eenige verſchikkingen te ondergaen, waertoe ons de behoorlijke vrijheid gegeven wierd. Doch deze vrijheid was ons ongeöorlofd, ten aenzien van andere Dichteren, in wier ſtukken eenige geringe verandering noodig was, en waerover wij genoodzaekt waren hen te onderhouden. Dit gaf ook veel aenleiding tot den langzamen voortgang van het Werk, door het over- en wederſchrijven, en het behoorlijk tijd geven om de aenmerkingen te laten overwegen. Gaerne bekennen wij van voorname mannen gegronde tegenbedenkingen, en beter veranderingen, dan wij opgegeven hadden, ontvangen te hebben: maer bij allen ging dit zoo glad niet; en dit is zelf de oorzaek dat 'er eenige geringheden, tegen de kieschheid ſtrijdende, zijn ingeſlopen. Deze zijn echter, zoo wij vertrouwen, van zoodanigen aert niet, dat zij van velen niet verdeedigd of over het hoofd gezien worden, of dat men daerom zakelijke dichtſtukken behoeve te verwerpen. Om nogthans, in het vervolg, alle traegheid te vermijden, verzoeken wij de Dichters dat zij ons wat meer

vrij-

vrijheid gelieven intewilligen; niet dat ons oogmerk is hunne stelsels te hervormen, hunne spelling, woordgronding en woordvorming naer de onzen te schikken, of eenige verandering in de denkbeelden te brengen: geenszins; wij weten dat in onze tael' tot nog toe geene eenparigheid plaets heeft, en dat dezelve niet dan door eene achtbare hand, volgens het zeggen van den kundigen TEN KATE, *kan ingevoerd worden. Ieder heeft derhalve, in een bijzonder Werk, volkomen vrijheid, mits hij zich zelven altoos gelijk zij; en dus heeft men hierin geene de minste verandering van ons te verwachten. Maer bespeuren wij duidelijk, dat iemand geen' vasten stelregel heeft; dat hij de wezenlijke gronden, van alle schrijveren eenparig staende gehouden, hier en daer verwaerloost; dat hij meent redenen te hebben om zich slecht uittedrukken, en dit bij ons voor gangbare munt tracht te staven; wij denken dan bevoegd te zijn om de feilen wegtenemen. Ontmoeten ons echter sommige zaken van aengelegenheid, waerin het ongeöorlofd is iets te verschikken, wij zullen over dezelven met de Dichteren raedplegen.*

Wat den inhoud van het Werk belangt, wij hebben, na eene opwekking aen de Vaderlandsche Zangers, eenige algemeene stukken, die geene betrekking op bijzondere gevallen,

len, maer alleen op den algemeenen toeſtand van het Vaderland hadden, vooraf laten gaen, en daerop de gebeurtenisſen der Heeren CRUL, OORTHUIS *en* MELVILL, *den Zeeſlag op Doggersbank, onder bevel van den Heer* ZOUTMAN, *de Rouwklagt en andere Dichtſtukken op den dood van den Baron* BENTINCK, *doen volgen; 't welk wijders vergezeld en beſloten wordt door een Verjaerveers en een Bijſchrift op de Heeren Burgemeesters* TEMMINCK *en* HOOFD, *en eenige andere ſtukjes, die wat algemeen of te laet ingekomen zijn, om op hunne plaets gevoegd te kunnen worden. Wij betuigen den Dichteren, voor hunne toegezonden veerzen, onzen hartgrondigen dank, en hopen dat dezelven, tot hun en ons genoegen, den lezeren behagen en met vermaek ontvangen zullen worden; dewijl zij niet anders ſtrekken, dan om den roem van ons Vaderland en deszelfs opregte Beminnaren te verbreiden, en de onregtvaerdigheid van onzen eerloozen vijand aentetoonen. De tijd, de plaets en gelegenheid hebben ons niet toegelaten van alle de ons toegezonden Dichtſtukken gebruik te maken; want behalve dat ſommigen te laet ingekomen zijn, vereischten anderen zulk eene beſchaving, dat wij het veiliger achtten dezelven, misſchien tot een volgend Deeltje, uitteſtellen: ook zouden zij het tegenwoordige te veel hebben doen uitdijen.*

Ver-

Vermits ons voornemen is telkens, om de zes maenden, zonder ons echter aen eenen juisten tijd te willen verbinden, weder een Stuk uittegeven, wanneer ons daertoe de noodige ſtoffen worden aengereikt, verzoeken wij de Dichters, welken de Vaderlandsliefde ontvonkt, ons de behulpzame hand te willen leenen, in het vereeuwigen der gewigtigſte gebeurtenisſen, waerdig om der nakomelingſchapp' in deſtige veerzen voorgeſteld te worden: dus zijn, bij voorbeeld, de Vereeniging met Amerika, thans benevens ons tot een nieuw Gemeenebest gevormd, de Lof der Edele en Vrije Friezen, der brave Regeerderen van de ſtemhebbende Steden, in dit en andere Landſchappen, die onze dierbare Vrijheid, tegen allerlei dwingelandij en onderdrukking, willen verdeedigen, der wakkere Staetslieden en dappere Zeehelden, die 's volks regten en onze vrije vlag trachten voorteſtaen, der edelmoedige Vaderen TEMMINCK, VAN BERCKEL, BIKKER, PALLAND, ZUYLEN VAN NYEVELT, NYENHEIM, DE CAPELLEN *en meer anderen, die niet ſchroomen hun belang aen 's lands welſtand opteöfferen, om de trouwe en welmeenende onderzaten, tegens allerlei geweldenarijen, het zij van hooge of lage Standsperſonen, de hand boven het hoofd te houden, en het voorheen woedende doch nu reeds vernederde Albion alle afbreuk te doen, in wederwill' dier ontäerten, die het*

het zelve, ten nadeele van hunne eigen Landgenooten, alle mogelijke hulp pogen te bewijzen.

Om de Vaderlandſche Dichters meer en meer aentemoedigen, om onze Bundels met hunne kunstſtukken te verwaerdigen, is ons oogmerk, bij het uitgeven van de volgende Deelen, telkens een Onderwerp, het zij den Lof van een' Man van den Tabberd of den Degen, of eenige andere ſtoffen, voorteſtellen, en het beste Dichtſtuk, daerover bij ons ingekomen, met een waerdig Werk te bekroonen. Voor het volgende Deel verkiezen wij den Lof van den Overijsſelſchen Ridder, Jonkheer JOHAN DERK BARON VAN DER CAPELLEN tot den Pol, *en beloven den Dichter, die het beste den roem van dien waerdigen Man, in een Dichtſtuk van niet boven de vier honderd regelen, in Nederduitſche veerzen opzingt, tot een geſchenk de* Vaderlandſche Historie van den Heer JAN WAGENAER, 21 Deelen. *En voelt zich ook ijder, die door liefde tot het Vaderland en de edele Dichtkunst gedreven wordt, niet aengeſpoord tot het opheffen van den Lof diens eerlijken en opregten Barons, die, om het voorſtaen van de gegronde handvesten, het handhaven van de regten der nuttigſte, ſchoon bij ſommige verachtſte, Leden der ſamenlevinge, en het wederſtreven van de hatelijke*

Dros-

Drostendienften der Huislieden, reeds voor anderhalve eeuw afgekoft, uit de Landfchapsvergaderingen van Overijsfel geweerd is, niettegenftaende zich eerst de Stad Zwol, en naderhand de Steden Deventer en Kampen, met weinige Heeren uit de Ridderfchap, daertegen verzet hebben. (*) *Deze zaek zal der nakomelingfchapp' doen zien dat de ftem der Vrijheid luttel geldt bij vele lieden, die het waer belang des Vaderlands niet regt befchouwen, en uit verfchillende inzigten tegengefteld handelen.*

Gelukkig nogthans is ons Vaderland, dat zulke denkbeelden niet overäl gekoesterd worden, en dat men nog ftof vindt om den Lof van vele Overheden en andere Perfonaedjen, die den voornoemden Baron gelijken, deftig optezingen. De Uitgevers meenen dat men op deze wijs best aen den titel dezes Boeks, en het oogmerk der Kunstgenooten, zal beäntwoorden, en verzoeken derhalve nogmaels de gunftige medehulp van alle bekwame Dichteren en Dichteresfen, welken zij verwachten dat dit Werk, op alle mogelijke wijzen, zullen helpen bevorderen.

(*) Wanneer men van het ongelijk, den genoemden Baron aengedaen, een juist onderricht begeert, leze men de merkwaerdige Verzameling van ftukken, onder den titel van DE REGENT JR. JOHAN DERK VAN DER CAPELLEN, Heer van den Pol, uitgegeven te *Leyden* bij L. HERDING, 1779 en verv.

IN-

INHOUD.

Triumf-

Op

AEN

AEN DE

VADERLANDSCHE

ZANGERS.

Bataefſche Dichters, wier kunstnutte en loflijke ijver
Van wakkren zanglust' brandt,
Grijpt naer de heldenlier; ſpant nu heur ſnaren ſtijver;
Gij zingt voor 't Vaderland!
Voor 't Vaderland! wat ſtof voor regtgeäerte zangren,
Bezield met vrijheidminn'!
Zij zou het koelst gemoed met Febus vuur bezwangren.
Mij blaest zij ijver in.

Die ſcherpe ſpoorſlag doet den zwakſten dichter draven,
Door Peans moeilijk perk:
Hij voert den ſtouten geest der kloeke letterbraven
Ver boven 't ſteile zwerk.
En zoude ook niet uw hart van godlijk zangvuur branden,
o Kunstgeheiligd Koor?
Reeds vliegt de geur van uw welriekende offeränden
Apollo'os tempel door.
Reeds luistren wij verrukt naer de edle heldentoonen,
Die uw ſymbalen ſlaen:
Hoe lieflijk klinken zij voor ware vrijheidzonen,
Die naer laurieren ſtaen!
Dichtloovers, letterveil en kunstgebloemt' verſieren
Niet min eens krijgsmans kruin,
Dan bloedig oorlogsloof en blinkende eerlaurieren,
Geplukt in Mavors tuin'.
Wat haelt, in rijken glans', beſtendigheid van groenen,
Of grootheid van waerdij',
Bij keuriggeſchakeerde en prachtige festoenen
Van gouden poëzij'?

Uw

Uw ſchitterende kunst, verheven Zangkoralen,
Vlechte ijvrig bloemen ſaem,
En doe ze op 't waerdig hoofd van Batoos neven pralen,
Tot luister van hunn' naem.
Die gloriekranſen zijn het edelſte en begeerlijkst,
Om hunne pronkſieraên:
Dit zijn de lauwers, dit de kroonen, die het heerlijkst
Op heldenſchedels ſtaen.
Houdt dan niet op met hen te ſtrenglen voor Bataven,
Die 't vrije Leeuwendael
Beſchermen, en zijn regt, gezag en aenzien ſtaven,
Met kragt' van tael' en ſtael';
'k Meen de achtbre Vaders, die, met edelmoedig dingen,
Hun vrijheidzucht doen zien;
'k Meen de Oorlogshelden, die, met blikſemende klingen,
Den ſtaet' hunn' bijſtand biên.
God, die de trouw bemint, will' beider doel bekroonen
Met onbegrensd geluk;
Opdat de kloekheid van 's lands Vaderen en Zonen
Ons aen 't verderf ontrukk',

Ontrukke aen 't eindloos tal van rampen en ellenden,
Die ons de ontrouwe Brit,
Die valſche Bondgenoot, ontäert poogt toetewenden,
Naer zijn verfoeilijk wit.
Zoo keer' het gruwzaem leed, dat ſnoodäerts ons bereiden,
Op hunnen eigen kop!
Zoo ſtrekk' de booze ſtrik, dien ons verraders ſpreiden,
Hunn' eigen hals' ten ſtropp'!
Zoo moet' het Britsch gedrocht voor Hollands zeeleeuw vallen!
Zoo ſcheppen we, als weleer,
Een lieve vredelucht in Batoos vrije wallen,
Of ploffen met hun neêr!

ROTTERDAM,
1781.

BAREND FREMERY.

* * *
* *

AD

NEMESIN.

Vltrix protervae Diva ſuperbiae,
Rhamnunte quondam culta, Jovis genus,
Quo tardior provecta greſſu,
Hoc magis ô ſceleri tremenda;

In vota dudum te Batavus vocat.
Vocabat olim; tuque aderas favens:
Et una nunc in te precantis
Spes manet, et columen ſalutis!

Viden' tumescant Britones ut feri,
Pingues rapina caerula concitant
Dum regna Neptuni, nefandis
Undique gens odioſa furtis?

Procaciae lex nulla nec est modus;
Effraena ſpurcis involat unguibus,
Harpyia qualis dira, merces,
Peste magis metuenda nautae.

Quot non inermes vel media abſtulit
Sic pace puppes, nescia foederum,
Saevis, (inauditum,) miſellos
Verberibus lacerans magistros!

Jamque ipſa Pacis vincula pervicax
Disrupit, auſis forſitan impiis
Ut ne quid obſtet, ſi profundum
Excutias populis veternum.

At illa Mauro nec ratio est truci
Nigris in armis litus ad Africum,
Rodneja qualis nil caventes
Claſſis iit populata terras.

Horret pudendos mens memorans dolos,
Fervetque mota bile tumens jecur,
Nullo reſolvendum piaclo
Flagitium quoties recurrit.

Tu,

Tu, Diva vindex, indociles, age,
Contunde fastus, nequitiam et doma;
Tu redde Ruterosque Belgis
Heiniadasque Galeniosque:

Ultoribus queis debuit integram
Nuper ſalutem Patria, te duce:
Hos tu ſcelesto, (nec negârit,)
Esſe flagrum dederas latroni.

Quin jam ſinistrum detonat ad latus
Vectus corusco Juppiter alite,
Fauſtumque, lethargo ſoluti,
Accipimus, veneramur omen.

Ardet cadentem mascula publicam
Fulcire pubes rem, poſito metu;
Nec parca vitae, dum fugato
Strenua ſumat ab hoste poenas.

Satis querelis jamque minis datum.
Decus Briëllae conſpicuum tuae,
Oorthvse, ſalve! tu cupitos
Primus, ïo, ingrederis triumphos!

MELVILLIVM ſi ſors inimicior
Secuta, laus nec deſtituit ſua:
Ipſa decorum clade, Victor
Obſtupuit ſimul et probavit.

Beata, tantos, Patria, dum viros
Sinu tueri contigerit tuo,
Britannicos contemne flatus,
Atque animos generoſa ſume.

CIↃIↃCCLXXXI.

P. H. MARRON.

❦ ❦ ❦

❦ ❦

AEN DE

WRAEKGODIN.

Geduchte Wreekster van den hoogmoed' der trouwloozen!
o Dochter van Jupijn, wie Rhamnus hulde deed,
Te ontzagchelijker voor 't gefolterd hart' der boozen,
Naermate uw wisse stap hen trager tegentreedt!

Sints lang smeekt u de Belg, bij plegtige offeränden,
Om de onbeperkte hulp, die gij hem eertijds boodt:
Hij wacht het eind' zijns leeds van uw gestrenge handen;
Gij zijt de steun zijns heils, zijn toevlugt in den nood'.

Zie hoe de ontmenschte Brit, zoo haetlijk in elks oogen
Door zijn baldadigheid, van vuige trotschheid zwelt,
En, vetgemest met roof, door onbesuisd vermogen,
Het blaeuwe pekelvlak, Neptunus rijk, ontstelt.

 De

De dartle Wrevelmoed, niet langer intetoomen,
Durft zijn' bemorschten klaeuw, voor Nereus onderdaen'
Meer dan 't vernielend vuur der wreede pest' te ſchroomen,
Gelijk een vloekharpij, aen vriend en vijand ſlaen.

Bij 't bloeijen van den vrede, in weêrwill' der verbonden,
Wordt eerloos kiel bij kiel zijn roofnest ingeſleept;
Terwijl zijn ſnood geſpuis, volleerd in helſche vonden,
't Rampzalig bootsvolk zelfs met felle geeslen zweept.

In 't eind' gezind zijn woên den vollen toom te vieren,
Verbreekt zijn ruwe vuist de zachte vredekoord,
Opdat zijn roofvloot vrij de vlag kon laten zwieren,
Wen gij den diepen ſlaep der weereldvolken ſtoort.

De woeste Moor, die ſteeds, langs de Afrikaenſche ſtranden,
Met pijl' en moorddolk' zwerft, woedt nimmer als de vloot,
Die Rodney, 't heilloos hoofd der Britſche dwingelanden,
Aenvoerde op 't weerlooze oord van eenen Bondgenoot.

Hoe ijst mijn ziel, denkt ze aen die godvergeten treken;
Terwijl mijn boezem klopt, mijn bloed in de adren kookt,
Wen mij die euveldaed, nooit ſtreng genoeg te wreken,
Voor de oogen zweeft, en 't vuur der gramſchapp' in mij ſtookt!

Kom,

Kom, fiere Wraekgodin, betoom die zeefchoffeerders;
Beperk den hoogmoed van 't vermetele Engeland;
Schenk ons, in Heinen, in de Ruiters, landverweerders;
En fla, door Trompen, weêr de dwinglandij aen band.

Den moed' dier Heldenfchaer', door uwe kragt gedreven,
Was 't kwijnend vaderland zijn jongst behoud verpligt:
Gij hebt dien (zelf de Brit moet dit getuignis geven)
Ter fcherpe geesling' van dien zeetiran gefticht.

't Gaet wel; ter linkerzij' hoor 'k Jovis donders kraken,
Die hij, gezeten op zijn' arend, nedervelt:
Dit doet den Batavier uit zijnen flaep' ontwaken;
Hij eert het godlijk merk, dat hem geluk voorfpelt.

De mannelijke jeugd verbant het laffe vreezen,
En vliegt ter fchoring' van het wagglend ftaetsgevaert';
Haer leven zal den lande een willig offer wezen,
Gaet flechts daermeê de ftraf des norfchen Brits gepaerd.

't Is vruchtloos ftrijden met bedreigingen of klagten:
o Oorthuis! dappre Held! o glorie van den Briell'!
Gij moogt, met dubbel regt, de welkomstgroet verwachten,
Bij de eerfte zege, elks wensch, die u te beurte viel.

Moest

Moest een mingunſtig lot den braven MELVILL treffen,
Dit grievende ongeval bezwalkt zijn' luister niet:
Zijn neêrlaég moet' zijn' roem ten hoogſten topp' verheffen;
Daer de Overwinnaer zelf die met verbazing' ziet.

Gezegend Vaderland! teelt ge altoos zulke mannen,
Veracht dan vrij den Brit en zijne ſnorkerij:
Wil nooit den ouden moed uit uwe ziel' verbannen;
Die edle dwinglandſchrik blijve u ſtandvastig bij.

Het Latijn van den Heer P. H. MARRON
vrij naergevolgd.
ROTTERDAM, 1781.

J. P. VAN HEEL.

* * *
* *

DE

DE

LIEFDE

VOOR HET

VADERLAND.

Natuurtrek tot het land, waarin wij 't licht aanſchouwen,
En waar wij, door geboorte of ander burgerrecht,
Onze outers ongeſtoord bij onze haardſteên bouwen,
Hoe gretig kuscht ons hart de banden, die gij legt!
Is 't noodig dat we, om u rechtäartig uit te drukken,
't Geſchiedboek openſlaan, door alle de eeuwen heen,
En ſtaren op Romeinſche en Griekſche heldenſtukken
Als of ſlechts daar uw glans met vollen luister ſcheen?
Mijn dierbaar vaderland was met u ingenomen,
Van dat de Batavier, in dit aâlöud gewest,
Zijn vrijheid gelden deed bij 't weerelddwingend Romen,
En op Civilis deugd haar' grondſlag heeft gevest.

Die

Die vrijheid, opgewiegd bij ſchaarschgeſtilde ſtormen
Van binnenlandſchen twist en buitenlandsch geweld,
Onheilen, die al veel den ſtouten landäart vormen,
Werd meenigwerf belaagd, maar nimmer neêrgeveld.
Zij vond, geteisterd door den overmoed der Graven,
Wier hebzucht telkens wies, bij 't groeijen van hun magt,
Zich ſteeds in 't hart geſterkt, door de eedle zorg der braven
Die gloriezuilen van 't gelukkig nageſlacht.
Maar toen ze, in 't hoogst gevaar, den doodſnik ſcheen te geven,
Te ſtikken aan den damp der ſnoodſte dwinglandij,
Vond ze, in het ſchijnbaar eind van haar zieltoogend leven,
Aan vader Willems deugd een heilzame artzenij.
Verruklijk tafereel van die doorluchte dagen,
Verheerlijkt door de zucht voor 't lieve vaderland,
Geen eeuwen zullen u aan ons gezigt ontdragen;
Zoo ſterk is 't jongſte kroost aan uw waardij verpand.
Ja, Held der vrijheid! tot haar redding toegeſchoten,
Europa heeft uw deugd bewonderd en ontzien;
De Spanjaard heeft 'er 't hoofd zoo heftig opgeſtooten,
Dat hij 't verdrukt gewest de vrijheid aan moest biên.
En gij, o *Eedlenſchaar*, met uwen Brederode!
Gij hebt 's lands heilig recht aan Bruſſels hof bepleit;
Duld dat de erkentenis uw namen nog vergode;
Die pligt toch is de ſtem van onze dankbaarheid.

He-

Helaas! hoe zien we uw zorg voor 's vaderlands belangen
Gefolterd in 't verdriet van onverligtbren rouw;
Daar huichlaar Balthafar een boosheid durft vervangen,
Die, buiten hem, alleen op Judas roemen zou!
De vrijheid fchrikte op 't zien van zulk eene offerände;
„Ach, riep ze, zal mijne eer op zulke prijzen ftaan!
„Gewis, dan lagcht eerlang de vijand in mijn fchande,
„Nu 't hem gelukken mogt mijn toevlugt neêr te flaan."
's Lands eendragt, pas gevormd om 't heil der vrije ftaten
Te fturen met een' arm, door Willems hand geleerd,
Zat raadloos bij zijn lijk, van allen troost verlaten,
En bijkans door 't geweld der wanhoop overheerd.
Verbijstrend fchilderij! nog doet ge onze aandacht ftaren
Op 't haglijkst tijdverfchiet, daar 't worstlend vaderland
Gefchokt wordt als een kiel, die ftuurloos, door de baren,
Langs klip en banken zeilt, en echter nergens ftrandt.
Ginsch knakt Leicesters trots de trouw der Bondgenooten,
En ftreelt met dat vergrijp den wensch der Britfche kroon:
Hier wil de Kastiljaan 's lands heil aan duigen ftooten,
Verhit op wederwraak van ingebeelden hoon.
Maar de Almagt hoort toch nooit de oprechtheid vruchtloos klagen;
Zij paarde in Barneveld de deugd aan 't ftaatsbeleid,
Waarvoor wij 't heimlijk doel van loosverborgen lagen
Allengs verkeeren zien in rook en ijdelheid.

Ook schonkze aan Maurits jeugdvorst Willems strijdbren degen,
De Nederlandsche zucht van die vergode ziel,
En 's volks erkentenis, ten vaderlijken zegen,
Waarop de Spaansche woede eerlang in onmagt viel.
Toen trad, in 't vrij gewest, de fiere koopvaardije
Met grootscher luister aan, dan ze immer hier verscheen;
Nu schiep zij de Oost- en straks de Westermaatschappije,
En zag de statenvlag geducht in alle zeên.
Sints bloeide in ijder oord het heil der zeven landen;
Hun welvaart blonk eerlang gelijk de middagzon:
Ach! moest dat zeegnend licht de wangunst doen ontbranden,
Niet slechts op Frankrijks troon, maar zelfs in Albion!
Hier geesselt Lodewijk de vrijgevochten staten;
Ginsch voelen ze all' de kracht der Britsche ondankbaarheid,
Daar Karel, weêr getroond bij 's vaders onderzaten,
Beloofde gunst betaalt met eerloos onbescheid.
Dan, Hemel! al het leed van die benaauwde jaren
Staat mogelijk zoo doodsch in 's lands geschiedtaafreel,
Om ons der heldendeugd te schooner te openbaren;
Zoo treft uw wijs bestuur zijn doel in ijder deel.
't Beroerde Leeuwendaal zag reeds drie pijlen vallen;
De vrijheid had van schrik haar doodverw al gezet,
Toen 's derden Willems moed, in Hollands veege wallen,
Zijn zwijmend vaderland heeft uit den nood gered.

Maar,

Maar, op het pekelveld, waar Gal en Brit zich paarden,
Tot wisser ondergang der nijvre koopvaardij,
Dàar pronkte de eerlauwrier om onze scheepsstandaarden;
Daar zonk de waterstaf der Britsche heerschappij;
Daar rees de onsterflijkheid voor RUITER, TROMP, VAN GALEN,
VLUG, BRAKEL, SCHRAM, VAN GENT, den edelen DE WITT,
En zoo veel HELDEN als op onze zeerol pralen,
Waarbij de dankbaarheid nog opgetogen zit.
De drift voor de eer des Staats schiep helden uit matrozen,
En mannen uit de jeugd, op 's lands geduchte vloot,
Wier fierheid nimmer schrikte of wist van schandlijk blozen,
Maar telkens stouter werd, bij 't grimmen van den dood.
De vijand schuwde in 't einde onze achtbre zeekasteelen,
En leende moedeloos zijne ooren naar den vreê,
In wiens onschatbaar heil ons Neêrland ruim mogt deelen,
Toen 't vrijen adem schepte op de onbeheerde zee.
't Is waar, de ontrouwe Brit heeft rasch zijn' pligt vergeten;
Die wufte nabuur kent geen wetten dan 't belang;
Als dit *te wapen* roept, zijn woord en trouw versleten,
Schoon 't vorstlijk zegel zelf aan die verbonden hang'.
Maar is onze eerzucht ook verstorven met de vaadren,
Wier moed de vrijheid redde in 't hagchelijkst gevaar?
o Neen, wij kweeken nog het zelfde bloed in de aadren,
En volgen, in den nood, die dappere oorlogsschaar.

 Dat

Dat bleek, toen de eerfteling van onze heldenzielen
  Ten offer ftrekte aan de eer der langgehoonde vlag:
Ja, Krul! in 't martlend vuur met drie van 's vijands kielen,
  Hebt ge eeuwig ons verpligt aan uwen jongften dag.
Dat toonde ons Oorthuis, die den Brit de vlag deed ftrijken,
  En 's vijands zwellend hart den hoogmoed heeft verleerd.
Het dankbaar vaderland waardeert die grootfche blijken,
  Daar 't volk, met de overheid, hun deugd erkent en eert.
Dat tuig' de *Doggersbank*, waar Zoutman, met zijn Helden,
  Een talrijke overmagt van vijanden verjaagt:
Ons nakroost zal den lof dier landbefchermren melden,
  Gelijk de erkentnis nog van *Ruiters* eeuw gewaagt.
o Dierbre Heldenftoet! die zeeflag voerde uw namen
  Naar 't blozend krijtgebergte, uw' roem naar 't vaderland:
Verwondring, dankbaarheid en eerbied fpanden famen,
  Daar ze u de welkomstgroet toegalmden van ons ftrand.
o Bentinck! mogt gij pas die glorie overleven;
  De landzaat wijdde uw' naam terftond de onfterflijkheid:
De vrijheid zuchtte reeds, benard dat ze u zag fneven,
  En bij uwe uitvaart heeft ze in u een' zoon befchreid.
Die nooitgefmoorde Liefde, o brave landgenooten!
  Zien we eeuwen achteréén 't historieblad beflaan:
De vrijheid heeft met haar al lang 't verbond gefloten,
  Om tevens beide, of nooit, 's lands rechten af te ftaan.

Hoe!

Hoe! zou de Batavier dien eedlen aart verzaken,
  En 't bloed der vaderen, met zoo veel roems geſtort,
Op 't afgevallen kroost een wrekende aanſpraak maken?
  Ik bloos — tot zulk een' val zij 's aardrijks duur te kort.
De zucht voor de oude deugd is 't anker, waar we op hopen;
  En zoo 'er, hier of daar, een ziel uit zwakheid dwaalt,
't Belang van 't vaderland zal haar tot inkeer nopen,
  Of krimpen doen van wee, als 't in haar' boezem ſtraalt.
Zoo zegeviere eerlang de moed van uwe zonen,
  o Vrijheid! 't zij ze aan 't roer van 's lands geſchokten Staat,
Of in de maatſchappije, uw edel kenmerk toonen,
  Terwijl de bastaardij haar laagheid zelf verraad.
Beſchikker van het lot der ondermaanſche rijken!
  Zoo onze zucht uw oog niet ongevallig is,
Laat die onſchatbre gunst in Neêrlands redding blijken;
  Eén lichtſtraal uit uw' troon verdrijft de duisternis.

ENKHUIZEN,
1781.

J. DE JONGH DE JONGE.

* * *
* *

DICHTGEDACHTEN,

BIJ DE BESCHOUWING

VAN

'S LANDS DEERNISWAERDIGEN TOESTAND,

NA DE OORLOGSVERKLARING DER ENGELSCHEN,

in 1780.

't Vernielende Oorlog, uit den afgrond' losgebroken,
Zwaeit dan zijn zwaveltoorts, door Pluto aengeftoken,
Die vaek haer helfche vlam in vreêolijven fticht,
Der Nederlandfche Maegd' in 't fchuldlooze aengezigt,
En ijlt van 't krijtgebergt', den kreits' der moordenaren,
't Verblijf van monfteren, gevloekte zeebarbaren,
Verradren, tuk op roof, naer ons onweerbaer ftrand,
En fchrokt 's lands fchatten in het vratige ingewand.
Waer zich dat ondier wendt, op Nereus zoute plasfen,
Waer 't, met zijn woest gevolg, in 't harnas opgewasfen,
Zijn barsch gelaet vertoont, en onmeêdoogend woedt,
Wordt ftraks de kille zee een ftroom van rookend bloed;

Ter-

Terwijl de baren, om dit ſchrikgedrocht te ontwijken,
Haer' loop verhaesten, doch van vrees' weldra bezwijken.
Zijn dobberende koets, door 't norsch geweld geleid,
Gevolgd door wreeden moord en ſnoode onmenschlijkheid,
Wordt voortgetrokken door zeeleeuwen, waterdraken,
Die, uit hunn' open muil', 't verterend ſulfer braken,
En, met hun klaeuwen, 't vocht van de aengeperschte vloên
Der onbevlekte zonne in 't aenzigt ſpatten doen.
Hier wordt de vrijheid in het zwalpend nat bedolven,
En duikt, met nekk' en hoofd', in de opgeruide golven,
Beſchaemd dat thans de Brit haer zuivere eer beſmet,
En op haer blanke borst den vuilen boksvoet zet.
De reine Godsdienst laet bedrukte tranen vlieten,
Daer de onbeſuisde krijg, in 't ijslijk bloedvergieten,
Zich nog op haer beroept, haer' edlen naem bevlekt,
En midlerwijl vast rooft, aen elk ten beul' verſtrekt,
En zijn bebloede vuist doemwaerdig op durft ſteken,
Om de eeuwige Almagt' hulp en zegen afteſmeeken,
Voor waepnen, door geweld en tirannij geſmeed,
Gewet door roof en dwang, die, onverzaedlijk heet
Op 's naestens goud, in ſpijt van 's volks gewijde regten,
Den wereloozen Staet, op 't onvoorzienst, bevechten.
Zoo wordt de groote naem van een' geduchten God
Op 't gruwelijkst misbruikt, door 't ſnoodſte moordrenrot.

Hier ſtaet menschlievendheid, met roodbekreten oogen
En losſe vlechten, diep in 't ſmeltend hart' bewogen
Met all' de ellenden, die 't gevoelslooze Oorlog teelt,
Dat thans zijn bloedrol op de ontſtelde vloeden ſpeelt:
Zij jammert, en met haer gansch Nederland te gader,
Bij 't lijk des dappren Kruls, die 't bootsvolk tot een' vader,
Den overvallen Staet' ten ſteun' en waerborg' was;
Maer die, geſneuveld, neen! wat zegge ik? die, door 't ras
Van waterhonden, wreed beroofd van 't lieve leven,
Het zuchtend volk geen' troost, den Staet' geen hulp kan geven:
Zij ſchreit bij 't overſchot van haer' geliefden Held,
Alleen door de overmagt, op 't bed van eer', geveld,
En, langs het gloriesſpoor, ter ſtarren ingevaren,
Om, bij den Troonmonarch, den Vorst der legerſcharen,
Die rasch de ſterkten van den trotſchen hoogmoed ſlecht,
Vergoeding te eiſchen voor 't verkragte waterregt,
En 't gloeijend wraekvuur op de monſters neêrteſmeeken,
Die eerloos wet en pligt verguizen en verbreken,
Geen' Bondgenoot ontzien, de menschlijkheid vertreên,
En zich bevestigen door onregtvaerdigheên.
Ginsch hoort zij 't naer gegil van eene ontroerde moeder,
Die haren dierbren zoon, den liefdenrijken hoeder
Haers veegen ouderdoms, door 't moordzwaerd ziet vergaen,
En zich, door zijnen dood, met rouw' en ramp' belaên.

Het

Het mededoogen zucht, bij 't hooploos handenwringen
Der teedre huwlijksminn'; 't ziet hare lievelingen,
Door de oorlogsdwinglandij, barbaersch vanéén gerukt,
In ſtalen keetenen der ſlavernij' gedrukt,
Of, door den wreedſten dood, aen 't minnend hart onttogen
Het ouderlooze kroost vermoeit het Alvermogen,
Door kermen en gebeên, daer 't 's vaders lot beſchreit,
En wraek eischt voor den troon van Gods regtvaerdigheid.
De nijvre koopvaerdij, door Batoos wakkre neven,
In 't vlijtig Leeuwendael, ten glorietrapp' verheven,
Doch thans in 't ſtof gebukt, verſmelt in droef geween,
Bij 't naer beſchouwen van de doodſche en ſtille ſteên,
Waer ze eertijds, bij 't gewoel van koopen en vertieren,
Het lonkende geluk langs markt en ſtraet zag zwieren,
Waer giftgrage overvloed, uit haren rijken ſchoot',
Den noesten handelaer' den loon zijns arbeids bood.
Hier ziet zij, om zich heen, de zuchtende armoê waren,
Die magtloos is om 't brood voor 't droef gezin te gaêren;
Daer 't grievend winstgebrek de gulle mildheid ſluit,
En 't werkloos koopkantoor de ſchrale geldkist ſluit.
Zij, die door naerſtigheid, voor huis en huisgezinnen,
Voorheen den ſobren kost met moeite konden winnen,
Zien, nu de woeste krijg den nutten handel drukt,
Zich hun gering beſtaen meêdoogenloos ontrukt,

En treuren bij den galm der jammerende klagten
Van 't kroost, dat ze, uit gebrek aen laefnis, zien verſmachten;
Terwijl het, in zijn teedre en prille onnoozelheid,
Het ouderlijke hart vergeefsch om voedſel vleit.
 Ginsch zit de zeevaerdij aen onze dorre ſtranden,
Waer weinig weerloos volk, ten blaem' der vrije landen,
Den zwakken toeſtand van ons vaderland ontdekt,
En ſchier het Britsch geſpuis van zelf tot plondring wekt.
Van hier weidt haer gezigt langs de uitgebreide baren,
Doch ziet, hoe zeer zij op het blaeuw verſchiet moog' ſtaren,
Geen vaderlandſche kiel zich, door de onvrije vloên,
Als eertijds, rijk bevracht, naer Hollands havens ſpoên.
o Neen! wie voelt het bloed niet in zijne adren koken?
Wat Batavier wordt niet in ijvervuur ontſtoken?
Waer zal mijn landgenoot dien wreeden hoon ontvliên?
De Brit wil in geen zee een' ſtatenwimpel zien.
Kunt gij een' plonderaer die ſmaedtael hooren ſpreken,
En vliegen niet naer 't ſtael, om Neêrlands leed te wreken?
Kunt gij gedoogen dat het roofzieke Albion,
't Welk uwe magt weleer beſtreed en overwon,
Een ſchuim, waervan uw arm het pekel wist te ſchuimen,
Verraders, die gij vaek den oceäen deedt ruimen,
En in hun moordhol dreef, gelijk een rooversrot,
Dus op uw glorie treedt, en met uw aenzien ſpot?

Te lafvertreden Volk, beledigde Achterneven
Dier groote helden, die hun goed en bloed en leven,
Kloekmoedig waegden voor de langgenoten rust',
Die in uw ziel', naer 't ſchijnt, het krijgsvuur heeft gebluscht;
Hoe! laet gij 't ſnoodst gebroed uw rijke wingewesten,
Goudmijnen voor den Staet', dus onbedacht ten besten?
Is 't waer, biedt gij die zelfs, wat moedeloos beſtaen!
Indien 't gerucht niet faelt, den Britſchen vlootvoogd' aen?
Zijt gij het zelfde volk, dat zich, in vroeger tijden,
Van Spanjes dwinglandij' zeeghaftig kon bevrijden,
En zich ontwrong aen 't juk, voor uwen hals' geſmeed?
Zijt gij het zelfde volk, dat voor de vrijheid ſtreedt,
Toen ge, in 't vergramd gezigt' van 't heir der Kastiljanen,
U zelf', door ſtroomen bloeds, het glorieſpoor kost banen,
En Flips, ſpijt kroon en magt, ſpijt heillooze eigenbaet,
U moest erkennen voor een' vrijgevochten Staet'?
Zijt gij het zelfde volk, dat, in die veege ſtonden,
Niet in uitheemſche hulp' uw redding hebt gevonden,
Maer in uw' eigen zwaerd' en de edle onwrikbaerheid,
Die, voor der helden kruin', een' krijgstriümfkrans breidt;
Een volk, dat woedend, door 't zien ſchenden van zijn regten,
Zich, tot verwondering der weereld', vrij kon vechten;
Terwijl 't, ontbloot van goud, den ſteun' der oorlogsmagt',
Door moed, alleen door moed, zijn' vijand onderbragt.

 Zoo

Zoo de eerste Oranjevorst, die trouwe Burgervader,
Wiens tombe ik nooit dan met een heilige eerbied' nader,
Terwijl mijn dankbaer hart van reine erkentnis brandt,
Voor 's Helds bewezen hulpe aen 't bange vaderland;
Zoo de eerste Willem, uit de gouden gloriezalen,
Nog op den Batavier 't verheerlijkte oog liet dalen,
En vond' zijn groote ziel geen' voetstap van den moed,
Noch van de dapperheid, die, in den tegenspoed',
Bij 't vreeslijk barnen van de bruischende oorlogsbaren,
De ranke kiel van Staet voor stranden kon bewaren;
Hoe zou die weêrgaêlooze en onverwinbre Held
Zich schamen, dat zijn arm dien landzaet van 't geweld
Der Spaensche tirannij' zoo kloek had vrij gestreden!
Daer 't nu ontäerte volk, verslaefd aen vuige zeden,
Europaes Wilden, in hun woên, geen' weêrstand biedt,
Hoe zeer 't zijn' ondergang angstvallig nadren ziet,
En, van den zwijmelwijn' der zorgeloosheid dronken,
Te vast aen de ijzren boei der vadzigheid geklonken,
Zijn redding thans alleen van vreemden bijstand' wacht,
Wel minzaem toegezegd, maer spaerzaem aengebragt;
Terwijl uitheemschen zelfs Civilis bastaerdzonen,
Om die lafhartigheid, in 't aenzigt' durven hoonen,
En hun verwijten dat de laffe werkloosheid
Vergeefsch van overzee beloofde hulp verbeidt,

Zoo

Zoo lang zij (wie moet niet van ſpijt' en ſchaemte blozen?)
Hare eigen veiligheid nog blijft verroekeloozen.
Is dan, ter neêrgedrukt en zinkend Vaderland!
De lieve vrijheid, dat gewijde en dierbre pand,
Niet meer het voorwerp van uw eertijds ijvrig poogen?
Zult gij, voor Albion verachtlijk neêrgebogen,
Min ſmerts gevoelen, in die vuige ſlavernij',
Dan gij bezuren moest van Leons dwinglandij'?
Ja, ſchreeuwt het blind gemeen, zij, die ons thans beſtrijden,
Zijn Christnen, die met ons het waer geloof belijden,
En, vrij van beeldendienst', de heilleer' toegedaen,
Met ons des ſatans rijk en 's pauſen magt weêrſtaen;
't Zijn immers onze trouwe en oude Bondgenooten,
Die, door hun vriendſchap, ons gezag en heil vergrooten:
Is 't dus niet zaliger in hunnen ſchoot te vliên,
Dan zich, door 't papendom, op nieuw beheerscht te zien?
Misleide Schaer! gij zult, in de ongelukkige uren,
Wanneer de Britſche vlag op uw verwonnen muren,
Tot uw volſtrekt bederf en onuitwischbre ſchand',
't Geen God nogthans verhoede! in 't einde eens word' geplant,
Den waren helſchen aert van die hervormden leeren,
En u misſchien zoo wreed of wreeder zien beheeren,
Dan toen, in vroeger tijd', het Kastiljaenſche juk
U deed verzuchten in benaeuwden zieledrukk':

Dan,

Dan ziet gij hier, in ſteê van ſtrenge bloedplakkaten,
Granvelles wapentuig, de zuchtende onderzaten
Geplaegd met bill' bij bill', bekragtigd door een' vorst,
Die ſlechts in loutren waen de gouden rijkskroon torscht,
En, in de kenniſſ' van regeren onbedreven,
Geene edle prikkling voelt, om 't duur belang en leven
Van zijn te onvreden volk manmoedig voorteſtaen:
Dan ziet ge uw ſchouders met ondraegbren last' belaên,
En u, door 't valsch gezag van omgekofte grooten,
Van uw bezittingen, in ſchijn van regt, ontblooten;
Dan zuigt de gierigheid, op uwe ſchatten zoet,
Met haer' beſmetten muil', u 't laeuwe hartebloed
Ten laetſten druppel' af, en baert u erger lijden,
Dan toen de Batavier, in Neêrlands donkre tijden,
Op 't rookend moordſchavot, zijn' hals voor 't ſlagzwaerd boog,
Of, door het martelvuur, dit jammerdal ontvloog.
Wilt gij, Verdoolden, met opmerkzaemheid beſchouwen,
Hoe min de ſnoode Brit uw ſlechtgegrond vertrouwen
En uwen lof verdient, ſlaet dan oplettend gaê
De bittre rampen van 't verdrukte Amerika:
Daer ziet ge uw vrienden, die verachte zeebarbaren,
Gerugſteund door een' hoop van ſnoode moordenaren,
Of liever door een rot, dat, aen zijn land ontrukt,
Onwillig 't heilloos zwaerd in 't hart zijns broeders drukt,
Door

Door ſlaven, die, verkoft van hunne ontäerte vorſten,
Gedrochten, die naer 't goud met heet verlangen dorſten,
En, voor dien bloedprijs', hunn' gepresten onderdaen,
Om een' gevloekten loon, naer 't moordältaer doen gaen:
Op dat ontroerd tooneel ziet ge uw geloofsgenooten
Hunn' eigen landzaet wreed van have en goed ontblooten:
Daer ſchreeuwt het ſchuldloos bloed om wraek, in 't hoogst gericht,
En ſpat u, waer gij treedt, in 't angſtige aengezigt:
Daer vindt gij proeven van de Britſche onmenschlijkheden,
In 't uitgeplonderd land, de alömverwoeste ſteden
En 't afgefolterd volk, welks onverſchrokken hart
De vreeslijke overmagt der dwingelanden tart,
En in zich zelf op nieuw den krijgsmoed voelt herleven,
Die ons het duur geſchenk der vrijheid heeft gegeven,
Doch nu, met haer verdrukt, in onzen bangen ſtaet',
Misſchien na korten tijd, helaes! geheel vergaet.
En wilt gij weten hoe die oude en brave vrinden
Ons vreedzaem vaderland altoos getrouw beminden,
Slaet dan 't geſchichtboek op; daer vindt gij blijk bij blijk,
Hoe hun heerschzuchtig, hun roofgierig koningkrijk,
Naijvrig van 't geluk der Hollandſche onderzaten,
Ons handeldrijvend oord, dees' vrijgeſtreden Staten,
Nu eens door ſnoode list, dan door verwoed geweld,
Wreedäertig tegenſtond, op 't doodlijkst heeft gekweld,

En ons ten geesfel' ſtrekte, op de uitgebreide baren.
Naeuw had Leicester, 't hoofd der hooffche huichelaren,
De nijdige afgezant van valſche Elizabeth,
Zijn' eereloozen voet op Batoos erf gezet,
Of hij, in ſteê van zich door 't heir der Kastiljanen,
Met Neêrlandsch legermagt', een' weg naer roem te banen,
Beöogde om, met behulp' der norſche geestlijkheid,
Die vaek, in ſtaet' en kerk', het zaed van onrust' ſpreidt;
Het ſmeulend twistvuur op het felst te doen ontbranden,
Vertrad, als wreede Flips, het regt der vrije landen,
En deed de hef des volks, beguicheld door den ſchijn,
Aen zijn verraderij alöm deelächtig zijn.
Hier liet hij 't Geldersch bloed*, om bloode krijgstucht, ſtroomen;
Daer zag men hem een' ſchelm †, de hand' des beuls ontkomen,
Een' Brit, die, om gewin, den voormuur van den Staet
Lafhartig ruimde voor den Spaenſchen rooffoldaet',

En

* Toen de Heer van Hemert, een jong Geldersch Edelman, door den magiſtraet en de meeste ſtemmen overgehaeld, de ſtad Grave, uit blooheid en een overijld beſluit, aen de Spanjaerds bij verdrag had overgegeven, werd hij, door Leicester, wien de krijgsraed het vonnis had overgelaten, ten zwaerde verwezen, en ſtaende onthoofd, ſchoon zijne achtbare vrienden genade voor hem verzochten.

† Den Engelſchen hopman Weltz, die de ſtad Aelst in Vlaenderen aen de Spanjaerds verkoft had, en nu bij de vijanden diende. De Graef van Hohenloo, die hem gevangen kreeg, zond hem aen Leicester, die hem niet alleen in vrijheid ſtelde, maer ook onder zijne lijfbende aennam. Dit werd van Hohenloo zeer euvel opgenomen; dewijl men den Heer van Hemert deszelfs ſlaeuwhartigheid met den halze had doen boeten, daer men nu een' openbaren verrader met ongewone gunſte en eere ſtreelde. Zie Hoofts *Ned. Hist.* 24ſte *Boek.* Diergelijken ſnooden en ontrouwen handel begingen ook de Engelſche overſten Stanlei en Jork, die de ſtad Deventer en de Schans bij Zutfen verrieden, en aen de Spanjaerds overleverden. Hoofts 25ſte *Boek.*

En tegen 't vaderland het zwaerd had uitgetogen,
In ſteê van aen de galg, in 't krijgsbewind verhoogen.
Nog ſchaemt de Mijterſtad * zich haer verfoeid gedrag,
Toen ze, op den vuigen raed en 't ongegrond gezag
Des nieuwen landvoogds, tuk op 't onbeperkt regeren,
Haer wettige overheid onëdel durfde ontëeren,
En zich bevlijtigde om haer vrije heerſchappij
Eerloos verruild te zien voor Englands dwinglandij'?
Hier zocht de veinsäert, in het woên der burgertwisten,
Bemoedigd door de hulp van lage Reingoudisten,
In ſchijn' van voor 's lands heil trouw in de bresſ' te ſtaen,
Zijn' Judasklaeuw aen 't lijf der edelen te ſlaen;
Terwijl zijn meesteres ontwerpen durfde ſmeden,
Om met den Asturier' in een verdrag te treden,
En ons te dwingen tot een ſchandlijk vreêverbond,
Alleen op haer belang en Spanjes trots gegrond.
De ontrouwe Karel, van zijn' wanklen troon' geſtooten,
En uit het rijk gejaegd, door muitgezinde grooten,
Zag zich, in Nederland, gedekt voor Kromwels haet',
En openlijk beſchermd, ten koste van den Staet:
Dan naeuwlijks was hij weêr in 't rijksbewind getreden,
(Hoe loont de ondankbre Brit bewezen vriendlijkheden!)

Of

* Het wangedrag van Leicester in Utrecht is uit de Historiën genoegzaem bekend; gelijk dezelve ook getuigenis dragen van den gevaerlijken aenſlag der Leicestersgezinden op Leiden, waerover verſcheiden perſonen onthoofd wierden.

Of 't zuchtend vaderland wordt, door de helſche magt
Diens valſchen vriends, beſtookt en in het naeuw gebragt.
Die zelfde ſnoodäert, door een wufte vrouw * gedrongen,
Schond, na een' korten vreê, zijn huichlaers hart' ontwrongen,
Door 't wraekvuur, dat de Belg op Chattams kust ontſtak,
Dien vreeſelijken gloed, die 't Britsch geweld verbrak,
Op nieuw 't gemaekt verdrag, verbond zich met de Gallen,
Om, dus verëenigd, ons doldriftig te overvallen,
In dat rampſpoedig jaer †, toen 't hijgend Nederland
De lelievanen op zijn muren zag geplant,
Het Munſterſche oorlogsheir en Lodewijks banieren,
Op zijn' beheerden grond, alöm zag zegevieren;
In dat benaeuwde jaer, 't welk eeuwig ons bevlekt,
En in 't gevoelig hart' nog wee en ijzing wekt;
Toen een gevloekte haet, geſtookt door valſche grooten,
De wakkre Palinuurs van 's lands gevreesde vloten,
Het beste Broederpaer, De Witten, aen wier ziel
't Gemeen belang meer dan hun eigen heil beviel,
Opöfferde aen een' hoop van ſchelmſche moordenaren,
En, door de klaeuwen van die helſche bloedbarbaren,
Zoo wreed mishandlen liet, dat zelfs de woestheid beeft,
Wanneer geſchichtkunde ons een ſchets dier gruwlen geeft.
't Is

* Henriette Stuart, Hertogin van Orleans, die haren Broeder Karel den IIden, Koning van Engeland, overhaelde tot een afzonderlijk verbond met Frankrijk, ten nadeele van onzen Staet. † Het jaer 1672.

'tIs waer, ons droef gemoed mogt, fints die veege tijden,
Zich in den zachten glans' der vredezonn' verblijden;
Voor 't minst fcheen Albion, (helaes! 't was loutre fchijn)
Benepen Leeuwendael, uw bondgenoot te zijn:
Maer bleeft ge ontheven van zijn ftoute ftrooperijen?
Moest gij van zulk een' vriend' geen grover fmaedheên lijên,
Dan ooit het Oorlog aen den bittren vijand toont,
Wen 't plondering en roof met roof en plondring' loont?
Befchreide Koopvaerdij, wil hier voor mij getuigen!
Moest ge uwen blanken hals niet voor Brittanje buigen;
Zaegt ge, op de vrije zee, het Engelsch roofgebroed,
Aen 't hof der Georges in zijn dieverij' gevoed,
U niet, fpijt eed, verbond en 's volks gewijde regten,
In weêrwill' van den vreê, beftelen en bevechten?
Gij zelfs, die nog, God weet, om welke ontäerte reên,
Dien wrevlen overbuur, in zijne onmenschlijkheên,
Tot zielegrievend leed der ware Batavieren,
Laeghartig kroonen durft met uwe loflaurieren;
Gij zelfs hebt, meenigmael, uw welgegronde klagt
Voor 't oog der Vaderen van 't vaderland gebragt,
Wen gij, op 't onvoorzienst, uw rijkgeladen fchepen
In 't hol dier roovren, met geweld, zaegt binnenflepen,
En moet, hoe zeer in 't net van eigenbaet' verward,
Hier mijn getuigen zijn, ondanks uw trouwloos hart,

Dat zich in onzen ramp' baldadig durft verblijden,
En gaern 't Gemeenebest aen vuig belang zou wijden.
Nog eens, benadeeld Volk van 't kwijnend Leeuwendael,
Sla Neêrlands jaerboek op, ontrol 't geſchichtverhael,
Zoo blijkt u zonneklaer, dàt Heidens noch Barbaren,
In roof- en plonderzucht', den Britten evenaren.
Dan neen, waertoe het oog op vroeger tijd gevest?
Beſchouw den puinhoop van uw bloeijendst wingewest,
't Beroofde Euſtatius, door Rodney overrompeld,
En mooglijk voor altoos in 't diepst verderf gedompeld,
Beſprongen als een kudde, ontbloot van trouwe wacht',
En door de woede van een hongrig dier geſlagt.
Zie daer den burger' zijn' gewonnen ſchat ontſtolen;
Zie hem, geheel beroofd, in bittere armoê dolen:
Wat moet hij wreeden hoon van ſnoodäerts ondergaen,
Die aen zijn gade en kroost de onreine klaeuwen ſlaen!
Zie daer een' lafäert, op de minſte krijgsgeruchten,
Met zijn' onſchatbren buit, naer andere oorden vlugten;
Gelijk een' blooden dief, die 't ſtreng gericht ontvliedt,
Wanneer Geregtigheid zijn' boozen gang beſpiedt.
Gij, Ongelukkigen, die in die bitſche honden
Uw ſcherpe geesſels, uw bedervers hebt gevonden;
Gij, wier bewolkt gezigt nog droeve tranen ſchreit,
Om de onherſtelbre ſchade, u door dit rot bereid,

Vol-

Volmaekt hier mijn tafreel, en poogt, door juiste trekken,
Het edel heldenvuur in 't Hollandsch hart te wekken:
Vertoont misleiden, die verblind zijn door den ſchijn,
Dat Britten monſters, dat ze ontmenschte monſters zijn,
Die zich aen pligt, aen deugd, aen wet noch regt gewennen,
En geen beginſel dan de helſche baetzucht kennen.

Ja, dierbaer Vaderland, 't is tijd, en meer dan tijd,
Dat gij uw halzen van Brittanjes juk bevrijdt;
't Is tijd, om 't wraekzwaerd aen uw mannenheup te gorden!
Waertoe zoudt gij, op nieuw, verachte ſlaven worden?
Waertoe, op nieuw, ten doel' der overheerſching' ſtaen,
En in 't gehaet lievry van onderdrukkren gaen?
Uw oude moed, hoe zeer ontäert door vuige weelde,
Die meenigmael 't bederf van burgerſtaten teelde,
En 't magtig Rome zelf, die dwinglandesſ der aerd',
Een' vollen ondergang rampzalig heeft gebaerd;
Uw oude en wakkre moed, die ons heeft vrij geſtreden,
Ligt immers nog niet gansch in 't lage ſtof vertreden?
o Neen! wordt gij, op nieuw, behoorlijk aengevuurd,
En, als voorheen, door trouw, door ware trouw, beſtuurd,
Dan zal, o Batavier! uw ſtervend heil herleven!
Dan zult ge aen Nederland zijn' luister wedergeven!
Uw loffelijk bedrijf, in 't jongſte zeegevecht,
Heeft onze bange ziel' die blijde hoop voorzegd,

 En

En doet ons håken naer de langgewenschte ſtonden,
Waerin der Staten vlag, zoo eereloos geſchonden,
Weêr, van de hooge ſteng'; in een geduchte vloot',
Met glorie zwieren zal, en Hollands kruid den dood,
Uit kopren monden, in de borst des Brits zal jagen,
Om dus het pekel van dien zeehond' ſchoon te vagen;
Terwijl uw watermagt zijn' ijdlen trots verbreekt,
Tot hij, gemuilband, zelf u om den vrede ſmeekt.
Intusſchen zij, ter eer' der onverſchrokken Helden,
Die, voor het vaderland, hun bloed en leven ſtelden,
En 't willig offerden aen hunnen eed en pligt,
In onze dankbre ziel', eene eerzuil opgericht,
Die in den boezem' van ons nageſlacht zal pralen,
Zoo lang de dagtoorts blink' aen 's hemels gouden zalen,
Zoo lang men met ontzag den naem van Bato noem',
En, in dit vrij gewest', de aêlöude krijgsdeugd roem'.
Laet, aerdſche Goden, die, in Themis achtbre koren,
Den volke uw hulp en trouw op 't plegtigst hebt bezworen,
Toen 't u, voor 't alziende oog der hooge Majesteit',
Aen zijn aenzienlijk hoofd eene eerplaets heeft bereid;
Laet, dierbre Vaders van de vrijgevochten Staten,
Den jammerlijken nood der zuchtende onderzaten,
In dezen donkren tijd', u teêr ter harte gaen,
Daer zij op uw bedrijf de ſchreijende oogen ſlaen,

En

En van uw wakkre vlijt' alleen hun redding wachten:
o! Dat de luide ſtem van onze bange klagten
In uw verheven ziel' toch nimmer word' geſmoord,
Door 't lage zelfbelang, dat deugd en reden moordt,
En koningen misvormt in hatelijke ſlaven,
Die in 't veracht gareel der ſnoode baetzucht' draven.
't Sta een' geringen, een' vergeten burger' vrij,
Beſchermers van het regt in Neêrlands maetſchappij',
Uw' geest' te errinneren, hoe 't eindlooze Alvermogen,
Waervoor geen diep geheim met zwachtlen blijft omtoogen,
Terwijl het, met één wenk', het groot heeläl beſpiedt,
Zoowel, door 't purper, in het hart der grooten ziet,
Als, door het nedrig kleed, in dat der onderzaten,
Dat hooſſche veinzerij noch ſtaetkunde ooit kan baten,
Hoe zeer die meenigwerf het ſcherpstziende oog misleidt,
Om 't waer beginſel, 't doel van onze werkzaemheid,
Voor 's Hemels vierſchaer ſlechts een' oogenblik te ontveinzen;
Dat de Oppertroonmonarch de binnenſte gepeinzen,
't Verborgenſte overleg van 't ſombre kabinét
Voorweet, zelfs eer de vorst daerin zijn ſchreden zet.
Laet mijn geringe kunst u vrij te binnen brengen,
Hoe 't eeuwige Albeſtuur nooit ſtrafloos kan gehengen,
Dat een beledigd volk, verblind door ijdlen ſchijn,
't Rampzalige offer van der grooten doel zou zijn;

En dat de Alziende van de hand' der overheden,
Die, in het aerdsch gericht', zijn hooge plaets bekleeden,
Van 's burgers grievend leed, rampſpoedig ongeval
En wreedvergoten bloed, eens reekning eiſchen zal;
Indien onwetendheid, met onbedreven handen,
Het groote roer verdraeit, en 't ſchip van Staet doet ſtranden;
Of wen de gierigheid, die vaek verraders teelt,
Aen 't hof of in den raed', de ſnoode hoofdrol ſpeelt.
De almogende Opperheer wille in zijn gunst' verhoeden,
Dat immer Batoos kroost met reden moog' vermoeden,
Dat zijn beklemde ſtand langs zulke wegen groeij',
En uit den zwarten grond' dier helſche bronnen vloeij':
Neen, Staetsbeſtuurders, laet den droeven Belgen blijken,
Dat de eigenliefde voor 't belang des volks moet wijken,
En dat uwe edle ziel, die van getrouwheid brandt,
Niets meer bedoelt dan 't heil van 't lieve vaderland:
De pijlenbundel, met den hechtſten band' ombonden,
En, door uw wijsheid, ſints twee eeuwen ongeſchonden,
Blijve ongeknakt bewaerd, en eeuwig ſaemgeſnoerd,
Schoon ſteeds uitheemſche Nijd op zijne ontbinding loert!
Dat de Eensgezindheid, die de kleenſte magt kan ſterken,
Met u, ons duur behoud beſtendig blijv' bewerken;
Zij ſchoor' de zuilen van Astréaes achtbaer koor;
Die Trouwe zitte altoos in uwe raedzael' voor;

Zoo

Zoo zál de Hemelvorst uw pooging onderſchragen,
En 't zinkend Leeuwendael nog aen 't bederf ontdragen.
Schoon nu ons hijgend hárt den zoeten vreê verbeidt,
En reikhalst naer 't genot dier hooge zaligheid,
Wil 't echter gaerne zich van die genieting' ſpanen,
Indien zij ons den weg tot nieuwe ſchand zou banen.
o! Doof, tot zulk een' prijs, toch nimmer 't oorlogsvuur!
Neen, dat de woeste krijg dan liever eeuwig duur'!
o God! zoo Nederland, in uwe ontfermende oogen,
Nog ééne gunst verdiene, indien 't uw mededoogen,
Door ongeregtigheid, niet gansch onwaerdig zij,
Och! ſta het dan, in zijn' benaeuwden toeſtand', bij!
Laet dan, nog dezen keer, de zegenende ſtralen
Van uw genadezonn' op onze pooging dalen,
En red den Batavier, dien gij, in vroeger tijd',
Door uwe zigtbre hulp, zoo dikwerf hebt verblijd,
Zelfs dan, als alle hoop voor eeuwig ſcheen verloren!
Red dan zijn kroost, door u ten gunstvolke uitverkoren,
En, door uw' arm voorheen, uit een' ſtikdonkren nacht'
Van drieste onwetendheid, aen 't heldre licht gebragt;
Daer gij het, van de boeij' der ſlavernije ontheven,
Aen trotſche vorſten zelfs weleër de wet deedt geven.
Dan, is 't uw hoog beſluit, dat Neêrland moet vergaen,
Laet dan, voor 't minſte, o God! kan 't in uw' raed' beſtaen,

 't Mein-

't Meinëedige Brittanje ons erf niet overheeren,
Noch zijn vervloekt geweld ooit op ons triomféren!
Duld nimmer, Hemelheer! dat een uitſporig rot,
Welks boosheid met uw wett' en 't regt der volken ſpot,
En tegen eed en pligt zich ſchendig aen durft kanten,
Op Hollands vrijen muur zijn zegevaen zou planten!
Wat lot Civilis kroost' door u beſchoren zij,
't Kuscht uwe ſlaende hand, zoo ſlechts de tirannij
Van woeste wreedäerts, die de menschlijkheid bevlekken,
Aen uw regtvaerdigheid tot geene roê moog' ſtrekken:
De ſmert, van door den Brit 's lands val te zien bereid,
Bleve onze zielen bij, tot zelfs in de eeuwigheid!

ROTTERDAM,
1781.

JAN VERVEER.

AEN

AEN DEN

HOLLANDSCHEN

LEEUW.

'T Is nu geen tijd van ſluimeren of ſlapen:
Ontwaek, ontwaek, o Hollands grijze Leeuw!
Hoor 't woest gedruis van 't nadrend krijgsgeſchreeuw:
't Roept van alöm, te wapen! op! te wapen!

De Britſche Dog is ſpoorloos dol en wild:
Gij wordt van hem ten waterſtrijd' gedagvaerd.
Scherp uw gebit, grijp naer het wrekend ſlagzwaerd,
En vaer met kragt' dat Ondier in den ſchild.

'T Gedrocht, gewoon zijn' roofbalg volteproppen,
Met ſchatten, die 't de onweêrbaerheid ontwringt,
Moet aen den band, eer 't gansch daer buiten ſpringt;
'T Is nu de tijd om 't op den muil te kloppen.

Maer niet genoeg, krijgshaftig Dier, geprest
Door nood en trouw, dat ge eigen erf verdadigt;
De Blaffer worde op zijnen grond beſchadigd:
Zoek, grijp, verbijt en worg hem in zijn nest.

Gij deedt zijn huid' uw forſche tanden voelen:
Hem heugt uw klaeuw, van langer dan eene eeuw':
En zijt ge niet nog de eigen kloeke Leeuw?
Poog dan uw' moed in 's Monſters bloed te koelen.

Den vaderlande ontbreekt het aen geen mans,
Gehard, om u in 't vechtperk bijteſpringen:
Is 't nood, ik vlieg, met duizend jongelingen,
U na ten ſtrijde, en ſtijve uwe oorlogskans.

ROTTERDAM, BAREND FREMERY.
11 Jan. 1781.

EER-

EERSPOOR

AAN DE

NEDERLANDERS,

TER VERDEEDIGING'

VAN HUNNE

VRIJHEID EN ZEEVAARDIJE.

Op! Batavieren, op! wint blinkende eerlaurieren,
Met waapnen in de hand'!
Het geldt uw Vrijheid; op! 't is tijd voor 't vaderland
Te ſterven, of te zegevieren:
Indien 't vooröuderlijke bloed
U nog door de aders ſtroomt, mijn dierbre Landgenooten,
Ei, toont dan ook uw' heldenmoed!
't Is tijd; van uur tot uur zienwe ons gevaar vergrooten:
't Is waarlijk lang genoeg gemard,
Daar gij, baldadig uitgeſard,
Door trots des nagebuurs, uw ſchepen,
Zoo onverhoeds verrascht, zaagt in zijn havens ſleepen.

Deert

Deert u het ongeval van zoo veel zeeliên niet,
Noch 't leed, den handelaaren
Onbillijk toegebragt, door Britſche waterſchaaren?
o Ja! gij voelt hun wreed verdriet;
En 's Lands belang treft uwe harten:
Grijpt dan naar 't wraakgeweer, en gespt het harnas aan;
Laat uwen moed niet langer tarten;
Op! op! wilt Englands dwang heldhaftig wederſtaan;
Ontziet geen dreigende gevaaren;
Maar bonst die Koningin der baaren
Van haaren glazen zetel' neêr,
Opdat zij eens dien waan van Zeevoogdij' verleer'.

Wat ſtoutheid! zou ze alleen in 't golvend rijk gebieden?
Wie gaf haar toch die magt?
Is dan de ruime zee voor haar ſlechts voortgebragt?
Moet ieder op heur wenken vlieden,
Of nadren op heur ſtipt gebod?
Haar trotschheid is gelijk aan die der dwingelanden:
Ja, zij verheft zich tegen God,
En wringt hem 't hoog gebied al vloekende uit de handen.
Is 't dan wel vreemd dat de euvle waan
Haar prikkelt tot het ſnood beſtaan,
Om volken naar heur' zin te dwingen,
Of, als een Roofharpij, verwoed op 't lijf te ſpringen?

Zij,

Zij, die geen vriendschap kent, maar God en menschen haat,
En plegtige verbonden,
In weêrwill' van haar' eed', lafhartig heeft geschonden,
Is tot der duivlen werk in staat;
Zij heeft haar trouwste Bondgenooten,
De Nederlanders, laag gesmaad, verschopt, veracht,
Ja, van 't Natuurregt uitgesloten,
En, had zij 't kunnen doen, bijna ten vall' gebragt.
't Is tijd om zoo veel leeds te wreeken,
En rustig voor onze eer' te spreeken,
Maar met den degen in de hand'.
Op! Batavieren, op! vecht voor het vaderland.

Gaat nooit bij deze Ontäarte op 't laffte om vrede schreeuwen;
Zij blijft toch eeuwig doof;
Of, zoo zij antwoord geeft, de klank komt uit op roof.
Houdt moed, aêlöude en dappre Zeeuwen,
En wie, in 't bloeijend Leeuwendaal,
Den hoed der Vrijheid nog op de eedle speer ziet drillen:
Men roept u toe, in heldentaal':
Verdadigt kloek uw regt, en wilt geen' tijd verspillen:
Of zouden we, op geboogen kniên,
Dier Trotsche hulde en manschap biên,
En leggen onzen vrijheidstander
Eerbiedig voor haar neêr? Dit doet geen Nederlander.

Gaat

Gaat ons het wuft gefchil met haare kindren aan?
Of moeten wij 't bezuuren?
Ons raakt het immers niet? Hoe lang will' 't ook nog duuren,
Voor zij weêr aan den leiband gaan?
Die kinders zijn de plak ontwasfen;
De ftiefmoêrs roê, aan hen met dolle drift' misbruikt,
Kan op hun ligchaam niet meer pasfen;
't Beledigd kroost heeft reeds haar grootfte kragt gefnuikt;
't Heeft affchrik van die harde fpooren,
En laat zich niet meer ringelöoren.
Zij zelve zie nu hoe die twist,
Door bloeddorst uitgebreid, nog eindlijk word' beflist.

Welk Vrijheidminnaar kan de dappre Amerikaanen,
Geperst door dwinglandij,
't Getuignis weigren, dat hun oorlog wettig zij?
Hij moet hun 't pad ter vrijheid baanen?
Heeft Frankrijks edelmoedigheid,
Bewoogen met hunn' ramp', ten hoogften topp' gefteigerd,
Gelijk de Spaanfche Majesteit,
Dien braaven Lieden wel haar' onderftand geweigerd?
Verftoorde dit de Zeevorftin,
En liet zij, met heur hofgezin,
De toorts des oorlogs feller branden,
Dit is alleen haar fchuld, niet die der Nederlanden.

Dreigt zij, door felle woede, al wie haar tegenſtaat,
En de onſchuld voor durft ſpreeken,
Of deernis voor haar toont, de hartâêr afteſteeken;
Ziet zij, ten loon' van haaren haat,
Het groot gevaar vermeenigvuldigd;
Waarom verpligt ons zulks te ſtrijden aan haar zij'?
o Neen! dat zijn we niet verſchuldigd:
Geen eerlijk Batavier ſtaat trouweloozen bij.
Zij ſmoort de ſtem van haar geweten,
En ſchijnt de Christenleer vergeeten:
Ik ſchrik.... ! een blind Mahomedaan
Volgt beter zedenſpoor, bij 't licht van Mekkaas maan'.

't Eenſtemmig heilgeloof kon dezen twist beſlisſen;
Maar zij mist broedermin;
Al heur bedrijf houdt niets dan wrevle wraakzucht in;
't Doet ons den zoeten vrede misſen:
Ja, zij gelijkt van Kaïns aart';
Haar voet betreedt, met hem, dezelfde ſnoode wegen;
Terwijl haar ſtaal geen' broeder ſpaart.
't Is voor die Dwinglandesſ' reeds veel te lang gezweegen,
Als of de vrees ons hield bekneld:
Op! Batavier, naar 't pekelveld;
Op! onverſaagde Vlootelingen,
Wilt nu dit Zeegedrocht, met leeuwenmoed', beſpringen.

Be-

Beſtrijdt die Snoode alöm, waar gij haar ook ontmoet;
Verlost uw landgenooten,
En wreekt het bloed, nu reeds door haar op zee vergooten;
o Nederlanders, 't was uw bloed!
Dit roept u toe: getrouwe Braven!
Verzuimt geen' oogenblik; grijpt fluks de wapens aan;
Verlost hen, die, bijna begraven
In 't wreed gevangenhol, al levende vergaan!
Uw broeders kunnen 't niet verduuren;
Zij tellen daar de ſleepende uuren:
Op! Batavieren, op! 't is tijd,
Dat gij uw vrienden van hun knellend juk bevrijdt.

Betoomt die Zeeharpij: wacht niets van heur genade.
Zoo gij den tijd verliest,
En, voor een' zwakken vreê, geen' ſterken oorlog kiest,
Komt gij ontwijffelbaar te ſpade;
Laat gij haar in heur woên begaan,
En poogt gij haar geweld niet met geweld' te ſtuiten,
Weldra zal ze u in boeijen ſlaan:
Gij ziet het; leeft zij niet bij 't moorden en vrijbuiten?
Geen pinkje, dat ter vischvangst' vaart,
Wordt door haar' overmoed geſpaard,
Wen zij 't in haar bereik kan vinden:
Zij zoekt den weg om u den gorgel toetebinden.

Waakt

Waakt, Batavieren, waakt! beveiligt zee en ſtrand,
Opdat ze u niet beſpringe,
En, tot uw zielverdriet, in veld en ſteden dringe:
Waakt voor uw dierbaar vaderland!
Een koude ſchrik moet ons ontroeren,
Als wij herdenken, hoe haar oorlogszuchtig volk
Zich door de woede laat vervoeren,
En, in het Broederland, meêdoogenloos den dolk
Misbruikte, om duizenden te ontzielen,
Bij 't ſtedenbranden en vernielen:
Doet zij zulks daar, wat deed' zij hier!
Verhoedt het! 't is de pligt van elken Batavier.

De wakkere ijver van 's Lands ſaamvereënde Staaten
Beziele uw hart met moed'!
Stijft hunne poogingen met ſchatting', dienst' en bloed;
Die middlen kunnen 't beste baaten.
Kom, dappre Landgenoot, en ſtrij
Voor uwe ontëerde vlagg', voor haardſteên en altaaren,
En ſta uwe Overheden bij:
Bezwijk niet in uw trouw', bij 't barnen der gevaaren:
Ontzie dien zwaaren arbeid niet:
Denk, wat uw' Vadren is geſchied:
Zij deeden kloek hun regten gelden:
Druk 't edel gloriefpoor dier weêrgaêlooste Helden.

Schroom niet voor de overmagt' van 't wrokkende Albion;
Maar zoek u regt te ſchaffen,
Met zijn gepleegd geweld en ſnood gedrag te ſtraffen.
Gods dierbre gunst ſtelle u de bron
Van oorlogsheil en krijgsroem open;
Al doet de Rijksvorſtin der Rusſen, KATHARIJN,
U vruchtloos op haar' bijſtand hoopen,
De braave Zweed wil uw getrouwe Helper zijn.
Schroomt niet, maar neemt, o Heldenzielen!
Bij de oorlogsblikſems op uw kielen,
En kruid en lood, ook bezems * meê,
En veegt dat helsch geſpuis, dat rooſrot uit de zee.

o Nederlanders! denkt aan Hollands Admiraalen,
Wier moed, in vroeger tijd',
Ons van het woest geweld en dwangjuk heeft bevrijd,
Door duizend grootſche zegepraalen,
Op 't ſchepentorsſend pekelveld:
Denkt aan den Heldendrom, in uwe landskronijken
Met gouden letteren vermeld;
Ziet hoe zijn groote daên daar eeuwig ſtaan te prijken,
Den Naneef' tot eene eereſpoor:
Zijn kloekheid ging u moedig voor:
Volgt hem dan na; vecht op de baaren,
Als RUITERS, TROMPEN, HEINS, VAN GENTS en WASSENAAREN.

'T Gaat

* Dit deed de Amſterdamſche vloot in 't jaar 1438. Zie D. WILLINKS, *Amſterdamſche Buitenſingel*, *bladz.* 180 *en* 181. Als ook ANTONIDES *Yſtroom*, 4*de Boek.*

'T Gaat wel; uw ſterkte groeit: de zucht voor 't Vaderland,
Reeds lang genoeg verſchoolen,
Gloeit in uw Neêrlandsch hart', gelijk gevonkte koolen,
En zet het in een' vollen brand.
Vloeit toe, o forſche Batavieren!
Rukt tot den zeedienst aan, en ſterkt 's Lands oorlogsvloot:
Plukt eeuwiggroenende eerlaurieren,
En redt het Vaderland uit zijnen bangen nood'.
Haast wille uw ſtem de lucht vervullen;
Straks ſlaat ge als leeuwen aan het brullen;
Dan beev' het roofzieke Albion,
En Neêrland juich', bij 't licht van zijne gloriezonn'!

Wat vreugd! mij dunkt, ik zie uw ſterkbemande kielen
Zeilvaardig op de reê;
Zij toeven op den wind: daar ſtreeven zij naar zee,
Tot ſtraf der Britſche plonderſielen.
Geluk, o eedle Batavier!
U wacht de zege: ik hoor welhaast, door duizend tongen,
Met onnavolgbren ſiterzwier',
Uw dapperheid en kragt in liedren opgezongen.
't Kanaal weêrgalm' van uw kanon:
Ga, werp den ſchrik in Albion:
Men zie in 't kort, van uwe ſchepen,
De vijandlijke vlag door 't ſchuimend pekel ſleepen.

Op! Batavieren, op! ſtreeft naar uw kloeke vloot:
De ontrolde zeebanieren
Verbeiden u aan boord; vliegt om te zegevieren!
Ontziet nu geen vernielend lood:
Tart moedig zee- en krijgsgevaaren:
Uw fierheid trots' den dood: toont dat gij helden zijt:
Wint lauwren op de zoute baaren;
Dus wordt der ſtrijdren naam aan de eeuwigheid gewijd.
Gaat dan, gelijk in vroeger dagen,
Voor 't vaderland uw leven waagen;
En, krijgt ge een wond, in 't perk van eer',
Geen nood, die fiert een' held, en doet hem naauwlijks zeer.

Maar, Braaven, wenscht gij dat uw pooging zal gelukken,
Waagt dan geene oorlogskans,
Of roept uw' God te hulp', en poogt uw zielen thans
Veel meer dan immer intedrukken,
Hoe elk, die dus den krijg begint,
En God eerbiedigt, geen gevaaren heeft te vreezen;
Al woedt uw vijand dan ontzind,
De almogende Opperheer zal uw Beſchermer weezen:
Hij, die 't bedrijf der volken ziet,
En zee en land met magt' gebiedt,
Zal uw regtvaardig pleit beſlisſen:
Mijn Vrienden, bouwt ge op Hem, nooit zult gij bijſtand misſen.

o Neêr-

o Neêrlands Volk! trek op in 's Heeren mogendheid;
Terwijl de vroome ſchaaren
Der Godsgezinden hier heur ſtemmen ſaamenpaaren,
Om vuurig de Oppermajesteit'
Voor uw behoud en heil te ſmeeken:
Zoo trekk' zij met u op, en keere met u weêr:
Zoo ziet ge uws vijands heir bezweeken,
Daar 't uwe onwrikbaar ſtrijde, en roemrijk triomfeer';
Totdat ge, in ſchaâuw der vreêölijven,
Gerust in uwen Tuin' kunt blijven:
Zoo blusch' Gods gunst den oorlogsbrand,
En ſchenk' de vrije vaart aan 't vrije Nederland.

DORDRECHT,
1781.

A. BLUSSÉ.

ELK

ZIJ DEN

STAET' EEN HELD.

Beminnaers van uw Vaderland,
Wier hart van zuivre liefde brandt
Voor Batoos heldenöord; weldenkende onderdanen
Van eenen Staet, waer vrijheid woont,
Waer vrijheid, duur gekoft met bloed en goed en tranen,
Zich luisterrijk vertoont:

Wie leest niet uit uw droef gelaet
Den toestand van den burgerstæt,
Nu 't missen van de Vrede ons Nederland doet zuchten;
Nu die geliefde hemelmaegd
Voor 't woedend krijgsgeweld haer' zetel' moest ontvlugten,
Als balling 's lands verjaegd.

Hier

Hier praelde zij met rijken glans',
Verſierd met eenen gloriekrans',
En dacht in Batoos erf eeuw in eeuw uit te wonen:
Zij kweekte koopmanſchap en kunst:
Elk burger zag zijn vlijt met goud of lauwren loonen,
En deelde in hare gunst'.

Hoe vrij zond toen de Zeevaerdij,
Van de achtbre Maze en 't prachtige Y,
Haer volle kielen naer de verſte weerelddeelen!
Toen mogt de Nederlandſche vlag,
Op 't golvend pekelveld, van mast' en ſtengen ſpelen,
Daer 't oog geen' vijand zag.

De vloten werden rijk belaên,
En dobberden weêr herwaerds aen:
Zij ſchonken duizenden de nooddruft voor het leven:
Toen vulde 't blinkend muntmetael
De ſchatkist van den Staet: men zag de welvaert zweven
In 't bloeijend Leeuwendael.

Maer, onderdrukte Landgenoot,
Nu 't heldenſtael en 't gonzend lood,
Op 't ſchuimende element, geweldig moeten boren
Door 's vijands vuur en krijgsgeweld,
Nu gaet haer grootſte roem, haer dierbaerst heil verloren;
Haer voorſpoed ligt geveld.

o Lieve Vrede! waerdig pand!
Heilſchenkſter aen mijn Vaderland!
Ach! mogt mijn ſtarend oog u weêr, uit 's hemels zalen,
Waer gij, voor de eeuwen, zijt geteeld,
In uw' olijvenhof, 't Bataefsch gewest, zien dalen,
Hoe wierd' mijn ziel geſtreeld!

Dan zwaeiden wij, verheugd te moê,
U zuivre wierookgeuren toe;
Dan zouden vorst en volk u met gejuich ontvangen,
En danken God, den Opperheer:
Kom, zoete Vreê! voldoe, voldoe aen ons verlangen;
Keer in uw woning weêr.

Doch moeten wij met vuur en ſtael,
Door zegeprael op zegeprael,
U, nooitvolroemde Vrede! op uwen troon herſtellen,
Dat dan der vadren oude moed
In onze borst herleve, en alle onze aders zwellen
Van brandend heldenbloed!

Plant dan, o ſtoute Batavier!
Uw vrijheidvaen en leeuwsbanier
Op 's vijands eigen grond: doe hen, die u weêrſtreven,
Gelijk gij altoos hebt gedaen,
Voor uwe blikſemkling' en donderklooten beven,
Op Nereus waterbaen.

Vier de eendragt, die, naest ware trouw
En reine deugd, het Staetsgebouw
Kloekmoedig heeft geſchraegd, ſints ruim twee eeuwenkringen;
Zij ſchonk den vrede aen ons gewest,
En bood de vrijheid, wie wij eeuwig glorie zingen,
Aen 't blij Gemeenebest.

Wie wenscht dan, daer 't den dierbren vreê,
De gulden vrijheid, 't regt der zee,
Het welzijn en beſtaen van kunst' en koopbedrijven,
En goed en bloed van burgren geldt,
Wie wenscht het Vaderland' dan niet getrouw te blijven?
Elk zij den Staet' een Held!

GERRIT MANHEER.

AAN HET

VADERLAND.

Ja, dierbaar VADERLAND! ik durf u heil voorfpellen.
Hoe hoog der Britten trots in hunnen waan moog' zwellen,
Gij hebt, dit ftorte troost in uw ontroerd gemoed,
Nog Vaders in den Raad, nog Helden op den Vloed.
't Getal dier Braaven groeit in 't midden der krakkeelen,
Die 't algemeen belang verachtren en verdeelen.
En ftruikelt hier of daar één, die in vroeger tijd
Zich, volgens eer en pligt, uw welvaart had gewijd;
Volgt hij een ftreng, die op uw' heilftand fchijnt te loeren,
De fchaamte zal eerlang zijn kloppend hart ontroeren:
Hij zal zijn' misflag zien; en, is 't niet al te fpaê,
Omhelst gij hem als zoon, en fchenkt hem lijfsgenaê.
Hoe driftig wenscht gij zulks! — Zou't niet uw' boezem prangen,
Geen zucht u kosten, en geen traanen langs uw wangen
Doen vlieten, als ge een' zoon, gekweekt tot uw behoud,
Door dwaaling op den rand van zijn bederf aanfchouwt?
Maar zou 't, in tegendeel, u ook geen blijdfchap baaren,
Als hij, uit waar berouw, met ongefnoerde hairen,

Met

Met een verbleekt gelaat, getroffen in de ziel,
Weêrkeerde, en om genade aan uwe voeten viel?
Gewis. — o! keert dan weêr, gij, die, vèrblind aan 't dwaalen,
De kroon der deugd verwierpt, om met den fchijn te praalen,
Dat gij tot hoogheid u verhieft, in fpijt van elk;
En zwelgt een tegengift voor 't nat der zwijmelkelk.
Dan zal u 't VADERLAND op nieuw met gunst vereeren,
De waare grootheid zelve uw' luister nog vermeeren,
Elk Burger, wachtende zijn' zegen van uw vlijt,
Uw heil afbidden in 't gebed, aan God gewijd.
Genoeg. — Ik ben ontroerd. — 't Staat nog aan u te kiezen,
Voor eeuwig 't loon der deugd te winnen of verliezen,
Bij 't nakroost in den rei der Vaderen te ftaan,
Of dat het vloekend zegg': *gij hebt 's Lands heil verraên.*
Mijn VADERLAND! houd op om deezen meer te treuren;
Wat thans hun oog verblind', 't zal u nog eens gebeuren
Dat gij van hunne deugd op nieuw de vrucht geniet,
En de Eendragt in den Raad weêr glansrijk blinken ziet.
VAN LYNDENS eedle ziel, die alles kan verzaaken,
Om, waar het noodig is, voor uw behoud te waaken;
De grijze TEMMINCK en zijn achtbaare Amptgenoot,
Groot door hunn' ftand, maar door verdienften ruim zo groot,
En zo veel FRIESEN, als uw' ouden bloei beöogen,
Dees allen kunnen u 't geen ik voorfpel betoogen.

Geeft

Geeft Westergoo niet, bij der ſtemmen meerderheid,
Tot zijnen voorſlag, blijk hoe 't voor uw welzijn pleit?
Voegt zich niet Oostergoo hier bij met veele leden?
Toont dit niet Holland, door 't beſluit van zijne Steden:
Dat elk, uit haaren kring, den Stedehouder *vrij*
En ernſtig toonen moog' wat nut of oirbaar zij?
Ja, dierbaar Vaderland! ik zie de hoop herleeven,
Dat de Eendragt in den Staat, God weet door wien verdreeven,
Ten ſpijt van 't ſnood gebroed, dat doelt op uwen val,
Zo luisterrijk als ooit zich weêr vertoonen zal.
En dan, mijn Vaderland! wat kan uw heil dan ſchaaden?
Dat dan de Brit, die leeft in plondren en verraaden,
Die trouw noch vriendſchap acht, maar willekeurig woedt,
Zijn Vlooten tegens u vrij afzend', langs den vloed.
Als de Eendragt u beſchut, laat dan vrij alles daagen.
Uw Volk haakt naar den ſtrijd; 't wil goed en leven waagen,
Waar uw behoud het eischt; en zijne heldendeugd,
Heeft, in uw' druk, u korts door wondren nog verheugd.
Ja, de Eendragt was uw ſchild, toen ge eertijds wierdt beſprongen
Van Iber, Seine en Theems, die naar uw glorie dongen;
Maar Neêrlands Waterleeuw, tot hunne ſchande en ſchaê
Te fel geſard, in 't eind, nog ſmeekten om genaê.
Weêrſtondt gij beurtelings de trotſche Koningsvlooten,
Twee van die Mogendheên zijn thans uw Bondgenooten;

En

En zou dan ALBION, nu trots, maar haast gedwee,
Niet beevend afſtaan van de heerſchappij ter zee?
Het Krijtgebergte zou nog witter dan verbleeken:
'tGerucht desZeeſlags, eerst zo versch gebeurd, mogt ſpreeken:
Het ſtrandhol kromp van angst, toen 't PARKER naadren zag;
Die de eer van 't ſlagveld moest vergunnen aan uw vlag.
SINT JAMES trilde toen; de Theemsgod dook beneden,
Daar hij zijn glorie door Held ZOUTMAN zag vertreeden;
Zijn zeekasteelen door uw donders afgebeukt,
En zijn' vermeetlen trots in eeuwigheid gekreukt.
Deeze enkle proef moog' van 't gevolg u doen beſluiten,
Als gij het hollend wiel der Tweedragtkar ziet ſtuiten,
Daar 't, met een ſcherp gekraak, aan duizend ſplinters ſpat,
En 't heilig tegenbeeld uw Zevental bevat.
Mijn VADERLAND! gij ziet daartoe de hoop aan 't groeiën.
Schoon lang de ganſche lucht tot donders ſcheen te broeïën,
Die, berſtende op uw kruin, u dreigden met bederf,
De ſchoonſte heilzon rijst allengs in Bato's erf:
Zij ſtraalt den Frieſen toe en Overijsſels landen;
Zij blinkt in Gelderland en op de Zeeuwſche ſtranden;
Haast ſchijnt zij overal, gelijk het middaglicht,
Dat, onbeneveld, elk door zijnen glans verpligt.
o Aangenaame hoop! hoe kunt gij mij ontvonken!
Des vijands invloed, die zo lang u hield geklonken

In een' benaauwden nacht, zinkt eindlijk zelf ter neêr,
En onzer Vaadren deugd redt dus onze eigen eer.
Ja, geen geleende hulp zal onzen roem herſtellen;
'k Durf ons den ouden bloei uit eedler bron voorſpellen:
Van Lynden blijft in 't Land; hij offert aanzien op,
Om 't heil van deezen Staat te zetten in den top:
De wijze Temminck en de ſchrandre Rendorp leeven:
Hier zijn Capellen, die 't verkeerde doel weêrſtreeven:
Wij hebben Eisinga's en Beima's in ons Land,
Met duizend Braaven *, wien het hart van ijver brandt,
Om 't algemeen belang op 't glorierijkst te ſchraagen,
Door doembaar pligtverzuim geen wenschlijk ampt bejaagen,
Maar, volgens eer en deugd, dat algemeen belang
Handhaaven, tot hun ſchade, en mooglijk ondergang. . . .
Neen, God voorkoome zulks! — De trouw moet zegepraalen,
Haar tegenbeeld gevloekt ten donkren afgrond daalen,
Opdat de volgende eeuw zich ſpiegele aan dat lot,
En 't Land den zegen ſmaak' van duurzaam heilgenot.
o Braaven! die uw' naam beveiligt voor 't verſterven,
Door u moet deeze Staat dat wenschlijk heil verwerven;

En,

* Onder deezen zijn De Kempenaar, Aylva van Dongeradeel, Van Harens, Knock, Hubers, Jan van Idsinga, enz; terwijl ik verſchooning vraag van niet alle naamen, des waardig, en het Vaderland ten zegen, optenoemen.

En, zo u loon ontſtaa, gelijk het dikwerf gaat,
Het Nageſlacht, naast God, zij u een toeverlaat.
Mijn VADERLAND! gij tradt op 't voetſpoor van Tirannen,
Zo gij de deugd niet loonde in zo veele achtbre Mannen,
Als rustloos zwoegen tot behoudnis van uwe eer.
Ach! dan was NEDERLAND ook NEDERLAND niet meer.
Gij vlecht ſteeds kroonen van nooitdorrende laurieren,
Om jeugd en grijsheid, die uw heil behoên, te ſieren;
Zelfs wordt van hun, wier doel eens 't doel der braaven mist,
Genooten dienst uit uw geheugen niet gewischt.
Ge erkent dien; en gij zucht dat zij van 't ſpoor vervielen,
Niet meer voor uw altaar uit reine liefde knielen,
Maar, door een blinkend niets begoocheld, tegens reên,
Den pligt verzaaken, die hun eer zo dierbaar ſcheen.
Helaas! bij 't onderſcheid, dat wij in hun aanſchouwen,
Kan naauwelijks mijn oog van ſchreiën zich onthouên.
Mijn troost is, dat zij eens, het weezen voor den ſchijn
Herkennende, als voorheen uw ſteunſels zullen zijn.
Inmiddels volge uw gunst hen, die uw recht waardeeren,
De wetten van uw Volk ſtandvastig hulde zweeren,
En Godsdienst, Vrijheid en uw' Handel gadeſlaan:
Het zij ze als Pijlers van uw' achtbren Tempel ſtaan,
En 't wigtig Staatsgebouw der Zeven Landen ſtutten,
Of elk bijzonder u voor overlast beſchutten,

Voor vreemden invloed, en des Vijands driest geweld!
Hij zij Landsvader, of een onverschrokken Held.
Men moet de dapperheid gelijk de wijsheid achten:
Dees dient ons met haar' raad, die door haar' moed en kragten.
De Ruiter was weleer zo nut voor uw belang,
Als 't edel Broederpaar, in zijnen hooger rang.
Roem dan de Braaven, die de snoode roofgedrochten
Van 't nieuw Marokko op de Doggersbank bevochten.
Dees eerste scheepsstrijd verwde ons pekelveld met bloed,
En gaf getuignis van uw' ouden heldenmoed.
Daar toonde uw Zoutman, in de krijgskunst lang ervaaren,
Dat hem geen Parker kon doen deinzen op de baaren.
Uw Bentinck, die den slag van 's Vijands gonzend lood,
Tot Neêrlands bittren rouw, bezuurde met den dood;
Uw Dedel, die voorheen den trotschen Britten toonde,
Dat geen vertzaagde ziel in zijnen boezem woonde;
Kinsbergen, reeds geroemd sints 't nat van den Euxijn,
Tot vermiljoen gekleurd, hem deed onsterflijk zijn;
Van Braam en Staringh, Braak en Mulder, all' de Helden,
Die voor 't geschonden recht zich in de bresse stelden,
In spijt van vuur en staal en 's Vijands overmagt,
Vertoonden wat uw hoop met grond van hun verwacht.
Dus, dierbaar Vaderland, hoe Albion moog' zwellen,
Ik poog niet roekeloos u naadrend heil te spellen:

Uw

Uw Helden op de vloot, uw Vaders in den raad
Verkondigen 't behoud van deezen vrijen Staat.
Rechtvaardigheid moet toch in 't einde triumfeeren.
Bedrog of ſnood verraad moog' voor een wijl regeeren;
't Zijn ſtormen voor een Land, van ſchrikkelijker aart,
Dan die natuur uit wind en ſulferſtoffen baart;
Zij treffen 't nageſlacht, dees ſlechts ons goed en leven.
Maar als de waarheidzon de nevels heeft verdreeven,
Dan klaart zich alles op; en haar doordringend licht
Vertoont wie wanklen durfde, of pal ſtond in zijn' pligt.
Dees vlecht een gloriekroon om zijn hoogächtbre hairen;
Daar die, verbleekt van angst, van elk veracht, loopt waaren,
Voor eigen ſchaduw trilt, en nergens ſchuilplaats vindt,
Zelfs op geen' boezem, die hem eertijds heeft bemind.
o! Dat dit wierd gevoeld van iedren NEDERLANDER
Elk krijgsman volgde dan naar pligt den oorlogsſtander;
Elk Burgervader, elk Regeerder van den Staat
Waar' dan voor 's Lands behoud een zeekre toeverlaat.
Maar ſchoon nog ſommigen al 't onheil niet bevroeden,
't Welk in een Staatsgeſtel uit wangedrag kan broeden,
Terwijl vaak 't zelfbelang hun eenige afgod is,
God dank! 's Lands heil hangt niet alleen aan hun gemis.
Vrees niet, mijn VADERLAND, voor hun onzinnig woelen:
Gij hebt nog Mannen op des Amſtels eereſtoelen,

In Frieslands Landraad, ja, alom in elk gewest,
Wier hoofdbedoeling is, 't HEIL VAN 't GEMEENEBEST.
Steun op hun waakzaamheid en vlijt en kundigheden.
Hoe vaak in vroeger tijd uw welvaart wierd beſtreeden;
Hoe wreed ge u vondt verdrukt, ſchoon niemand bijſtand bood;
't Beleid der Vaadren redde u altoos uit den nood.
Hun trouw en wijsheid zal, te lande en op de baaren,
Ook nu 't PALLADIUM van deezen Staat bewaaren.
Uw trotſche Vijand, die uw' moed korts heeft gevoeld,
Ziet met een ſcheemrend oog reeds hoe hij vruchtloos woelt.
Zijn onbeſuisd geweld zal krimpen voor uw ſlagen,
En gij met de Eendragtzon het Vredelicht zien daagen.
Het Vredelicht!...... o God! gun dat het ſpoedig ſtraal',
Maar met een' zuivren glans, die 't Heldenbloed betaal',
Der Vaadren zorg beloon', en 't recht, te ſnood geſchonden,
Herſtelle, door de kragt van eerlijke Verbonden.

Op dit vooruitzicht, o mijn dierbaar VADERLAND!
Hang ik de ontſnaarde lier met blijdſchap aan den wand,
Tot ik der Helden kruin met kraakende laurieren,
Of onzer Vaadren hoofd met vreêölijf moog' ſieren:
Want welk een' toon men grijp', de meestgeliefde ſtof,
Gevalligst voor ons hart, is NEERLANDS HEIL EN LOF.

HARLINGEN,
1781.

JAN A. BACKER.

TAFEREEL

VAN

VADERLANDSLIEFDE

EN

MENSCHENMINN'.

Wie is die Maagd, zoo rein van zeden,
Die, door heur zachte minzaamheden,
Mijn ziel genoeglijk ſtreelt en ſticht,
En mijnen geest tot zang verpligt?
Wie is zij, die mij noopt tot zingen?
Wie wekt mij tot beſpiegelingen?
o Liefde voor mijn Vaderland!
o Menſchenmin! die blijdſchap baarde,
Zet gij mijn' boezem in den brand?
Zijt gij 't, mijn Zielvermaak op aarde?
o Ja! gij zijt het zelve: uw waarde,
o Schoone! ('t belge uw heuschheid niet)
Zij 't voorwerp van mijn nedrig lied.

Uw invloed zal mijn' zangen leven
En zwier en kunst en fraaiheid geeven,
  In 't ſchetſen van uw heusch gedrag:
  Ik zie uw deugd in vollen dag':
Dier deugd', van afkomst' oud en edel,
Druk ik de lauwers op den ſchedel:
  'k Verzel u, waar ge uw treden zet,
En zie op 't geen gij zult verrichten,
  Naar 't voorſchrift van de liefdewett',
In 't ijvrig oeffnen van uw pligten,
Die mij vermaaken, ſtreelen, ſtichten:
  Gij, Liefde voor mijn Vaderland,
  Gij, Menſchenmin, biedt mij de hand.

'k Ga met u in uw binnenkamer,
Die 'k, om heur ſtilheid, aangenaamer
  Dan ééne plaats ter waereld' vind:
  Daar zie ik wat uw ziel bemint.
't Lust u, in 's lands historieboeken,
De Godsregeering optezoeken:
  Daar leert uwe onvermoeide vlijt
Hoe de oude en dappre Batavieren,
  In dien voorlangverloopen tijd',
Zich kleedden met de vacht' der dieren;
Hoe ze, onder Ceſars krijgsbanieren,
  Zoo trouw van hart' als onbevreesd,
  De bloem der heiren zijn geweest.

Hoe

Hoe toen het waerelddwingend Romen
Zijn heerschzucht niet wist intetoomen,
  Maar 't juk op vrije halzen drong,
  En vorſten 't ſcepterregt ontwrong;
Hoe toen Civilis oorlogshelden
't Gezag dier Trotſche paalen ſtelden,
  En zich, vol moeds, door ſtrijd op ſtrijd,
Voor vrijheid, haardſteên en altaaren,
  Ontrukten aan den dwang, tot ſpijt
Der grimmige aartsgeweldenaaren;
Hoe zij zich vrij en vrank verklaaren,
  Ontziende, in 't kampen, waternood,
  Noch moordgeweer, noch marteldood.

Hoe zij, vervreemd van 's Hoogſten kenniſſ',
Bij afgodsdienst, vol heiligſchennis,
  Zich bezig hielden op den duur,
  En ſtookten Wodans offervuur,
Waar ze in Velledaas bosch verkeerden,
En ſtarrenwichlaarijen leerden;
  Tot hun een ſtraal van beter licht
En overtuiging' heeft omſcheenen,
  Waardoor van voor hun aangezigt'
De dikke duisterheên verdweenen,
En die hun gretig 't oor deed leenen
  Aan 't zalig heil, voor hun bereid,
  De lesſen van de Christenheid.

Gij vindt hoe, in de landkronijken,
Hun groote daaden heerlijk prijken;
  Hoe ſteeds hun boezem heeft gebrand
  Van liefde voor het Vaderland',
Den erfgrond', dien ze op 't hoogst waardeerden;
Hoe zij 't gebruik der waapnen leerden,
  Hoe trouw, met eerlijkheid en deugd',
Wierd voortgeplant bij hun geſlachten;
  Hoe de ouderdom en friſche jeugd
Den eed en pligt getrouw betrachtten,
En 't dreigende gevaar verachtten;
  Daar elk, volijvrig tot den togt,
  Voor de eedle vrijheid dapper vocht.

Geen heerſchappij van trotſche Graaven
Vernederde hen ooit tot ſlaaven:
  Hun kragt weêrſtond de dwinglandij:
  Zij kweekten moed, en bleeven vrij:
Zij gruwden van het overheeren,
Maar minden 't loffelijk regeeren.
  Wie heeft hun vrijheid ooit belaagd,
En niet te heilloos ondervonden,
  Dat zij, hoe ſtreng gedrukt, geplaagd,
Zich als een eenig man verbonden,
Om allen, die 's lands regten ſchonden,
  Hun trouw te ontzeggen, weer te biên,
  En als tirannen aantezien?

Ge-

Getuigen zoo veele onderzaaten
Als, door Kastiljes bloedplakkaaten
En godsdienstdwang, op 't wreedst beroofd
Van vrijheid, eigendomme en hoofd',
Als hoopeloozen moesten treuren,
Toen Flips hun handvest deed verſcheuren!
o Liefde voor mijn Vaderland!
o Menſchenmin, vol mededoogen!
Gij zucht, en dekt met uwe hand',
Uit bittre ſmert', uw ſchreijende oogen.
Och, mogt ik nu uw traanen droogen!
Maar neen, dat vrij 't historieblad
Met deeze druppen word' beſpat.

Dan, 'k zie u eenigzins bedaaren;
De nevels ſchijnen opteklaaren:
Daar ziet gij hoe, in 't heetst gevaar,
Een nedrigtoegeruste Schaar
(Een groot getal der Eedgenooten
Van Vaadren, Eedlen, Graaven, Grooten,
Die, God' en Vorst' en Land' getrouw,
Zich met den bedelzakk' bedekken)
Ootmoedig ſmeekt dat eene Vrouw
Haar tot een voorſpraak mogt verſtrekken,
Om 's Vorſten gunst weêr optewekken.
Gij wacht hier op een heilrijk lot;
Dan, ach! wat is 't? een moordſchavot.

Gij ſlaat, o Liefde! op nieuw aan 't ſchreijen,
Daar gij twee Graaven heen ziet leiên,
Waar Alvaas onverzoenbre toorn
Den eedlen Egmond en van Hoorn
De vrije halzen laat doorkerven,
En hen door 't zwaard eens beuls doet ſterven.
Toen zond het zuchtend Vaderland
Zijn' jammerkreet tot in Germanje,
En riep, in zijn' benaauwden ſtand',
Tot God om hulp, die 't in Oranje
Ontving, tot ſchaamte en ſchrik van Spanje,
Dat woedende uw Gemeenebest
In 't bloed diens Zwijgers zag gevest.

De bladren der geſchiedverhaalen,
Die u 's Lands lotgevallen maalen,
Ziet gij opmerkzaam overäl
Met een onnoemelijk getal
Van treurigſpreekende tafreelen,
Van oorlogswoede en bloedtooneelen,
Van trouw' en krijgsdeugd' aangevuld;
't Zij Haarlem word' beſchermd door vrouwen;
't Zij Leyden 't ſtrengſte lijden duld',
Om 't voor de vrijheid uittehouên,
Alleen in 't welgegrond vertrouwen
Op God, die 't gunstrijk bijſtand bood,
In oorlog', pest' en hongersnood'.

Gij ziet de naamen van de helden,
Die 't leven voor de vrijheid ſtelden,
En hun doorluchtige oorlogsdaên
Met gouden inkt' geſchreeven ſtaan:
Gij eert de trouwe Palinuuren,
Die, door hun kloek en wijs beſtuuren,
's Lands hulk, in 't woên der jammerzee,
Beveiligden, en roem verkreegen,
Door haar te voeren aan de reê;
Benevens hen, die, met den degen,
In veld' en vest' en allerwegen,
Haar redden uit het veeg gevaar,
Den ruimen tijd van tachtig jaar.

In 't eind' ziet gij den krijg verdwijnen,
En 't licht der vredezonn' verſchijnen,
Daar Nederlands Gemeenebest
Verklaard wordt voor een vrij gewest'.
Nu zie ik u de traanen droogen:
De vrolijkheid ſtraalt uit uwe oogen:
Ja, ſchoone Liefde en Menſchenmin,
Gij ziet den bouwman vrolijk maaijen;
Gij ziet, hoe de eedle Koopvorſtin
Van mast' en ſteng' de vlag laat zwaaijen,
Waar alle vier de winden waaijen:
Vol vreugds biedt gij de Vrede uw hand,
o Liefde voor mijn Vaderland!

Dan ach, de felle krijgsrumoeren
Beginnen weêr uw hart te ontroeren,
En doelen op uw ſmert en ſchaê;
De Vrede vlugt voor de ongenaê
Der plonderzieke ſoudenieren,
Die om en op uw' erfgrond zwieren.
De ontrouwe Brit vliegt Neêrland aan,
Met Mijtervoogd' en Franſche benden:
Zij willen u in keetens ſlaan,
Waartoe zij groote heiren zenden.
Gij zucht, gij ſchreit, om all' de ellenden;
Ja, toen, hadd' God het niet verhoed,
Waart gij vertreeden in uw bloed.

Maar zie, in 't woên der oorlogsrampen,
Waarmede 'uw vrijheid had te kampen,
Verwekte de Oorſprong van 't heelâl
Een groot, een eindeloos getal
Van Helden, Vaderlandſche Braaven,
Vol vuurs, en rijk in wijze gaaven.
Gij vindt, in 's lands geſchiedkronijk',
Een rij van wakkere Admiraalen,
(In moed' en deugd' elkaêr gelijk)
Wier grafgeſtichten eeuwig praalen,
In Neêrlands ruime tempelzaalen;
Terwijl 't vermogen van den tijd
Hunn' achtbren naam noch roem verſlijt.

De

De erkentnis, voor die dappre Vaadren,
Wil nog dat wij hun lijkäsch naadren,
En 't kroost, in 's lands historieboek',
Hun ſtoute heldendaaden zoek',
De tijd . . . . doch ach! wat wentelingen!
Wat ſchakels van veranderingen
Beſchouwt gij, waar ge uwe oogen ſlaat!
Hier ziet gij de oorlogswoede branden;
Daar vindt gij tweedragt in den Raad;
Ginsch grimt de nijd, met zwarte tanden,
Op Mannen, die de Nederlanden
Verdeedigden met trouw' en kragt',
Doch heilloos wierden omgebragt.

o Liefde! wil hunn' naam verhoogen:
Maar och! hoe vloeijen uit uwe oogen
De traanen op de ontrolde blaên,
Waar gij de onſterffelijke daên
Dier Nederlandren vindt beſchreven;
Waar de achtbre Braaven 't lieve leven
Verliezen op een moordſchavot!
Daar ziet ge een' Ouden Vader ſterven,
Daar andren, in een ſomber ſlot,
Door ſnood geweld, de vrijheid derven,
Of vlieden, en als balling zwerven,
Of 't eedle Broederpaar verſcheurd.
't Is billijk, Liefde, dat gij treurt.

o Telg van reine deugd' en zeden,
Hoe treft u 't leed, door hen geleeden!
Gevoelig voor den bittren ſmaad',
Betoond aan Katoos in den Raad',
Perscht u het teeder mededoogen
Een' zilten traanenvloed uit de oogen:
't Is prijslijk. —— Maar, o Zielvriendin!
Zie verder wat veranderingen
Sluit 's Lands historieboek niet in!
Wat weldaên, ſints de wentelingen
Van honderd breede zonnekringen,
Beweezen aan ons Vaderland,
Door 's Hoogſten wonderdoende hand!

Dit moete, o Liefde! uw' moed verſterken;
Ei, wil dan ook uw' rouw beperken.
Beſchouwt ge, in 's lands geſchiedkronijk',
Van 's Hemels zorg' geen blijk op blijk?
Is niet, door Neêrlands heldendegen,
De krijgstriümf te land' verkreegen,
Of de overwinning op de zee?
Gij ziet hoe Hollands handelaaren
Hun kunde en magt, van reê tot reê,
Waar immer hunne kielen vaaren,
Aan vriend en vijand openbaaren:
Zij zetten Neêrland luister bij,
Door de Oost- en Westermaatſchappij.

Hoe

Hoe rees, tot heil der onderzaaten,
De roem der zeven vrije Staaten
  Van 't rijkgezegend Nederland,
  Door hunn' geflooten eendragtband,
Toen zij de ftille Vrede kuschten,
En, na veel oorlogs, veilig rustten,
  De Zeevaardij en Koopmanfchap
En nutte Kunften zagen groeijen
  En klimmen tot een' hoogen trap!
Gij voelt, o Liefde! bij het bloeijen
Van 's Lands geluk, uw' boezem gloeijen;
  En wenscht dat Neêrland op dit pas
  Nog even rijkgezegend was.

Dan och! befchouwt gij nu de tijden,
Niets kan uw treurig hart verblijden:
  Hoe deerlijk liggen wij ter neêr!
  Waar bleef 's Lands glorie? waar zijne eer?
Wat zijn de kragten der verbonden,
Door Britten op het fnoodst gefchonden?
  Zij vielen ons als roovers aan:
De Handel moet erbarmlijk kwijnen;
  Wij zien hem wreed in boeijen flaan,
En met de Visfcherij' verdwijnen:
Naauw durft een fchip op zee verfchijnen:
  Helaas! welk deerniswaardig lot!
  Wij ftrekken elk ten fchimp' en fpott'.

De

De Vrede is van ons weggeweeken;
De dierbaare Eendragt, ſchier bezweeken,
Dreigt dat ze, o deerlijk ongeval!
Den veegen Staat verlaaten zal.
Zij klaagt en zucht: ik ben verſtooten!
Doch roept nog aan de Bondgenooten:
Ach! houdt mij in uw Vaderland,
En drijft de onëenigheid daar buiten!
't Is tijd; ik biede u nog de hand,
Om uw' gedreigden val te ſtuiten:
Wilt, tot uw heil, verbonden ſluiten;
En grijpt, vol moeds, naar 't krijgsgeweer;
Zoo rijze uw glorie als weléer.

Triümf! de tweedragt wordt gegreepen:
Men geesſelt haar, met ſcherpe zweepen,
Naar heur' gevloekten zwavelpoel:
Zij mist, o troost! haar ijslijk doel.
Nu blijft geen Burger langer ſlaapen,
Maar roept, uit al zijn magt', te wapen!
Hij wil den opgeblaazen waan
Van Englands helſche plonderſielen
Met kragt beteuglen, kloek weêrſtaan,
En hun vermetele oorlogskielen,
Door grof kanon, op zee vernielen;
Dewijl zijn moedig leeuwenhart
Reeds al te lang wierd uitgetart.

o Lief-

o Liefde voor de Nederlanden!
Gij voelt uw hart van ijver branden:
De gulle blijdschap neemt u in,
o Regtgeäarte Menschenmin!
Men moest het wreekende oorlog kiezen,
Of alles door geweld verliezen.
Dus wordt des vijands magt gesnuikt;
Dus moet de Koningin der baaren,
Die haar gezag te snood misbruikt,
Door Hollands kloeke waterschaaren,
Zich wakker in den schild zien vaaren,
Opdat zij onze kust ontvlied',
En Neêrlands Helden hulde bied'.

Gij hoopt, o teedre Menschenliefde!
Daar u de smart der Braaven griefde;
Gij hoopt het wil nu beter gaan,
Met mannen, die voor vrijheid staan.
Dit wachten ook de Landsgetrouwen,
Die hen in waarde zullen houên.
Men zal den onbezweeken moed,
Om dienstbre landliên vrij te stellen,
Al waagt men daardoor ampt en goed,
Den laaten naneev' voortvertellen:
Men zal de Staatkunst der Capellen,
En aller Vaderlandren lof
Verheffen tot het starrenhof.

Het nageflacht zal de Amftelheeren,
Die in dees' donkren tijd' regeeren,
  Met roem vermelden, hun beleid,
  Kloek oordeel en voorzigtigheid
Met onvergangbren inkt' befchrijven:
Zoo moet' hun naam geboekftaafd blijven
  In 's lands getrouw historieblad:
Zoo zien zich andre Braaven prijzen,
  Gelijk de Vaders mijner ftad,
Regeerders, die om ftrijd bewijzen
Hoe 's lands geluk door deugd moet rijzen;
  Daar 't hun eene eer is vrijen liên,
  Als eerfte Burgers, hulp te biên.

De dierbre vrijheid, den Bataaven,
Van oudsher, in het hart' begraaven,
  Ontvonkt, daar zij bij 't Staatsbewind,
  Door de Eendragt, nieuwe fterkte vindt,
Nu, meer dan ooit, de Burgerijen
Der Zevenlandfche Maatfchappijen.
  Elk ingezeten blaakt van moed',
Om aan zijn wettige Overheeren
  De hand te biên met goed' en bloed',
Hun onverwrikbre trouw te zweeren,
En elk, naar pligt en orde, te eeren;
  Terwijl 's Lands blijde voorfpoed rijst,
  Waar 't volk zijne Overheden prijst.

Reeds daalt uw roem, o Britfche rijken!
Reeds gaven wij u wakkre blijken
  Dat we uwe bloedvlag niet ontzien,
  Noch Nederlanders voor u vliên,
Die, fteeds gewoon te zegevieren,
Bij 't waaijen van hun zeebanieren,
  In 't nijpen van den bangften nood,
Veel liever eeuwige eer verwerven,
  En moedig door een gloeijend lood,
Of in de zoute baaren fterven,
Dan 't vrij genot der zee te derven.
  Beef nu, o England! voor ons ftaal:
  Wij vliegen naar de zegepraal.

Nog korts gevoelden uwe kielen,
Hoe 't vuur in Hollands heldenzielen
  Nog door geen' tijd was uitgedoofd.
  Hoe dapper booden ze u het hoofd!
Held Zoutman deed uw krijgsvloot wijken,
En Oorthuis u den wimpel ftrijken.
  Volbergen kweet zich als een held,
Toen ge, als verraders aangefchonnen,
  Zijn' bodem op het pekelveld,
Met magt' van fchepen, hebt verwonnen:
Ja, Melvill tartte uw zeekanonnen:
  En boôn zij vruchtloos tegenweer,
  Zij ftreeken met onfterflijke eer'.

Wij zijn gereed, o Engelanders!
Bij 't zwieren onzes zegeſtanders
  Van 't ſterkgebouwde paviljoen,
  U eens te ſtraffen voor uw woên.
Vermeetle Trotsäarts, die durft waagen
Ons de onderwerping aftevraagen,
  Wij zullen uw bedreeven kwaad
Met oorlogsblikſemen vergelden:
  Dus wreeken wij geleeden ſmaad
En 't leven dier beproefde helden,
Die zich voor ons in 't ſtrijdperk ſtelden,
  Als Crul en Bentinck, die hunn' moed
  Bezegelden door eerlijk bloed.

Wij moogen op die mannen roemen,
Wier naamen wij met eerbied' noemen.
  Hoe ſchoon ſtaan ze in de landkronijk',
  Voor 't dankbaar nageſlacht', te prijk!
Kingsbergens, Dedels en van Braamen
En Staarings pronken bij die naamen.
  Die Braaven zullen met hun vuist',
Waarin zij 't blinkend wraakzwaard knellen,
  Wanneer eens regt de krijgsſtorm bruischt,
Onze eer, zoo diep gedaald, herſtellen.
Wij durven ons dit heil voorſpellen.
  Beef, beef, hoogmoedig Engeland!
  Gedenk aan Chattams fellen brand.

o Men-

o Menfchenmin! fchoon deeze u griefde,
Door drift van vaderlandfche liefde
  Klopt u het hart, en kookt u 't bloed:
  Gij keurt die daad des oorlogs goed:
't Baat niets den vijand aftekeeren;
Wij moeten roemrijk triömfeeren:
  Dit is de ftem van kleen en groot.
Elk wil zich voor de vrijheid waagen.
  Is, hier en daar, een landgenoot,
Die, in dees kommervolle dagen,
Een avregtsch hart in 't lijf moog' draagen,
  Hij wordt met billijkheid befpot:
  Men geev' hem over aan zijn lot.

Nu groeit de moed der vlootelingen;
Elk wil den roover ftout befpringen,
  En dwingen om, met diep ontzag,
  Te ftrijken voor 's Lands vrije vlag,
Om onzen roem weêr opteluistren,
En Englands dol geweld te kluistren.
  Ja, Liefde voor mijn Vaderland,
Der Belgen krijgsdrift is aan 't wasfen:
  Zij, kloek van moed', en fterk van hand',
Beftevenen de pekelplasfen,
Opdat zij 's vijands vloot verrasfchen,
  Haar ftout bevechten, dapper flaan,
  En zich met rijken buit' belaên.

Zoo wordt der Batavieren glorie
Vereeuwigd in de landhistorie;
Terwijl ge, o Liefde! 't heldenkroost
Door uw genegen gunst vertroost.
Dit bleek reeds, toen gij hun gewonden
Zoo medelijdend hebt verbonden:
Gij vuurde zelfs de vrouwen aan,
Om, tot de heeling der kwetsuuren,
De handen aan het werk te slaan:
Zij bezigden de speelende uuren,
Om linnen plukfel-uittetuuren;
Opdat hierdoor der lijdren pijn
Geneezen of verzacht zou zijn.

Ja, Liefde voor de Zeven Landen!
Uw invloed deed elks gloed ontbranden;
Gij stichtte eene eedle Maatschappij
Van Braaven, die, zoo vrank als vrij,
De smert van weeûw en wees verzoeten,
Om eenigzins hun schaê te boeten.
o Teedere Menschlievendheid!
Ziet gij hoe hier het kroost zijn' vader,
Met jammerend geklag, beschreit,
Of daar een gade klaagt: mijn rader
Is mij ontroofd! gij roept: koomt nader;
Laat u den sombren druk ontvliên;
Daar is 'er, die u bijstand biên.

o Men-

o Menschenmin! mijn vreugd op aarde!
Hoe rijst bij hen uw dierbre waarde!
  Zelfs stilt uw liefde 't bitter wee
  Der hulpeloozen over zee:
Gij doet hun, door vertrouwde vrinden,
Uw heusche mildheid ondervinden:
  Al zijn ze in ketenen gekneld,
Gij schroomt niet bij hen intetreeden,
  Om meenigen Bataafschen held,
Ter koestring' van zijn matte leden,
't Geplonderd lijf naar eisch te kleeden,
  En, bij 't geschenk van meer randsoen,
  Ook met verkwikkingen te voên.

Wat zijn we, o Liefde! aan u verschuldigd!
Gij hebt de Godsdienst ingehuldigd:
  Zij is 't, die nu uw gangen stuurt;
  Door deeze wordt gij aangevuurd;
Door deeze sterkt gij uwe kragten
In 't onvermoeide deugdbetrachten;
  Door deeze. —— Maar ik zie, gij knielt,
Opdat uw hart zijn teedre pligten,
  Die 't altoos statig onderhield,
In waaren ootmoed' moog' verrichten,
En andren daarin voortelichten,
  Naar regels van de liefdewett':
  Dan stil. —— Ik hoor uw smeekgebed.

 o Eeu-

„ o Eeuwig, heerlijk Opperwezen!
„ Van alle uw fchepfelen gepreezen,
„ Zie neder op ons Vaderland,
„ En help het uit zijn' bangen ftand'!
„ We erkennen, 't is uw ftraffen waardig;
„ 't Bezoek uws oordeels is regtvaardig:
„ Dan ach! denk aan uw volk, o Heer!
„ Het erfdeel, door u uitverkooren!
„ Dat onze rouw in vreugd verkeer'!
„ Bied ons uw' bijftand als te vooren,
„ Toen onze Vaders deeden hooren,
„ Dat gij hun beukelaar en zwaard
„ En, in den nood', hun Helper waart.

„ Goedgunftig God, ons fterk Vertrouwen,
„ Verbreek ons niet, daar we op u bouwen:
„ Schenk wijsheid aan den eedlen Raad,
„ En Eendragt in den vrijen Staat,
„ En moed in 't mannelijk befluiten:
„ Ach! wil der Britten woede ftuiten!
„ Red, trouwe God van Nederland!
„ Red ons, wil 's vijands vloot vernielen,
„ Door uw geduchte wonderhand.
„ Uw arm befcherme onze oorlogskielen:
„ Zoo keeren onze heldenzielen
„ Met kranfen van triömf of vreê,
„ Voor wind en ftroom, naar Hollands reê."

A. BLUSSÉ.

AAN HET
VADERLAND,
TER GELEGENHEID VAN DEN DOOD
DES DAPPEREN ZEEHELDS
WILLEM CRUL.

Terwijl de wakkre Crul vol moeds de blixems zwaait,
En door den kopren mond der zwangre zeekartouwen
Niet ijdel dreigt, hoe fel de Brit ook oorlog kraait;
Stort hij, daar 't vol van ſpijt de Zeevorst aan moest ſchouwen,
Als 't ſchuldloos offer der trouwloosheid plotsling neêr.
Dit bloed roept wraak. Wat toeft ge, o traage Vaderlander?
Wat wenscht gij uwen held, nog ongewrooken, weêr?
Wat wringt gij bij 's mans lijk de handen in elkander?
'k Bezweer u bij het graf, dat Ruiters asch bewaart,
En 't kil gebeent van Tromp, die lucht en zee deên gloeijen,
Bevredig de eedle ſchim; ontzie noch vuur noch zwaard;
Sla 't heiligſchendend rot, ſla 't in Bataafſche boeijen.
Zo krijgt de ontrouwe Brit door uwe hand zijn ſtraf,
Reeds lang aan u verdiend en zijner roofzucht waardig.
Dit offer eischt de held, die 't leven voor u gaf,
Dit offer, dit alleen. Is niet zijn eisch rechtvaardig?

Naar het Latijn van
ANGLOMASTIX BELGICUS. J. F. PARVÉ.

HONORI ET MERITIS

GERARDI OORTHUIS

VIRI FORTISSIMI.

Visa diu, heroae virtutis adorea, laurus
  Marcida in Hollando degenerasse solo,
Incipit en solitas revirescens pandere frondes
  Sertaque victrices inplicitura comas.
Testis adhuc rutilans inimico sanguine pontus,
  Clavigero surgunt saxa ubi fixa Deo.
OORTHUSIUS priscos aptus renovare triumphos
  Dum domat, adserto gentis honore, ratem.
Mittite jam faciles, Angli, jactare rapinas,
  Foedaque inaequali parta tropaea manu;
Et Chattammiacas obliti paene ruinas
  Ignavi Batavum commaculare nota.
Subdere pacatos nec quidquam hostile timentes
  Quae venit armatis gloria, nulla venit.
Illud opus vestrum; sed aperto vincere Marte
  Quae venit OORTHUSIO gloria, magna venit.

J. H. HOEUFFT.

EERDICHT

VOOR DEN

DAPPEREN KAPITEIN

GERARD OORTHUIS.

De kraakende eerlaurier, het loon voor wakkre daaden,
 Scheen lang ontaart en dor in Hollands vrijen tuin.
Thans wint hij nieuwen bloei, en groent, met frisſche bladen,
 Eerlang, gelijk voorheen, 's lands helden om de kruin.
Dit tuigt de Oceaan bij Herkules pilaaren,
 Waar OORTHUIS 't pekelvlak beverft met Engelsch bloed,
En toont der Vadren deugd in 't krijgsvuur te evenaaren:
 De vijand ſtrijkt de vlag; dus wordt 's lands eer behoed.
o Brit, roem op den roof van weerelooze kielen:
 Gaa, ſnork op krijgstrofeen, behaald door overmagt,
En laster Batoos kroost, ja, noem het laffe zielen,
 Als ware u Chattams brand nu ſchier geheel ontdacht.
Een volk, in vollen vreê, gewapend aanteklampen,
 Strekt, ſchoon 't uw' rooflust boet, tot ſchand voor 't Britsch geweer.
Maar OORTHUIS overwint met voor de vuist te kampen.
 Zoo krijgt een oorlogsman de waare heldeneer.

Gevolgd naar 't Latijn van
Mr. J. H. HOEUFFT.

PIETER VAN BRAAM.

IN LAUDEM

STRENUI SED INFORTUNATI HEROIS

PETRI MELVILL.

Hector ab Aeacida fato ut devictus iniquo
 Non minus illius nomine nomen habet;
Sic te, Mavortis fulmen, MELVILLE, Batavi,
 Inter praeclaros et numerande Duces,
Sic te non animo superatum, at viribus, ecquis
 Victorem meritis aequiparare neget?
Ambiguam longo reddens certamine palmam,
 Dignus eras fato candidiore frui.
Sed tamen hoc melius, quam detrectasse periclum,
 Anglorum tumidas et timuisse minas.
Nec male grata tuis praebet solamina vinclis
 Patria, quod dextra moereat orba tua;
Et voveat, plures MELVILLOS, dispare sorte,
 Fastibus obponat Belga, Britanne, tuis.

J. H. HOEUFFT.

TOT LOF

VAN DEN DAPPEREN MAAR ONGELUKKIGEN

KAPITEIN

PIETER MELVILL.

Deed Hektors neêrlaag nooit zijn heldenglory taanen,
  Wordt hij, in ſpijt van 't lot, Achil gelijk geſteld,
Wie acht, o blixemflits bij Batoos oorlogsvaanen,
  Wien 't Vaderland bij 't puik der Kapiteinen telt,
Wie acht, o Melvill, u, door overmagt verſlagen,
  In krijgsdeugd niet gelijk met hem, die u beſtreed?
Die Krijgsdeugd heeft verdiend een' lauwerkrans te draagen,
  Daarze onverſaagd zoo lang de Zege weifflen deed.
Gewis, 't is beter nooit het ergst gevaar te ontwijken,
  Dan vrees te toonen voor een' trotſchen Engelsman.
U troost de erkentnis, die 's Lands rouw alom doet blijken,
  Om 't boeijen van uw' arm, dien 't naauwlijks derven kan,
Daar 't hoopt, zoo andren ſlegts zijn' Melvill evenaaren,
Den Brit met beter kans haast in den ſchild te vaaren.

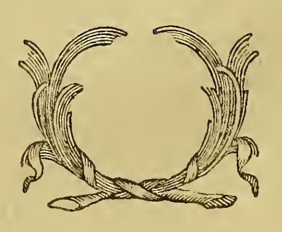
Gevolgd naar 't Latijn van
Mr. J. H. Hoeufft. PIETER van BRAAM.

OP DEN
VICE-ADMIRAAL
JOHAN ARNOLD
ZOUTMAN.

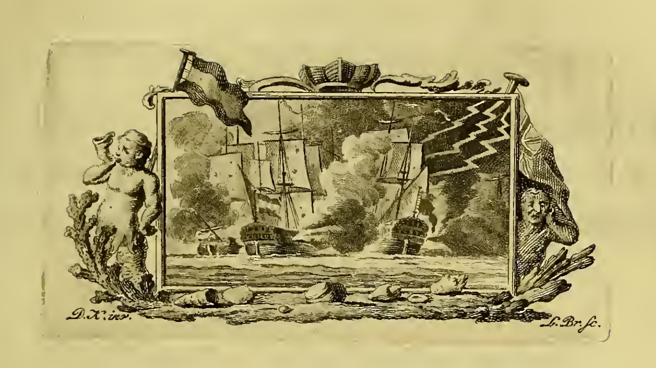
Wie mogt den heldenroem der vadren doen herleven?
Wie ſtevende, vol moeds, met Batoos kroost in zee?
Wie deed den trotſchen Brit voor zijne kielen beven?
Wie jaagde een ſterker vloot, half zinkend, naar heur reê?
Wie hoort zijn kloek beleid zelfs door den vijand roemen?
Wie ſtrekt aan 't zeemanshart een ſpoor tot eer en pligt?
Wie doet, door Neêrlands volk, zijn' naam al dankend noemen?
't Is Zoutman, Hollands eer, die wondren heeft verricht.

BERGEN OP DEN ZOOM,
1781.

ADRIANA VAN OVERSTRATEN.

LIER-

LIERZANG

AAN DE

VADERLANDSCHE

ZEEHELDEN,

TER GELEGENHEID HUNNER OVERWINNING, BEHAALD OP DE ENGELSCHEN, DEN 5den DER OOGSTMAANDE, MDCCLXXXI.

Bataafsche Heldenſtoet!
Die voor het Vaderland uw bloed
En leven rustig waagde, in 't heet en roemrijk ſtrijden,
Vergun een Hollandsch hart u zijne zegegroet
En blijden dank, bij dien van 't algemeen, te wijden.

Ik

Ik zing, ik juich, ik ſpeel;
En mijn geheele ziel heeft deel
In 't vrolijk loflied, dat mijn lier vóór u laat hooren.
Ach! rees en rolde nu mijn toon zoo hoog, zoo eêl,
Zoo treffend als uw naam elk klinken moet in de ooren!

Hoe billijk draag ik roem
Op uwe puikverdienſte, o Bloem
Van Neêrlands Volk! echt Kroost der oude Batavieren!
En, God' zij dank! daar 'k u mijn Landgenooten noem,
Kan mij geen vorstlijk goud meer dan dees glorie ſieren.

Mijn hart rijst, op die eer;
'k Zie moedig met verachting neêr
Op 't wetteloos gezag en woest gewoel der Britten:
Hun overmagt, bedrog of eerloos moordgeweer
Verſaagt geen Belgen, die der Vaadren aart bezitten.

Gij, *Oogstmaands* vijfde dag!
Verheerlijkt door den fellen ſlag,
Die Englands trots, zoo hoog geſteegen, laag deed zinken,
Gij zult voor 't waereldrond, ter eer van Hollands vlag
Hiervan getuige zijn, zoo lang uw licht zal blinken.

Gij

Gij zaagt op 't pekelveld,
Te lang door Albions geweld
Ontveiligd, PARKER, met zijn fcheepsvloote, aangefchonnen
Op onze kielen, wier gering getal hij telt
Als zwak, onweerbaar, door den fchrik alreê verwonnen.

Maar Hollands SCHOUT BIJ NACHT
Staat pal met deze kleiner magt,
Gereed 's Lands vijand op de alöude wijs te leeren:
Hoe fier een Leeuw, die geen gebas van Doggen acht,
Noch hunne tanden vreest, zijn vrijheid durft verweeren.

Wie maalt, wie fchetst nu recht
Den roem van 't bloedig zeegevecht,
Waar Vaderlandfche trouw van wankelen noch wijken
Noch Britfchen moedwil weet, en 't roofziek doel ontzegt,
Door mannendaaden, die beleid en moed doen blijken?

Rechtfchapen Heldental!
Wat dacht gij thans? wat voelde ge al?
Wis! in elk uwer blonk zoo groot een Vaderlander
Als Christen, voor en in 't onzeker krijgsgeval.
Zoo ftrijdt de BATAVIER. Hier zwicht een Alexander.

'k Zie

'k Zie, dunkt me, in 't hachlijk uur,
Uw Leeuwenhart, het Godlijk vuur,
Dat uwe borst vervult en blikſemt uit uwe oogen:
'tSchijnt, op één woord, één wenk van 't moedig ſcheepsbeſtuur,
Als in een' oogenblik 's Volks boezem ingevloogen.

Vol eedlen toorn en ſpijt,
Vliegt elk verlangend tot den ſtrijd,
Vernoegd dat hij in 't eind het tijdſtip ziet gekomen;
Om, tot een grootsch begin, de plonderzucht en nijd
Eens wreeden Zeetirans kragtdaadig intetoomen.

Zoo ijvert klein en groot;
Hun moed ontziet gevaar noch dood:
Te langverkropte hoon verdubbelt hunne kragten.
't Gezigt eens dwingelands, die recht en trouw verſtoot,
Noopt fluks al 't eerlijk bloed naar wisſe wraak te trachten.

Daar gaat de krijgsſtorm aan!
De donders der kartouwen ſlaan
Een antwoord, op den eisch der zeegeweldenaaren,
Als of thans alles zoude in vuur en vlam vergaan,
Of nederſtorten in den afgrond van de baaren.

Al

Al 't Hollandsch scheepsvolk, heet
En stout in 't strijden, laat door zweet
Noch bloed noch wonden zijn getergde wraak bepaalen;
En, wie 'er vall', geen nood! men wreekt zijn' dood gereed:
Met dubblen woeker moet de vijand dien betaalen.

In zulk een onweêr pleit
En dingt Bataafsche dapperheid
Voor 's Lands belang, en doet den onderdrukker beeven,
Die nu den waan, waarmeê zijn hoogmoed werd gevleid,
Als buskruiddamp, die hem bedwelmt, ziet weggedreeven;

Daar deinst hij, afgestreên:
De schrik drijft hem wanhoopend heen,
Om zich niet gansch te zien vermeestren of verpletten.
Hoe zullen Parkers komst, de schok, door hem geleên,
En Hollands heldendeugd zijn wrokkend Hof ontzetten!

Mijn Helden! gij verwint!
't Geteisterd krijgsrot, ongezind,
Hoe zeer door u gedaagd, een tweede kans te waagen,
Laat u het veld, te vreên zoo 't slechts een schuilplaats vind',
Waar 't heul zoeke in zijn' angst en 't nawee uwer slagen.

Triumf! o Doggersbank!
'T Hoezee, de forschherhaalde klank
Van 't ſcheepsgejuich dring' door, doe 't krijtgebergte dreunen!
Geluk! de zege is de uwe, o Zoutman! — God' zij dank!
Hoe wis verwint de hand, die hij wil onderſteunen!

Men werd dit middagklaar
In 't ongelijk gevecht gewaar:
Hij, voor wiens oog zich nijd noch heerschzucht kan vermommen,
De God van Neêrland koos uw zijde, o Heldenſchaar!
Hij ſprak door u, en deed den helſchen dwang verſtommen.

Hij zond eene Englenwacht,
Aanvoerders onzer ſtrijdbre magt!
U ter beſchutting toe, daar 't gruwzaam om u dondert;
En zij herkende dra Civilis nageſlacht,
En ſtond gewis om uw grootmoedigheid verwonderd.

Zij ſteeg, met blijde vaard,
Zoo rasch gij overwinnaars waart,
Al juichend op, ten prijs van 't gunstrijke Opperwezen. —
Hoe rees haar vreugdezang, in 't hoogſte choor gepaard
Met dien der Helden, 's Lands Beſchermers ook voordezen!..

Zoo

Zoo klinke alom de faam
Van uwen glorierijken naam,
Die eerbied wekt, en ons van vreugd houdt opgetoogen!
's Lands eer, met uwen roem, te lang door vuilen blaam
Beneveld, schittert nu op nieuw in aller oogen.

Met welk een zielvermaak
Verheft, herhaalt elk burger vaak
De groote naamen van zijn Helden: ZOUTMAN, DEDEL,
KINSBERGEN, BENTINCK, BRAAM en STAARING, MULDER, BRAAK
En andren, op de proef door hun verdiensten edel!

Komt, Braaven! 't Vaderland
Wacht u, met lauren in de hand,
Om uw doorluchte kruin onsterffelijk te sieren;
Terwijl elk Hollandsch hart van dankbre erkentnis brandt,
En juicht en huppelt om uw zegepraal te vieren.

Ziet uw' verdienden lof
In Staatenzaal en Vorstenhof
Erkend, verzegeld met uitmuntende eerbewijzen;
En hoort hoe heinde en veer, op zulk een blijde stof,
Uit tempel, kunstchoor, huis en stulp gezangen rijzen.

Nog meer. — Maar is uw loon
Door lauwerkrans of ftevenkroon,
Door tytelpraal of goud naar waarde ooit op te weegen?
Neen; waare grootheid blinkt door eigen luister fchoon.
Haar loon is in haar zelf voor de eeuwigheid gelegen.

'k Gaat wel. — Gewenschte fpoed!
Gij keert, door 's Hoogften hand behoed...
Wat's dit! zoude iets de vreugd dier welkomst thans bepaalen?—
Getrouwe Bentinck! ach! Gij ftortte uw dierbaar bloed!
Moest gij, helaas! gewond, dus uw triumf betaalen?

Vol zorg en teedre min
Haalt de Amftelftad u treurig in.
Hoe beeft zij om 't gevaar van uw onfchatbaar leven!
Hoe vuurig wenscht en bidt de meenigte, eens van zin,
Dat ze u aan 't Vaderland nog weder zie gegeeven!

Dat heil valle ons te beurt!...
Of zult gij, van ons afgefcheurd,
In eens den hoogften loon eens Christenhelds verkrijgen,
En, hier, o fmert! te vroeg gemist, alöm betreurd,
In glorie boven alle uw ftrijdgenooten ftijgen?

Be-

Benijdenswaardige eer!
De dood... Maar, Hemel! ach! niet meer. —
Laat dezen Staat zijn' Zoon, zijn' Vriend, zijn' Held behouên!
Hij vinde, ſtrijdende op de vloot, den Brit eens weêr,
En doe hem 't plengen van het aadlijk bloed berouwen!

Dan, wat uw lot ook zij,
Niets kreukt uw waarde, o Bentinck! gij,
Gij hebt reeds 't Vaderland ten duurſte aan u verbonden:
't Vereeuwigt u in zijn vergoode Heldenrij,
Met blinkende eertrofeen, door nijd noch tijd geſchonden.

Ja, Helden! Hollands vreugd
En roem, door uw beproefde deugd!
Gij, geeſels van 't geweld, en ſchrik der dwinglandije!
Die al wat lust in recht en vrijheid ſchept verheugt,
Gij leeft in 't dankbaar hart van Neêrlands burgerije.

Zoo lang der Vaadren bloed
In haaren boezem wordt gevoed;
Zoo lang het Kroost den vrijgevochten grond zal minnen:
Zoo lang vereert men ook uw trouw, beleid en moed,
Door 's vijands ſterker magt noch laagen te overwinnen.

Daar gij de wapens voert,
Door de Ouderlijke zucht geroerd,
Geleid door de Almagt, die geen onrecht kan gedoogen,
Zal fchenzieke afgunst, die op onze welvaart loert,
En grimt en aanvalt, niets tot ons bederf vermoogen.

En wij, vereent de band
Der Eendragt ons, met hart en hand,
Wij zullen eens 't geweld aan kluisters vastgeflagen,
En 't in zijn' eigen ftrik gevallen Engeland
Gedwongen zien, om ons, met fchande, om vreê te vraagen.

Geliefd vooruitgezigt!
'k Zie, dunkt me, u thans in klaarer licht,
Dan ons de hoop, tot nu, met reden voor kon draagen:
Och! rijs, verruk ons haast; terwijl de nevel zwicht',
Al 't onweêr wegzink', dat uw' voordgang zou vertraagen!

Hoe klopt, hoe gloeit mijn hart!
Wat vreugd!.. Houdt mij geen fchijn verward? —
God! klaar het duister op! fterk Staats- en Oorlogshelden,
Bekroon hunn' trouwen dienst, die allen weêrftand tart,
En tegen willekeur 's Lands goede zaak doet gelden!

Gij,

Gij, Albeheerſcher! weet
Den oorſprong van 't ondraaglijk leed,
Dat ons beſtormt en dringt tot mannelijk verweeren.
Gij weet ook, datwe, op nieuw gebied noch plondring heet,
Alleen 't gerust bezit van recht en vreê begeeren.

Rechtvaardig Opperheer!
Zie dan genadig op ons neêr,
Die, door uw' ſterken arm verhoogd, met grond vertrouwen,
Dat gij, die korts nog voor ons ſtreedt, gelijk weleer,
Uw wondre magt, in ons behoud, zult doen aanſchouwen!

Zeeghafte Heldenſtoet!
Verſchijn dan weder op den vloed;
Verdrijf, vervolg den Brit tot op zijne eigen kusten;
Beteugel of verplet zijn' bijstren overmoed,
Dat hem de lust verga om ons op nieuw te ontrusten.

Hoe! is dit grootsch beſtaan
Voor uw beleid geſpaard? — welaan!
Vaar voord: verbaas 't Heelal door uwe krijgsbedrijven!
God zal den hoogmoed, die hem tergt, ter nederſlaan,
Uw Sterkte, op ons gebed, en Neêrlands Toevlugt blijven.

Hoe wordt gij reeds geſtreeld
Door 't heil, van verre hier verbeeld,
Mijn Vaderland! Het ſtijve uw' moed: het zal geſchieden,
Zoo waar als ge eensgezind u 's Hemels hulp beveelt,
En, werkzaam, Gode uw hulde op 't nedrigst aan zult bieden!

Genoeg. — Zoo denkt en ſpreekt
Elk Burgerhart, dat liefde kweekt
Voor 't vrij gemeenebest, ons waardiger dan 't leven.
Ontvangt, ten blijk daarvan, hoe zeer hier kunst ontbreekt,
't Welmeenend Lied, voor u, mijn Helden! aangeheven.

Maar haast, haast volg' mijn Lier,
Op blijder toon, met grootſcher zwier,
Het verder gloriefpoor van uw doorluchte daaden.
Zoo kenne al 't waereldrond den vrijen BATAVIER
Aan de oude Deugd, gekroond met nieuwe lauwerbladen!

AMSTELDAM,
16 Aug. 1781.

JAN JORDENS.

EPINICION,

QUUM ANGLORUM CLASSIS IN FUGAM ESSET VERSA DUCTU ET AUSPICIIS

JOHANNIS ARNOLDI ZOUTMAN.

Nunc vittis redimita ſacris, redimita corollis,
Concidat ante Deûm victima multa focos!
Vicimus auſpiciis ZOUTMANNI, vicimus, hostem;
Quisquis ades, magna voce, triumphe, ſones.
Surge, Camoena, Viri grandes comitabimur auſus,
AEquora qua Britonum tincta cruore rubent.
AEquora, volventem quae ſpectant plauſtra Boöten,
Non procul a ripis, Iutia terra, tuis.
Huc geminae coiere manus; ſtetit inde Britannus
Nil profecturas intonuitque minas.
Hinc ZOUTMANNUS agens in praelia juſta carinas
Et quondam domito ſigna tremenda mari.
Jamque globos torquere parant, quum ſede relicta
Adſtitit heroi Virgo Batava ſuo.
Non illa adtulerat clypei modo munera & hastae,
Sed fera conſilii tela domantis opem.

Atque ait: „o nostri vindex fortisſime honoris,
„ Temporis & prisci nate referre Duces;
„ Sacrilegas puppes, Latronum ſterne cohortes;
„ Eripe ſervili libera colla jugo.
„ Non te quod longo praeſtent certaminis uſu
„ Terreat, intrepidus plus valet arte vigor;
„ Non te, quod ratibus populoque potentior hostis
„ Militet; invito militat ille polo.
„ Exitus armorum causſa nam pendet ab una,
„ Stare ſolet causſa pro potiore Deus."
Nec mora; post dubiae diuturna tonitrua pugnae
Cesſerat Hollando gens pudibunda fretum.
Hei ubi nunc toto regna adfectata profundo,
Hei ubi nunc fastus, Angle ſuperbe, tui?
Ecce fugis; tecum regna adfectata profundo
Et fastus fugiunt, Angle ſuperbe, tui.
Forſitan & portus decorasſes praeda Batavos,
Captaque rostra tholis conſpicienda forent;
Profuit at pietas Z o u t m a n n i, non ſibi nitens
Vincere dum gentis dextra tuetur opes.
Tale lupum pastor, teneris quem reppulit agnis,
Non ſequitur, ſolum ne ſinat ire gregem.
Salve praeſidium Patriae, Z o u t m a n n e, Britannum
Sola vel ad cujus nomina terror aget.

Cer-

Cernis ut antevolet proras Victoria ovantes
   Ut lauri antennae fronde virente micent.
Obstupuit plauditque tuis Mars ipse triumphis,
   Nereidum plaudit cum patre tota cohors.
Plaudit & e tumulo tollens caput umbra Ruteri
   Tam bene te palmas aequiparasse suas.
Sit mihi Divorum plausus plaususque Ruteri
   Qua datur, adplausu continuare meo.
Semideûm cuperem quam te miscere catervae
   Carmine virtuti conveniente tuae!
Nunc quando ingenium tenue & male firma juventus
   Scandere Apollinei me vetat alta jugi,
Detrivisse levi sublimia pectine gesta
   Musa timet, tali non celebranda lyra.
Sed quid opus nostro modulamine? Fama loquetur,
   Fama, nisi extremo, non tacitura, die.
Ite bonis avibus, nostrae flos, ite, juventae,
   Qua praeeunt tanto parta tropaea Duci.
Ite, triumphantes victricia pandite signa,
   Sol ubi jungit equos, sol ubi mergit equos.
Sic, tibi quae leges modo ferre superba parabat,
   Anglia mox pacem supplice voce petet.

CIƆIƆCCLXXXI. J. H. HOEUFFT.

TRIÜMFGALM,

BIJ HET VLUGTEN DER ENGELSCHE VLOOT', VOOR DEN WAKKEREN ZEEHELD,

JOHAN ARNOLD ZOUTMAN.

Slagt nu een' ganſchen drom van heilige offerdieren,
Bekranst met bloemen, voor der Goden hoog altaer:
Elk roep', met luider ſtemm': triümf! wij zegevieren
Op 's vijands overmagt, door Zoutmans oorlogsſchaer.
Ontwaek, mijn Zangeres! beſchouw 's mans groote daden,
Waer 't noorder pekelveld door't bloed der Britten gloeit,
In 't golvend zeevak, waer, voor 't oog der vloednajaden,
Boötes blinkt, en 't vocht de Jutſche kust beſproeit.
Hier ziet men beider vloot zich met elkaêr vermengen.
De Britten dondren met bedreiging', zonder vrucht'.
Held Zoutman ſchaert zijn magt; reeds ſloddren van zijn ſtengen
De wimpels, eertijds op de ontruimde zee geducht.
't Metael ſpuwt blikſems uit; de Maegd der Zeven Landen
Verlaet een wijl haer plaets, en voegt zich naest haer' Held;
Niet ſlechts ſtelt zij hem ſpeer en ſchild ter hulpe in handen,
Maer biedt hem ſchrandren raed, een' temmer van 't geweld.
„ Gij,

„ Gij, zegt zij, waerdig om der Vadren ſpoor te drukken,
„ o Moedig Wreker van mijn ſnoodgeſchonden eer',
„ Strijd, poog den vrijen hals aen 't ſlaefſche juk te ontrukken;
„ Vel 't bondverbrekend rot der woeste roovren neêr.
„ Beef niet, ſchoon ze, afgericht, door langer oorelogen,
„ Zich vleijen met de kans'; ſtandvaste moed trotst kunst;
„ Al rukken ze op u aen met grooter krijgsvermogen,
„ Hun wapens zijn beroofd van 's Hemels zigtbre gunst'.
„ Het doel des krijgs kan vaek het lot des ſtrijds beſlechten,
„ Daer 't vonnis van de Goôn aen billijkheid voldoet."
Zij zwijgt; en, na 't geſchok van een hardnekkig vechten,
Ruimt 'svijands magt, met ſchand', voor Batoos kroost den vloed.
Triümf! durft ge u, o Brit! nog Vorst der zee verklaren!
Toon, Snorker, toon ons nu dat gij voor niemand duikt!
Gij vlugt; uw heerſchappij op Nereus vrije baren
Is, met uw' ijdlen waen' en ſtouten trots' geſnuikt.
Ligt ware uw krijgsvloot reeds eên buit der Nederlanden;
Uw vlaggen pronkten in ons tuighuis, als trofeen,
Hadd' Zoutmans vaderzorg voor 's koopmans rijke panden
Niet meer dan, tot hun ſchaê, voor eigen roem' geſtreên:
Geen herder waegt zijn kudde, om 't ondier te achterhalen,
Waeräen hij 't bevend ſchaep kloekmoedig heeft ontrukt.
Zijt welkoom, Steun des lands, die, door uw zegepralen,
Den Britt' voor uwen naem' een' ſchrik hebt ingedrukt.

De

De blijde zege vliegt klapwiekend voor uw' ſteven:
  Zij ſiert uw achterſchip met blinkend lauwergroen.
Zie Nereus ſtoet, door vreugd, tot handgeklap gedreven,
  En Mavors zelf verbaesd uw glorie hulde doen.
Ook juicht DE RUITERS ſchim, ter graftombe uitgerezen,
  Verrukt dat ge uitmunt in onſterflijke oorlogsdaên.
o Mogt mijn flaeuwe galm DE RUITERS weêrklank wezen,
  En, als der Goden zang, in eeuwigheid beſtaen!
Hoe gaerne plaetſte ik u, van wien we ons heil verwachten,
  In 't blinkend heldenkoor, door een u waerdig lied!
Dan, nu 't beperkt vernuft, bij wankle ligchaemskragten,
  Mijn jeugd' den ſteilen togt naer Pindus kruin verbiedt,
Vreest mijne zangſter, door haer' toon, uw' roem te krenken;
  Zij laet die grootſche taek voor afgerichter luit'.
En welk een' luister zou ze ook aen uw glorie ſchenken?
  Verbreidt de ſchelle faem die niet eeuw in, eeuw uit?
o Bloem van Neêrlands jeugd'! vaer voort, trek uit, met zegen;
  Uw groote Vlootvoogd voert zijn lauwerkranſen meê:
Doe uwe vlag ontzien, door uw' gevreesden degen,
  Waer 't gouden zonlicht rijst, en waer het duikt in zee.
't Vernederde England, dat nu trots tot u durft ſpreken,
  Koom' dan, ootmoedig, ons om vrede en vriendſchap ſmeeken.

Het Latijn van den Heer Mr. J. H. HOEUFFT
vrij naergevolgd.

J. P. VAN HEEL.

AAN MIJNE

MEDEBURGERS,

TER GELEGENHEID DER OVERWINNING, BEHAALD DOOR 'S LANDS VLOOT OP DIE DER ENGELSCHEN, DEN 5den VAN AUGUSTUS, 1781.

Herleevt met uwen roem, herleevt, mijn Landgenooten!
'k Herken u aan uw deugd; gij vecht nog als welëer;
Pas is op 't bang gefchreeuw u 't glorieperk ontflooten,
Of 't zuchtend Vaderland vindt zijne Helden weêr.
Getergde moed, ontrukt aan langvervloekte banden,
Brak los, gelijk een veêr, van 't knellend juk bevrijd,
Zocht met een tintlend oog naar 't rot der Dwingelanden,
En ftuurde een vrije Vloot al juichend naar den ftrijd.
De Britt, alleen gewoon op weerloos aas te loeren,
Zag, fchoon met overmagt, dit heir al beevend aan:
De wanhoop deed de vrees Barbaarfche wapens voeren;
Dan, één regtfchapen Held durft drie Verraders ftaan.

Fluks

Fluks ſcheen aan ZOUTMANS boord DE RUITER weêr verreezen;
Fluks klom, door vuur en damp, de moordkreet naar de lucht;
De Godheid gruwde 'er van, maar moest regtvaardig weezen,
En ſloeg, door d'arm der deugd, de trotschheid op de vlucht;
Nog eens dan, BATAVIERS! herleevt met uw victorie!
Wat gloeit eene eedle ziel bij zulk een grootsch begin!
Triumph! bedrieg ik mij, of ſtort de ſtem der glorie
Het kwijnend Hollandsch hart zijne oude grootheid in!
o Ja, verhit door roem, is 't Heldenbloed aan 't kooken:
Welaan, 't geplunderd West, de veege Koopvaardij,
De moord van KRULL, 's Lands eer, 't moet alles nog gewrooken. . .
Verwinnaars! keert in zee! God blijvt uw kielen bij!

LEYDEN,
1781.

JAN DE KRUYFF.

ZEGE

ZEGEZANG

OP DE

VADERLANDSCHE

ZEEHELDEN,

TER GELEGENHEID HUNNER ROEMRUCHTIGE OVERWINNING, OP DE DOGGERSBANK, DEN 5den VAN OOGSTMAAND, 1781.

Gij, eedle Vriendenſchaar! die zucht voor Vrijheid voedt,
Voelt gij de werking niet van 't vaderlandſche bloed? —
Gij voelt ze — ja! het ſtroomt nog driftig in uwe adren.
Hoor't juichen van'slands Volk, hoor't juichen van'slands Vadren:
Nog hebben wij ons bloed voor onze Vrijheid veil;
Aan 't heil van deezen Staat hangt aller burgren heil.

De woede doe den muil des Britſchen Zeedogs ſchuimen,
Daar Neêrlands Waterleeuw hem 't pekelveld deed ruimen.
Hij knerſetand' van ſpijt, en toon' het Parlement
De wonden van een volk, welks vlag zijn trotschheid ſchendt.
Wij, Nederlanders, tot den ſtillen vreê geſchapen,
Gaan langzaam naar den krijg: de nood roept ons te wapen,
Wanneer de vrede wijkt voor 't heeſche krijgsgeſchreeuw;
Doch als de alarmtrom ſlaat, wordt ieder Lam een Leeuw.
Mijn Dichtvuur glimt reeds aan; wie zal mijn blijdſchap teuglen?
Oprechte Vrijheidmin geeft mijn verbeelding vleuglen.
'k Beſchouw het pekelveld en Neêrlands Heldenſchaar:
Nog ſtevent zij gerust; maar 't dreigend krijgsgevaar
Ligt, met den bleeken dood, in hinderlaag verſcholen.
De Vloot, aan 't heldenvolk ten toeverzigt bevolen,
Volgt, als een weerloos kind, de weerbre Krijgsvloot na.
Geen Moeder ſlaat haar kroost met meerder zorgen gaê,
Dan 't Neêrlandsch Scheepsgelei de groote Koopvloot dekte.
Toen daagde in 't wijd verſchiet een hulk, die de aandacht wekte,
En ſtraks vertoont zich kiel bij kiel aan onze vloot,
Bij 't gunſtig krieken van het vriendlijk morgenrood.
Ja, dierbre Landgenoot, nu is de dag geboren,
Waarop gij 't krijgsgeſchrei en 't Britsch geſchut zult hooren;
Dees dag gaat zwanger van een bloedig zeegevegt:
Doe aan den grootſchen naam van Batavieren regt.

Ik weet, uw bloed is fier; der Hoofden bloed is edel;
Een ZOUTMAN leidt uw vloot; gij hebt een' dappren DEDEL;
KINSBERGEN, die den Turk bij 't Pontisch meir verfloeg,
Geeft moed aan al de vloot: en waar' dit niet genoeg,
Zo worde de eer een fpoor tot uw regtvaardig ftrijden:
Of zoude uw vrije vlag dan eeuwig fchande lijden?
Die vlag, waarop de nijd reeds eeuwen had getuurd,
Heeft nu, helaas! het lot van aller fchimp bezuurd:
Zo ziet men 't wisfelrad der aardfche zaaken draaijen!
Dan zacht!... Men laat de vlag van 't Admiraalfchip waaijen;
Nu fchept de Vrijheid lucht. Men wacht den vijand af.
Hier drijft een zegewolk; daar golft het zegegraf.
De ziel van hem, die fneeft en 't graf vindt in de baaren,
Zal in die zegekolk, met roem, ten hemel' vaaren:
Zijn fterven is geen dood; een Christenpatriot
Leeft glorierijk op de aarde, en heilrijk bij zijn' God.
Laat Mohammed den Held zijn paradijs belooven,
Een Christenheld gaat dien in deugd zoo ver te boven,
Als de onbewolkte zon der Euangelieblaên
Het wint in licht en glans van Mekkaas halve maan,
Des vijands Vlootdeel is ons reeds nabij gekomen;
De Koophulk heeft de wijk voor 't krijgsgeweld genomen;
De Britfche Handelvloot verfchuilt zich eveneens;
Hier heeft Mercurius met Mavors niets gemeens.

Vaartwel, dus zucht nu elk, vaartwel, o Maagen, Vrinden!
Die we als ons zelven, als ons eigen bloed beminden:
Dat elk voor 't minst een traan aan ons gebeent' beloov'!
Natuur, voor uwe ſtem zijn thans onze ooren doof:
't Voegt ons nu naar de ſtem van de eer en 't land te hooren;
Wij hebben aan dat land bij GODE trouw gezwooren;
Hij zal uw trooster zijn . . . Hij nam onze eeden aan;
Zijn hulp zal in den ſtrijd geen' Christenheld ontſtaan.
Daar wordt reeds 't eerſte ſchot ter ſchutpoorte uitgedreeven,
Het oogenblik is daar. — De ſtrijdleus is gegeeven.
o Dichtkunst! ruk een pen uit Pallas vederbos,
En ſchets den ſtouten ſlag. — Ginsch brandt de vijand los.
Afgrijsſelijk geluid van zo veel kopren kaaken,
Die onder 't donderen haar ſulferblikſems braaken:
't Is alles vuur en rook. De blijde morgenzon
Betrekt thans, als 't gelaat van 't beevende Albion.
Nu hooren wij den Leeuw der Nederlandren brullen,
En met zijn hol geluid den Oceaan vervullen.
Ja, trotſche Britten! ſchrikt. De tijd is meer beleefd,
Dat gij voor 't Heldenvolk van Neêrland hebt gebeefd.
Den naam des Waterhelds, die op den Theems voor deezen
Uw Chattam heeft beſtookt, kunt ge in den ſpiegel leezen,
DE RUYTER, die den Vorst in Londen beeven deed.
Straks rijst, van wederzijde, een ijslijke oorlogskreet,

De

De ſchepen ſidderen door 't dondrend ſchutgeklater.
Nu heerscht de dood in 't vuur; dan woedt hij weêr in 't water,
Hier treft een kogel 't hoofd; ginsch ſnort hij in het hart.
Het gruwlijk ſterflot baart den krijgsman minder ſmart,
Dan dat hij, door zijn' val, zich eeuwig vindt verſteeken,
Om zich van 't roofgediert' des Oceaans te wreeken.
De blijde Zegepraal beſchouwt 's lands Heldenvolk,
En 't bloedig zeegevecht, uit haare zegewolk.
De weifflende oorlogskans doet haar in twijfel trekken,
Of de eerlaurier den Brit of Batavier zal dekken.
Aan beiden toont haar hand den friſſchen lauwerhoed;
En dit ſtrekt beider harte een nieuwe ſpoor tot moed.
Hoe vindt zich PARKER in zijne ijdle hoop bedroogen!
Hij ſtelde zich een lot als FIELDINGS vloot voor oogen.
Hij dwaalt. — Ons volk, getrouw aan bondgenoot en eed,
Schendt geen verdrag, ten zij 't die bondgenoot vergeet.
Gij, England! hebt voor ons de vrije zee ontveiligd.
Wij hebben uw verbond, zo lang gij 't hieldt, geheiligd;
Doch daar gij dat verdrag aan flarden hebt geſcheurd,
Heeft zich 's lands oude moed manhaftig opgebeurd.
Die leeft weêr in ons hart, op 't zien van uw banieren.
Uw vijand is het kroost der dappre Batavieren,
Een volk, zo ſtout in krijg, als ſtil en trouw in vreê.
Gij deinst; — de lucht weêrgalmt van 't vaderlandsch hoezee!

Ja, Helden! van dees' dag zal onze naneef ſpreeken:
Gij merkt dien met uw bloed, dat met geheele beeken
In 't water nederſtroomt; maar dit vergoten bloed
Wordt, door de zegepraal, op 's vijands magt vergoed.
Wat zien wij?.. Parker vlugt! — zou hij zijn vlugt ook veinzen?
De loosheid — neen! de nood gebiedt hem aftedeinzen.
Triumf! wij houden 't veld! al is 'er bloed geſtort,
De moed, der Vadren moed, ſchoot echter niet te kort.
Vloekwaardig Britsch geſpuis! hebt gij uit ijzren monden
Geen kogels naar 's krijgswijs, maar glas ons toegezonden
Barbaaren! als gij zijt, gij zijt geen Christnen, neen!
Gij kent geen' andren God, dan 't ſnoodst belang alleen.
De wond is heelbaar, die een kogel heeft geſchooten:
Maar neen! gij moet den ramp des oorlogs nog vergrooten.
Doch, Snoodaarts! gij betoont in waarheid wie gij zijt,
Geen helden, ver van daar, neen, beulen in den ſtrijd.
Nu weet gij dat ons lood een' Britſchen Dog kan kwetſen,
En dat wij Helden zijn, ſchoon we als geen Britten zwetſen:
De vlugge kielen van ons dierbaar Vaderland,
Schoon kleen bij de uwen, zijn met wakker volk bemand.
'T Verlangend Nederland hoort pas de zege melden,
Of dankt den Hemel, voor de zegepraal der Helden.
Met vreugd herdenken wij dien vreeſelijken ſlag:
Elk zegent in zijn hart den glorierijken dag,

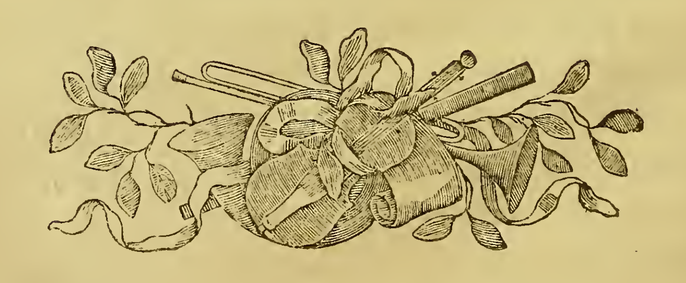
Den

Den dag, waarop onze eer, begraaven in het duister,
Op nieuw verrees en blonk met zijn' alöuden luister.
Der Helden dapperheid geeft ieder juichensſtof:
Hoe mild is aller tong in hunn' verdienden lof!
Den grijsaart rolt een traan van blijdſchap langs de kaaken;
Hij voelt zijn kille borst door eedlen ijver blaaken:
Een rei van vrouwen dankt den dappren oorlogsſtoet:
Ja, 't kind voelt reeds de kragt van 't echt Bataaſſche bloed.
Komt, Helden! ſtapt aan land. Treedt nader, Batavieren!
Hier in dit Vaderland zijn groene krijgslaurieren.
De Vrijheid reikt ze u toe. De ſcheepskroon is bereid,
En zal het teken zijn der oude dapperheid.
De beitels zijn geſcherpt, om 't marmer uittehouwen,
Waarin de naneef 't beeld des Krijgshelds zal aanſchouwen.
Elk Krijgsman is een mensch, en ſtaat voor 't ſterflot bloot;
Maar ſneeft hij in den ſtrijd, verdienſte kent geèn' dood:
Hij blijft, eeuw in, eeuw uit, in 't heerlijk marmer pronken,
Om 't dankbaar nageſlacht in gloriezucht te ontvonken.
Matroos! zie 't achtbaar graf van Held DE RUYTER aan:
Dees man heeft, juist als gij, zijn' post te roer geſtaan;
En nu zegt elk verrukt: hier ligt DE RUYTER onder,
De Roem van Nederland en 't Zeeuwſche Waterwonder.
De deugd verkreeg hier loon. Wel aan dan, Heldenſchaar!
Vlieg uit den arm der rust in 't nijpend krijgsgevaar:

Hier ſtaat de Trouw gereed, met vaderlandsch ontfermen,
Om u, na uw' triumf, te ontvangen in haare armen:
De wonden van den ſtrijd verbindt zij zelf met vreugd,
En acht ze als tekens van Bataafſche heldendeugd;
En hij, die in 't gevecht voor 't Vaderland moest ſneeven,
Blijft in 't erkennend hart der Patriotten leeven.
Men dank' den Opperheer, naast Hem den Heldenſtoet.
Die Neêrlands Vrijheid ſtaaft in 't Nederlandſche bloed.
Voorts blijve God 's lands vlag van hoon en ſmaad bevrijden,
Voor haardſtede en altaar, voor onze Vrijheid ſtrijden;
Zo zal ons rijk gewest, hoe kleen 't den Britten ſchijn',
De grootſte Koopvorſtin der ganſche waereld zijn.

HAERLEM,
1781.

A. LOOSJES.

TER

TER GELEGENHEID VAN DEN ROEMRIJKEN ZEESLAG VAN EEN NEDERLANDSCH VLOOTDEEL, ONDER DEN SCHOUT BIJ NACHT

ZOUTMAN,

TEGENS EENE GROOTER MAGT VAN DEN ENGELSCHEN VICE-ADMIRAAL

PARKER,

OP DEN 5den DER OOGSTMAANDE, 1781.

Daal nu, o zuivre Dankbaarheid!
Daal, uit het hoogste koor', in 't hart van Batoos Neven!
Leer elk, wiens gloeijend oog thans vreugdetranen schreit,
Dees' juichtoon slaan: de Heer heeft ons dit heil bereid!
Bedeel mijn zangeres' met vinding', vuur en leven:
Ach! wierd mijn geest door u ontvonkt,
Mijn dichtkunst door uw gunst belonkt!
Wat zou zij Gode een' geur van reinen wierook wijden!
Zij zong dees' dankbren vreugdetoon:
Eer zij den Hemelvorst'! Hij heeft ons hulp geboôn:
Zijn alvermogende arm hielp Nederland in 't strijden.

'τ Gaat wel . . . . mijn jeugdig vuur ontgloeit!
Ik hoor den Christen reeds de Aartsgoedheid juichend loven:
Mijn luistrend oor wordt aan dien ſchellen galm geboeid.
't Gaat wel! mijn zangaêr zwelt: 'k voel dat mijn ijver groeit!
Mijn vrolijk loflied klimm' tot in het hof der hoven!
Koom, help me, o ſchoone Poëzij!
Maar geene laffe vleijerij
Doe mij voor 't ſchepſel 't eerst mijne offervlam ontſteken!
o Neen: Hij, die 't heeläl regeert,
Den Schepper zelf zij 't hoogſte in mijn gezang geëerd.
Maar zacht! de Tuinmaagd wenkt! Men hoor' die ſchoone ſpreken.

Getrouwe Redder! Neêrlands Heer!
Uw invloed doe mijn geest door lucht en wolken dringen!
Ik kniel ootmoedig voor uw' gloriezetel neêr,
En roep: gij ſtreedt voor ons; niet ons, maar u zij de eer!
Dat we uw' gewijden lof met dankbre lippen zingen.
Gij ſchonkt aan onzen Heldenſtoet
Een leeuwenkragt, een' leeuwenmoed!
Uw godlijk albeſtuur deed onze heilzon dagen:
Gij, die den Oceäan omſpant,
Gij overwont door uwe onöverwinbre hand,
En voerde ons in triumf op onzen zegewagen.

Wat

Wat was mijn ziel door angst bekneld,
Toen Neêrlands kleene vloot de ſtevens zeewaards wendde!
Dacht ik aan 's vijands magt en zijn verwoed geweld,
Ik beefde, en waande ons reeds geheel ter neêr geveld;
'k Beſchouwde, in 't naarst tafreel, 's lands onheil en ellende:
Of peinsde ik op 't gevoelloos hart
Van Batoos kroost, dan drong de ſmart
De tranen uit mijn oog', langs mijn beſtorven wangen!
Doch toen, in 't kommerlijkst gevaar,
Deed mij, o blijde ſtond! de heugchelijke maar
Van 't heldenzeegevecht een' nieuwen troost erlangen.

Triumf! God ſtreed voor 't Vaderland!
Triumf, mijn Burger! dank het eeuwige Alvermogen:
Verhef de daden van zijn wonderdoende hand';
Blijf eindloos aan zijn' dienst, zijn' liefdedienst, verpand;
En help mij ijverig zijn' grooten naam verhoogen!
Zijn arm, zoo vreeslijk en geducht,
Sloeg onzen vijand op de vlugt,
Hoe zeer de winden zelfs voor dien vermeetlen ſtreden.
Triumf! de ſnoode roofzucht week!
De trotſche hoogmoed viel! de dwinglandij bezweek!
Wij wiſlen vreugd voor ſmert, lofgalmen voor gebeden!

Her-

Herdenk, daar gij die blijdschap smaakt,
Hoe meenigwerf de Heer uw hoop heeft doen herleven,
Hoe ons zijn rijke gunst van kleen heeft groot gemaakt,
En hoe zijn liefde altoos ons Neêrland heeft bewaakt,
Zelfs dan, wanneer het scheen den laatsten snik te geven:
Hij schonk ons, in den bangsten nood',
Dikwerf het leven uit den dood';
Dit moet u ieder blad van ons geschichtboek melden:
Sla de oogen op de heldendaên;
Lees hunne onsterflijke eer in 's lands historieblâen,
Maar denk 'er tevens bij: God vormde ons deze Helden.

Volg, regtgeäarte Batavier!
Met krijgstriumfgeschal, uw' *Zoutmans* gloriewagen;
Dees Held herstelde de eer van uwe zeebanier',
En wist, met kloek beleid, Brittanjes oorlogsdier,
Door Hollands kruit en lood, weêr in zijn nest te jagen:
Ik zelf druk, in mijn' vrijën Tuin',
Laurieren op der Helden kruin!
Doch eerst wil mijne ziel den Allerhoogsten eeren;
'k Zie Hem als overwinnaar aan:
Zou 't schepsel voor zijn' Heer, 't gewrocht voor de Oorzaak gaan?
O Neen! zij roepen zelfs: God deed ons triumféren.

Leer

Leer toch, verheugd Gemeenebest!
Met reine dankbaarheid voor zijne voetbank knielen:
Zwaai hem uw' wierook toe, in uw beſchermd gewest.
De Heer zij uw begin, uw einde, uw eerst, uw lest,
Uw noordſtar, uw kompas, de ſterkte van uw kielen.
Ruk dan weêr uit, Bataafſche vloot;
Zoo zien we, ondanks geweld en dood,
Met blinkend eereloof der Dappren ſchedel ſieren:
Zoo roept ge op nieuw: juich, Vaderland!
Triumf! de vijand zwicht! de Brit is overmand!
God doet ons andermaal, nog grootſcher, zegevieren!

Maar dat mijn hart dees zucht nog ſlaak':
Mijn Burger, doem den twist! hij zal u onheil baren:
Verdeeldheid ſnuikt de magt: verblijf aan God uw zaak!
Zijn albeſtuur is in de waereldzee een baak,
Waarop de hulk van Staat met veiligheid kan varen.
Verachtlijk is een Stoïſijn;
Maar tweedragt brouwt een helsch venijn:
Zwijg Gode ſtil!... wacht u voor lasteren en muiten!
Zijn alziend oog dringt door, en let
Op ieders doel.... Hij zal 't geheimſte kabinét,
Door eenen wenk, en regt op zijnen tijd, ontſluiten.

Schep

Schep moed!... ſtraks rijst het lieflijk licht:
Al wat ſlechts vijand is moet angſtig vliên of ſneven,
Koom, Vaderlander! koom, volvoer uw' krijgsmans pligt:
Grijp 't wraakzwaard in de vuist; dat nooit uw kloekheid zwicht',
Eer ge in uw lustrijk oord den vrede ziet herleven.
Dan bloeije op nieuw de koopvaardij:
De vrije zee blijve eeuwig vrij!
De gunstrijke Opperheer will' voor 's lands welvaart' zorgen,
Zoo lang zijn volk hier ſchuilt en rust,
En, in den Wonderzoon, des Vaders liefde kuscht!
Wat zegge ik?.. bloei, mijn land! bloei tot den jongſten morgen.

'S GRAVENHAGE,
1781.

FRANS ADAM DE HARTOGH.

ZEGE-

ZEGEZANG

OP DEN

ROEMRUCHTIGEN

ZEESLAG

VAN DEN 5den DER OOGSTMAANDE 1781.

Triumph! de trotſche Brit is uit het veld geſlagen;
Zijn moedwil is gefnuikt, zijne overmagt verplet:
De felle Luipaard kruipt voor Batoos zegewagen,
En 't dierbaar Neêrland is gered.

De Glorie kwam tot ons op gouden wieken zweeven;
De groene lauwertak was in haar regtehand:
Zij ſprak: „ Bataaven, 'k zie uw' ouden moed herleeven:
„ Strijdt, Helden, ſtrijdt voor 't Vaderland!

„ Trouwlooze Bondgenoot, nu is de tijd geboren,
„ Dat Hollands kroost op u geleeden hoon verhaal',
„ En wat het onlangs had van naam en roem verlooren
„ Met ſtaal en vuur aan u betaal'.

„ Hoe

„ Hoe ligt, o Albion, uw trotschheid nu gezonken!
„ Uw wrevel ſtaat u duur: 't Bataaffche heldenhart
„ Voelt, door herhaalden ſmaad, zijn grimmigheid ontvonken:
„ Gij hadt het lang genoeg geſard.

„ Gij dacht: *de Bataviers ontäarten van hun Vadren;*
„ *Dat log en moedloos volk wordt ligtlijk overmand.*
„ Maar neen; het Neêrlandsch bloed vliet nu nog in hunne adren;
„ Dees kogels zijn hun onderpand.

„ Schoon traage werkloosheid (daar 't loos verraad in groeide)
„ Hun ſchepen hield op ſtrand, in weêrwil van hunne eer,
„ En zelfs een doodſche ſlaap hunn' moed aan kluisters boeide,
„ Hun ijver werpt die banden neêr.

„ 't Gaat wel; de Vijand deinst; 'k zie de afgeſtreeden kielen
„ Reeds drijvend zakken naar 't vernederde Engeland.
„ Juicht, Krijgers, roept triumph! triumph! manhafte Zielen!
„ Gij overwint voor 't Vaderland.

„ Vlugt, Parker; ga 't gevecht aan Londens Hof verhaalen;
„ Vertoon het onzen roem, uw neêrlaag in 't verſchiet:
„ Daar kunt ge zonder ſchroom en veilig zegepraalen;
„ De braave Zoutman is 'er niet."

Keer

Keer, dappre Vlootvoogd, keer! de dankbre Batavieren,
Door vreugd verrukt, treên u al juichend te gemoet,
Om met hun lauwerkroon den achtbren Held te ſieren,
Die 't lieve Vaderland behoedt.

Gij, wakkre Kapiteins, gij, Bloem van Mavors Zoonen,
Die 't roofziek Brittenrot manhaftig hebt beſtreên,
Roemt vrij, dat elk van u, door leeuwenmoed te toonen,
Een RUITER, TROMP of ZOUTMAN ſcheen.

Maar ach! ſchoon 't Rooversheir moest zwichten voor uw' degen,
Al is de Tuinmaegd op haar zegekranſen prat,
Die kranſen heeft ze, eilaas! tot hoogen prijs verkreegen;
Zij zijn met BENTINCKS bloed beſpat.

o BENTINCK! jonge Held! moest ge, in het bloedvergieten,
Der Batavieren roem bezeeglen met uw bloed!
Ach! iedre droppel, dien we uit uwe wond zien vlieten,
Kost Nederland een' traanenvloed!

Maar de eer van 't Vaderland verbiedt ons 't jamrend klaagen:
Dees luisterrijke dag zij door geen' rouw beſmet!
TRIUMPH! DE TROTSCHE BRIT IS UIT HET VELD GESLAGEN;
EN 'T DIERBAAR NEÊRLAND IS GERED.

'S GRAVENHAGE,
1781.

J. VAN HOEY.

AEN DE
BRITTEN,
BIJ GELEGENHEID VAN HET ZEEGEVECHT
MET DE
HOLLANDEREN,
BIJ HET DOGGERZAND, OP DEN 5den VAN AUGUSTUS, 1781.

Verwaande Brit, die bij uw trotschheid roofzucht voegt,
Dees' plondert, dien vermoordt, en om de onmenschlijkheden,
Dus lang door u gepleegd, den naam van Wilden droegt,
En 't recht der volken zo baldaadig durft vertreeden,
Wat dolheid gaat u aan? waant gij dan al de magt
Van 't gansche waereldrond geheel te zijn ontwassen?
De Heer te wezen van al 't menschelijk geslacht,
De dwingende Oppervoogd op de ongemeeten plassen?
Dit hoed', dit keere God, dit keer' hij door den moed
Van Helden, als die korts bij 't Doggerzand u leerden,
Hoe zij zijn afgestamd van eerlijk Hollands bloed,
En hunner Vadren roem en deugden nooit onteerden.
Wat hebben daar uw waan en overmagt verricht?
Gij kwaamt, als naar gewoonte, op onze kielen storten;
De roof- en plonderzucht brandde u weêr in 't gezicht:
Maar schandlijk zaagt gij u de haviksklaauwen korten:

Gij

Gij droopt, voor wind en ſtroom, naar uwe kusten door.
Zo ſluipt een ſchuwe wolf, ter ſchaapskooi ingedrongen,
Druipſtaertende te rug langs 't aangeſloopen ſpoor,
Wanneer de herder, met zijn' ſtaf, hem heeft beſprongen.
Gaa, PARKER, gaa nu heen, vertel uw' landgenoot,
Hoe gij 't geſchaapen vondt bij Neêrlands Waterhelden,
Wat hoogen toon men zong op hunne kleene vloot,
En welke paalen zij aan uw verwaandheid ſtelden;
Vertel hoe ze al uw magt trotſeerden, onder 't ſlaan,
Hoe zij beleid en moed met krijgsmans eere paarden,
En, toen gij langer niet in 't vechtperk kost beſtaan,
U met een leeuwenoog, op uwe vlucht, naſtaarden.
De krijg is altijd barsch, onmenschlijk, wreed en hard;
Zijn beste vrucht beſtaat in dooden en vernielen:
Maar op den trotſchen kop van hem, die ieder tart,
Rust vroeg of laat de wraak der omgebragte zielen.
Dit edel denkbeeld was de grond van onzen moed,
En deeze de oorzaak dat uw magt u niets kon baaten:
De Vlooteling, om al uw wanbedrijf verwoed,
Zwoer u te zullen ſlaan of ſtrijdbaar 't lijf te laaten.
Zie daar de vruchten van 't afgrijslijk Britsch bedrijf;
Zie daar het ſchoon gevolg, om Roovers met laurieren,
Gelijk men RODNEY deed('k zwijg de eer aan 's Roovers wijf †)
Ter ſchending aller deugd, 't melaatſche hoofd te ſieren.

Waan

† Men leeze in alle Couranten van dien tijd het Compliment van den Koning aan Mevrouw Rodney, wegens het heldenſtuk, door haar' Gemaal op St. Euſtatius bedreeven.

Waan echter, PARKER, niet dat al dit woest bestaan
Hier Helden teelde; neen; men is hier Held gebooren;
Die snoodheid blies alleen 't bedolven vuur hier aan,
Dat vuur, welks vlam of rook den Brit nog zal doen smooren;
Of hem, voor 't allerminst, den opgestooken nek
Doen nederbuigen, na ons taai en dapper vechten.
Zo snoer' men, eens vooral, den winderigen bek,
Die altijd snorkte van gedroomde waterrechten.
'k Beken, de krijgskans is nog ligter, dan de wind;
En 't geen gebeuren zal is nooit vooruit te melden:
Maar waar de oprechtheid zich zo grof beledigd vindt,
Waar 't Land doorzaaid is met door deugd beproefde Helden,
Waar zo veel Vaders zijn gezeten in den Raad,
Die met het grievendst wee hun burgers zien geplonderd,
Zich zelv' veracht, gehoond, gescholden en gesmaad,
Daar zijn de regels van de krijgskans uitgezonderd;
Want schoon ge, o Brit! in 't eerst, door al uw overmagt
Mogt triumpheeren, 't zal, geloof me, u weinig baaten,
De Leeuw van Holland werd welmeer in 't naauw gebragt,
Maar heeft den prooi, dien hij vervolgde, nooit verlaaten.
Die Leeuw, te lang gesard, zal u, na iedre wond,
Met des te feller woede, en, meer dan ooit verbolgen,
In 't vreeselijkst geluid, op uwen eigen grond,
Gelijk hij meermaals deed, aanranden en vervolgen.

AMSTERDAM,
1781. FRANÇOIS LENTFRINCK.

OP DEN

BATAVIER;

TER GELEGENHEID VAN DEN ZEESLAG, TUSSCHEN DE HOLLANDERS EN ENGELSCHEN, VOORGEVALLEN BIJ DOGGERSBANK, OP DEN 5den VAN AUGUSTUS, 1781.

Hoe zeer de wreedgeäarte Nijd,
Haar ſcherpgeſpitſte tanden ſlijt,
Met aan den ouden roem des Bataviers te knaagen;
Dees wakkre Held bezwijkt toch niet,
Maar lijdt het nijpendſte verdriet,
En tart de felſte ſlagen.

Met zijnen aangeboren moed,
Waagt hij voor Vrijheid lijf en goed,
Waarvan wij blijken zien in 's Lands historiebladren:
Hoe prijken, waar wij de oogen ſlaan,
Aldaar alöm de heldendaên
Van Batoos braave Vadren.

Van ouds reeds gaf de Batavier
Aan Romes grootheid kragt en zwier,
En was altoos het puik van 's keizers legerbenden;
Hij was der vorſten lijfſtrauwant;
En nimmer zag men hem den band
Der zuivre vriendſchapp' ſchenden.

Wanneer in later tijd die Held
In ſlaafſche ketens wierd gekneld,
Door 's Graaven knevelarij, ontzag hij geen gevaaren,
Maar ſchudde 't juk kloekmoedig af,
En ſtreed, tot aan den rand van 't graf,
Voor haardſteên en altaren.

De wreedheid van den Kastiljaan
Kon Neêrlands moed nooit nederſlaan,
Maar deed nog meer en meer zijn waare grootheid groeien;
Tot zelfs de Spaanſche dwingeland
De Vrijheid, tot zijn ſpijt en ſchand,
In dit gewest deed bloeijen.

o Gulden Vrijheid! dierbaar goed!
Gevestigd in Bataviesch bloed,
Door u heeft Leeuwendaal in luister toegenomen;
Uw invloed riep den handel in,
En voerde de achtbre koopvorſtin
Ten troon', aan Neêrlands ſtroomen.

Toen poogde 't nijdige Albion
Der Belgen rijke welvaartbron
Te ſtoppen, door 't geweld van zijn dolzinnig woeden;
Het viel hun Helden eerloos aan,
En dacht hun krijgsmagt neêrteſlaan,
Eer zij dit zelfs vermoedden.

Maar

Maar neen, ontzinde en norſche Brit!
Gij miste uw godvergeeten wit;
Het moedig Leeuwendaal had dappere Bataven:
De Ruiter, met zijn' wakkren ſtoet,
Geteeld uit Neêrlandsch heldenbloed,
Kon deeze waarheid ſtaaven.

't Is waar, die Braaven zijn niet meer,
Maar op het edel bed van eer',
Uit waare liefde en zucht voor 't Vaderland, geſtorven:
Dan Zoutman, in gelijken nood',
Heeft, in het aanzien van den dood,
Geen' minder roem verworven.

Hij ſtreed, met zijne Heldenrij,
Kloekmoedig voor de koopvaardij;
Zijn donderend kanon deed trotſchen Parker zwichten.
Hoe ſchets ik best dit grootsch tafreel?
Maar zacht . . . . 'k laat eedler dichtpenſeel
Voor mij die taak verrichten.

Vaar rustig voort, o Batavier!
Pluk eerlaurier op eerlaurier;
Uw Leeuw krull' maan en ſtaart, en toon' zijn ſterke tanden.
Strijd wakker op het pekelveld,
Opdat ge uw' ouden roem herſtelt,
Tot heil der Zeven Landen.

WEESP,
1782.

Fs. VAN AKEN, Jun.

OP DEN

ROEMRUCHTIGEN ZEESLAG

VAN DEN

SCHOUTBIJNACHT

ZOUTMAN,

TEGEN DEN VICE-ADMIRAAL

PARKER,

OP DEN VIJFDEN DER OOGSTMAANDE, 1781.

Triömf! iö! triömf! wij hebben overwonnen!
Der Batavieren roem is heinde en veer verbreid!
Nu zing ik blij te moê: „ de God der legerſchaaren
„ Is Neêrlands God; hij ziet zijn volk goedgunſtig aan!
De fiere Brit, te ſtout op ſterker oorlogskielen,
Bezwoer den ondergang van Hollands kleene vloot,
Maar moest, na 't heetst gevecht, zijn heil in 't vlugten zoeken,
En week beſchaamd te rug, ondanks zijne overmagt.

Mijn

Mijn Vaderland, welëer vermaard door dapper ſtrijden,
Hervat den ouden moed, en kweekt nog helden aan.
Held ZOUTMAN, aan het hoofd van uitgeleezen knaapen,
Vreest PARKER niet; geen vuur, geen ſtaal, geen moordgeweer
Van erger ſoort, geen drom van Britſche zeekasteelen
Verwekken angst bij hem: de Belg, in God geſterkt,
Staat pal, verwint, en wordt gekroond met eerlaurieren.
Elk prijze deezen Held, en danke 's Heeren naam.
God zelf is met zijn volk ten ſtrijdperke ingetoogen;
Hij was dier Braaven ſchild; hem komt de glorie toe!
Wij ſmeeken zijne hulp; wij blijven op hem hoopen,
Hoe trotsch, hoe boos, hoe ſterk de Brit ook weezen moog'.

LEYDEN,
1781.

SYBR. HERINGA.
L. H. Stud.

WELKOMSTGROET AAN NEDERLANDS ZEEHELDEN,

BIJ HUNNE TERUGKOMST UIT DEN ZEESLAG VAN DEN 5den DER OOGSTMAANDE, MDCCLXXXI.

Wees welkom, braave Heldendrom!
Wees welkom op de reê!
Gij keert dus glorierijk weêrom,
En brengt laurieren meê.
De Nijd, die ſteeds, met overmoed,
Uw welvaart heeft beſnoeid,
Zag hier dat Neêrlands heldenbloed
Nog door uwe aders vloeit.
De wanhoop ſchoot, met moordgeweer,
Op uwe vrije vloot;
Doch gij gingt haar vol moeds te keer,
Met Hollandsch kruit en lood.

Ver-

Verſchrikt door 't donderend gebral
Van uw gevreesd kanon,
Vlood zij, ſchoon grooter in getal,
Te rug naar Albion.
Wat vreugd! gij hieldt onwrikbaar ſtand!
Men vlechte, uw deugd' ten loon',
o Helden van ons Vaderland!
Eene onverwelkbre kroon.
Behoudt dit ſpoor, bewijst dat gij
Voor de eer' der Vrijheid ſtrijdt;
En toomt der Britten dwinglandij,
Hoe fel 't die roovren ſpijt!
Zoo worde uw lof, door de eeuwen heen,
Bij 't Nageſlacht vermeld,
En u een graf van marmerſteen
Ter rustplaats' toegeſteld.
Juicht Belgen! nu is 't juichenstijd;
't Is God, die u behoedt,
Die met u is, en voor u ſtrijdt,
En u verwinnen doet.

DELFT,
1781.

C. WEBBERS.

OP

OP

ZIJNE EXCELLENTIE

JOHAN ARNOLD ZOUTMAN,

VICE-ADMIRAAL VAN HOLLAND EN WESTVRIESLAND.

De Deugd, die van den mensch een' trouwen burger maakt,
De Trouw, die voor 't behoud der vrijheid zorgt en waakt,
De Vrijheid, die haar' vriend' de dwinglandij doet vloeken,
De Britſche Dwinglandij, die Batoos val durft zoeken,
Ontgloeiden ZOUTMANS borst in edlen toorne en moed,
Hij, door den Batavier als Schoutbijnacht begroet,
Streeft zeewaards. Doggersbank getuigt zijn roemrijk ſtrijden;
Zij zag hem Hollands vlag van Englands hoon' bevrijden.
Hij keert, de Vrijheid juicht, ſiert hem met Eermetaal,
En ſchenkt haer' dappren Zoon' den rang van Admiraal.

ROTTERDAM,
1781.

DAVID VAN STOLK.

ROUW

ROUWKLAGT,

OVER DEN DOOD VAN

DEN SCHOUTBIJNACHT

WOLTER JAN GERRIT,

BARON BENTINCK.

Zo ligt ge, o BENTINK! dan, in 't edelfte uwer dagen,
Tot fmert van al wat deugd of braafheid kon behaagen,
Te jammerlijk ontzield! elk weent, en zucht: „ De Held,
„ De wakkre BENTINCK, och!.. och! BENTINCK ligt geveld."
Uw heldenkinders, roodbekreeten, zuchten allen:
„ Och! Vader BENTINCK, och!.. och! BENTINCK is gevallen!"
Ja, de achtbre Waterraad, terwijl hij 't rouwig oog,
Met onderwerping, richt naar 's hemels breeden boog,

Klaagt,

Klaagt, met een droeve ſtem, en bij het traanenleeken :
„Och! Bentinck! gij zijt ons, helaas! te vroeg ontweeken!"
o Onverbidbre dood! die geen verdienſten kent,
En veeltijds 't eerst uw zeis naar 't dierbaarst leven wendt;
Doorwondde ge ooit de ziel der beste Landgenooten,
't Was toen gij deezen Held ter neder hebt geſchooten;
't Was toen gij, met één' ſlag, volmaakte krijgsmansdeugd
En kloekheid en beleid vermoord hebt, in 's Mans jeugd!
Hoe ſtraalde 't heldenvuur uit die doordringende oogen!
Wat al voorzichtigheid, wat teder mededoogen!
Wat trekken ſpeelden 't meest in 't mannelijk gelaat,
Die van een' Staatsman, of den dapperſten Soldaat?
Daar zo veel glans van deugd, in zulk een achtbaar wezen,
Daar zoveel menschlijkheid, bij fierheid, was te leezen,
Had ieder, in een' man van zo veel levenskracht,
Een' tweeden Ruiter voor het Vaderland verwacht.
Dan, och! op welk een riet vertrouwen wufte menſchen!
Een enkel oogenblik verijdelt al hun wenſchen!
o Bentinck! afgeſtamd van aadlijk heldenbloed,
Doch hoogst veradeld door uw' eigen heldenmoed,
Wie ſchetst thans uw geluk, daar gij, als uit de baaren,
Op wieken uwer deugd, ten hemel zijt gevaaren!
Wat mensch, die de ordening der Opperwijsheid ziet,
Wier liefde wil dat elk haar milde gunst geniet,

Zal

Zal 't niet voor glorierijk in eenen Krijgsheld achten,
Een volk te wederftaan, dat, onder 't woest verkrachten
Dier heilzaame orde, waant dat alles hem behoort,
En, op dien valfchen grond, vast plundert, rooft en moordt,
't Gebruik des Oceaans, zo vrij naar 's Hemels wetten,
Der gansche waereld zo vermetel wil beletten!
Gij hebt aan 's Hoogften wil en wit, o Held! voldaan,
Zijn wijze fchikking, naar vermoogen, voorgeftaan:
Dit doet u, na uw' dood, in eeuwige eere leeven,
En zal den Batavier een blinkend voorbeeld geeven.
Maar 't geen gansch Nederland tot in den boezem fmart,
Uw Medehelden grieft tot in het diepst van 't hart,
Is dat ge uw dapperheid, en haar gewenschte vruchten,
Daar gij den fchuwen Brit voor uw kanon deedt vluchten,
Zo kort hebt overleefd, en dat we ons zien beroofd
Van 't dierbaar heil, dat ons uw kloekheid had beloofd.
Klaagde eens Antonides om zijn' De Haas, voor deezen,
En fchetste hij dien held als hemelwaards gereezen,
Om wraak te vordren van het duldeloos beftaan
Der Britten, die den klaauw aan 't zeerecht durfden flaan;
Wie weet of ook mijn Held dus niet is opgevaaren,
Ter vordering van wraak omtrent die Zeebarbaaren!
Dan, zo 't befluit des Raads, die op verdienften let,
Den lauwerkrans op 't hoofd der waare braafheid zet,

Iets

Iets toebrengt, dat uw' lof, o BENTINCK! kan bewijzen,
Tot welk een' hoogen trap moet dan uwe eer niet rijzen!
Daar gij den Vlagmans rang, ſchoon ſtervende, ten loon
Van uwe deugd, ontvingt. Maar met wat eedler kroon,
Met hoeveel grooter eer werdt gij van God beſchonken,
Daar gij thans in den rei der Engelen moogt pronken,
In éénen rang met TROMP en RUITER zijt geſteld,
En, naast hun zij' geplaatst, nu ſchittert als een Held!
Mij dunkt, ik hoor u reeds, door all' de hemelſtreeken,
Bijzonder tegens hen, van 's vijands moedwil ſpreeken,
En hoe hij, ſlinksch en ſnood, de koopvaardij beſprong,
En naar de heerſchappij der zee, als eertijds, dong;
Terwijl ge ook roem draagt op den krijgstriömf der Helden,
Die 't leven, nevens u, ſtout in de waagſchaal ſtelden,
Om eens hun Vaderland van overlast te ontſlaan,
Waaraan het, zonder ſchuld, zo lang ten doel moest ſtaan.
Mij dunkt, ik hoor uw' wensch hun dus in de ooren dringen:
„o Gij! die 's vijands vloot, met kleener, kost bedwingen,
„En, door uw dapperheid en wonderbaaren moed,
„Op de omgeboogen Speer den afgezakten Hoed
„Der Vrijheid hebt herſteld, gelijke magt in 't ſtrijden
„Wreeke eens al 't onrecht, dat ons de overmagt deed lijden!
„Zo moog' de woeste Brit, hoe trotsch en wreed van aart,
„Eens hulde leeren doen aan uw kanon en zwaard!

„Zo

„Zo moog' hij, in het eind', door ſlag op ſlag bezweeken,
„Den vrede, dien hij ſchond, nog van uw handen ſmeeken!
„Zo groete ik u hier eens, na zoveel dienst en deugd,
„Als deelgenooten van mijne onuitſpreekbre vreugd!"

AMSTERDAM, 1781. FRANÇOIS LENTFRINCK.

GRAFSCHRIFT.

Staer, vrije Batavier! eerbiedig op dit graf,
En ga 'er nooit dan met een kille ontroering' af;
Hier ſluimert BENTINCK, die uw regten heeft gewroken,
En 't ſchimpen op uw roem, in ijzren tael', weêrſproken,
Ja, in het ſtrijden met den Brit, om 't zeegebied,
Voor 't lieve Vaderland, het leven waagde en liet,
Nogthans niet voor zijn hand den zegepalm mogt plukken.
Nu voelt de Held zich in de RUITERS armen drukken;
Nu zegepraelt hij in het hemelheldenrijk;
Met Hollands Admirael, in 't ſterven hem gelijk;
Hij leeft in ijders hart'! Eer zij dees zerk verſleten,
o BENTINCK! eer we uw' naem en edlen dood vergeten.

ROTTERDAM, 1781. J. P. VAN HEEL.

D. M. *

GUALTHERI. JANI. GERARDI.

BARONIS. DE. BENTINCK.

CUI.

POSTQUAM.

SUPER. CANINA. SYRTE.

PRIMI. CERTAMINIS. RUDIMENTO.

EGREGIUM. BATAVI. HONORIS. VINDICEM.

COMMERCII. ET. MARIS. LIBERI. ADSERTOREM.

ANGLORUM. TERROREM.

SESE. PROMISERAT.

VICTORIAE. FRUCTUM.

PATRIAE. SPES. TANTAS.

ADVERSUM. VULNUS.

PRAECEPIT.

TRANSISALANIAE. ORDINES. P.

OBIIT. ANNO. EXORTAE. SALUTIS. CIƆIƆCCLXXXI. DIE. XXIII AUG.

Hunc quoque, quem calcas, heroibus adde, viator,
Qui bene pro patria non timuere mori.
Hic generis praelustre decus Bentinckius augens
Occifus victo victor ab hoste jacet.
Qui, Zoutmannaeis Batavo plaudente triumphis,
Funere turbavit gaudia justa fuo.
At bene, quod Proceres quidquid de corpore restat
Non inhonorata fede latere finunt;
Ut, quae femidei cunabula jactat alumni,
Et jactet cineres Ifalis ora fuos.

J. H. HOEUFFT.

* Destinatae erant hae infcriptiones monumento, defuncti Manibus aere publico erigendo, quem honorem, dum rogatur lex, ante latam gens Bentinckia recufavit.

TER GEDACHTENISSE*
VAN
WOLTER JAN GERRIT, BARON BENTINCK,
WIEN,
NADAT HIJ,
DOOR DE EERSTELINGEN ZIJNER KRIJGSHAFTIGHEID
IN DEN ZEESLAG OP DOGGERSBANK,
EENEN TREFFELIJKEN VERDEEDIGER DER BATAVISCHE EERE,
EENEN VERZEKERAER DES HANDELS EN DER VRIJE ZEE,
EENEN SCHRIK DER BRITTEN,
VAN ZICH HADDE DOEN VERWACHTEN,
EENE WEDERSPOEDIGE WOND
VAN DE VRUCHTEN DER ZEGE,
'T VADERLAND VAN ZOO SCHOONE HOOP',
VERSTOKEN HEEFT,
HEBBEN DE STATEN VAN OVERIJSSEL DIT EEREGRAF DOEN STELLEN.
HIJ IS OVERLEDEN OP DEN 23ſten DER OOGSTMAENDE,
DES JAERS ONZES HEEREN 1781.

Stel hem, wiens grafgewelf ge, o Wandelaer! betreedt,
Bij 't heldental, bereid voor 't Vaderland te ſterven;
Hier ſluimert BENTINCK, die zich trouw en roemrijk kweet,
En zijn aloud geſlacht' meer luisters deed verwerven.
Deze Overwinnaer werd door 't vlugtend heir geveld,
Toen Zoutman op den Brit den zeetriomf behaelde.
Hoe vond zich 't juichend hart des Bataviers ontſteld,
Wanneer het doodsgerucht den vreugdegalm bepaelde!
's Lands Vaders deden hier, voor 't afgefolterd lijk
Van dien vergoden Held, eene achtbre rustplaats ſtichten;
Ten einde ook de Ysſel, trotsch op 's Mans geboortewijk,
Bij de asch diens Voedſterlings zijne eerbied moog' verrichten.

Naer het Latijn van den Heer
Mr. J. H. HOEUFFT.

P. LEUTER.

* Deze opſchriften waren ontworpen voor een gedenkteeken, op 's Lands kosten, ter nagedachtenisſe van BENTINCK opterichten, voor welke eer de Hoog Wel Geb. Vrouwen Weduwe en Moeder van den Overleden, eer het voorſtel in een beſluit bij de Staten van Overijsſel was veranderd, bedankt hebben.

D. M.

STRENVISSIMI HEROIS

G. J. G. BENTINCKII,

PRO PATRIA EXTINCTI X KAL. VITIL

CIƆIƆCCLXXXI.

Siste gradum, Patriæ quicunque accenſus amore,
 Exeris inviso libera colla jugo.
Stemmatis antiqui decus, hac BENTINCKIVS urna
 Clauditur, heu! cunctis flebilis ille bonis.
Hic, nova virtutis monſtrans documenta Batavæ,
 Hostili victor tactus ab igne cadit.
Anglorum at turpi facinus gens clade piarunt,
 Egregii nec mors fletur inulta Viri.
Sic tamen & ſero exemplum memorabile ſæclo,
 Et ſit vindictæ nobile calcar! Abi.

P. H. MARRON.

TER GEDACHTENISSE

VAN DEN DAPPEREN HELD

W. J. G. BENTINCK,

VOOR HET VADERLAND GESTORVEN

OP DEN 23sten DER OOGSTMAENDE 1781.

Sta, Wandelaer, die 't heil van 't Vaderland waerdeert,
En van uw' vrijen hals' het haetlijk dwangjuk weert;
De brave Bentinck, uit een' achtbren ſtamm' geſproten,
Ligt hier, van elk betreurd, in 't grafgewelf beſloten.
Hij toonde een nieuwe proef van Neêrlands krijgsbeſtuur,
En ſtierf, in zegeprael', door 's vijands eerloos vuur:
Nu ſtaet zijn dapperheid in 't dankbre hart' geſchreven.
Maer deedt ge, o Albion! dien Held ontijdig ſneven,
Deze euveldaed wordt door uw nederlaeg geboet,
En Batoos weenend kroost ſtraft reeds uw' wrevelmoed.
's Mans dood zal 't jongst geſlacht' ter edle wraekſpoor' ſtrekken!
Beſchouwer van dit graf, wil met die hoop' vertrekken.

Naer het Latijn van den Heer
P. H. MARRON.

P. LEUTER.

TER GEDACHTENISSE

VAN DEN GESNEUVELDEN

Z E E H E L D,

WOLTER JAN GERRIT,

BARON BENTINCK.

Wien trof uw ſpeer, ontmenschte dood!
Vernielſter van het ſterflijk leven!
  Wat ſlag deed mijnen Landgenoot,
Wat ſchouwſpel Neêrlands Vaders beven!
  Hebt gij, door uwe ſtalen vuist,
  Held BENTINCKS edle borst vergruisd?
Moest hij, door 't moordtuig van dolzinnige barbaren,
    Tot ons hartgrievend leed,
 Daer hij, op Nereus vloed, voor regt en vrijheid ſtreed,
Het bloedige offer zijn voor Hollands waterſcharen!

o Ja!

o Ja! die Held, door Mavors opgevoed,
Stond pal, in 't dondren der kartouwen:
Zijn moed geleek een' leeuwenmoed:
Hij brandde om 't heilrijk eind' des ſcherpen ſtrijds te aenſchouwen.
„ Mijn *Zoons*, (dus luidt zijn heldentael)
„ Strijdt, ſtrijdt, om de eer der zegeprael';
„ Laet u geen' trotſchen Brit in ſlaefſche boeijen kluistren;
„ Bataven, valt, valt moedig aen;
„ Tracht nooit uw' fieren roem te ontluistren:
„ Dit zij uw vast beſluit — Verwinnen of vergaen! —
Ja, Belgen, gij zult zegevieren! —
Dan ach! daer ſnort een gonzend lood!
'k Zie moord en dood de dolken zwieren:
Wie bergt mijn helden in dien nood'! —
Daer ſtort de dappre Bentinck neder!
Hij leeft, maer doodelijk gewond:
De vloot keert overwinnend weder:
De Brave aenſchouwt het nog, — maer ſterft op de eereſpond.
Menschlievendheid ſtort zilte tranen:
Het vaderlandſche hart ſchreit bloed:
Wiens teedre ziel kan zich van bittre droefheid ſpanen!
Is dit de loon voor mannenmoed'? —

Wie moet nu, op dit treffend ſterven,
Geen vreugd, geen regt genoegen derven? —
Dan, edle BENTINCK, ſchoon uw lijk
In 't ſombre grafhol neêr moog' dalen,
Uw geest zal, in der englenwijk',
Met des te rijker glorie pralen:
Reeds heet een ſerafijnendrom,
In 't juichend hof, u wellekom:
Daer loont men heldendeugd! — daer zult gij eeuwig leven!
Hier blijft uw groote naem in 't dankbre hart' geſchreven.

SCHIEDAM,
1781.

GOZEWIJN JAN LONCQ.

OP DEN DOOD

VAN DEN DAPPEREN ZEEHELD

WOLTER JAN GERRIT, BARON BENTINCK.

De Glorie van zijne eeuw en adelijken Stam,
De braave Bentinck fprak, en ftreed in vuur en vlam,
Met dreunende oorlogstaal, voor 's Lands gefchonden rechten,
En liep te zeer in 't oog voor 's Vijands gonzend lood,
Maar week of ruste niet, in 't aanzien van den dood,
Tot hij, hoe diep gewond, de zege ook mogt bevechten.
Pas welkomt de Yftad hem, als haar' geliefden Held,
Of ziet hem, t'einde kragt, voor eeuwig neêrgeveld;
En, fchreiend, roept zij wraak, om 't pand, door haar verlooren.
Beef, woedend Albion! voor Neêrlands Heldenftoet,
Die deze wraakkreet zal doen dondren in uwe ooren,
Om recht te vorderen voor 's Mans vergooten bloed,
Wiens Deugd, veel meer dan al de glorie, hem befchooren,
Zijn' Naam vereeuwigt in elk vaderlandsch gemoed.

AMSTERDAM, 1781.

JAN JORDENS.

TER GEDACHTENISSE

VAN DEN DOORLUCHTIGEN ZEEHELD

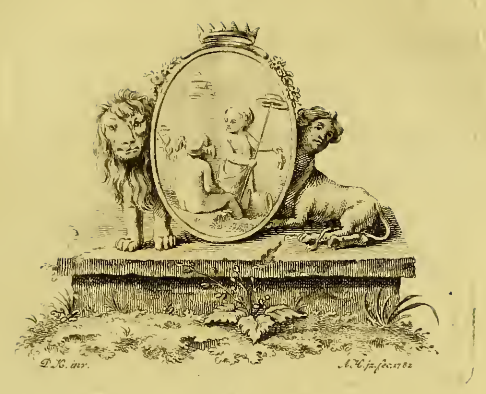
WOLTER JAN GERRIT, BARON BENTINCK.

Zo ſterft dan BENTINCK aan zijn wonde op 't ledekant!
Hoe treurt om zijn verlies 't verloste Vaderland!
Hoe zucht de Koopvaardij bij 't lijk van haar' beſchermer!
Komt, Kunstenaaren, houwt 's Mans naam in duurzaam marmer,
Vertoont 's Lands kleene vloot, en zet in 't flaauw verſchiet
Den Britſchen Waterwolf, daar hij voor BENTINCK vliedt,
Die, treedende in het ſpoor der *Trompen* en *de Ruiters*,
Zijn' naam ontzaglijk maakte in 't oog des zeevrijbuiters;
Verbeeldt hem levensgrootte in 't marmer, met zijn' ſtaf,
En zet dees lettren op 's Mans dierbaar heldengraf:
„ Hier rust de Vader van zijn dappre Scheepsgenooten,
„ De Roem van zijnen Stam, de Schrik der Britſche vlooten,
„ De Liefde van zijn volk, meêwaarig en vol moed:
„ Wij zien zijn trouw voor 't Land verzegeld met zijn bloed."

AMSTERDAM,
1781.

W. KAMP.

VREUG.

VREUGDEGALM,

VOOR

DEN WELEDELEN GROOTACHTBAREN HEERE

M. E. DE VRIJ TEMMINCK,

OP DESZELFS 81ſten VERJAERDAG,

DEN 22ſten VAN OCTOBER, 1781.

Roem van Amſtels Burgervadren!
　　TEMMINCK, eer der Maetſchappij'!
Gun dat we u eerbiedig nadren,
　　En welmeenend, vrij en blij,
Juichen met uwe Amſtellaren,
　　Op dees' heugchelijken ſtond:
TEMMINCK *zal dees' dag verjaren!*
　　Hoe ſpreidt zich dees maer in 't rond!

Beek-

Beek- en Vliet- en Stroomnajaden
  Steken 't hoofd ter golven uit!
Zie hoe zij zich dartlend baden,
  Onder 't vrolijk feestgeluid.
Hoor hoe zij heur ſtemmen paren,
  Langs de kristallijnen baen.
TEMMINCK *zal dees' dag verjaren;*
  Dus heft ijder beuitlings aen.

All' de ſtatige Ygodinnen
  Luistren hoe de Stroomnimf juicht:
„ Wie moet TEMMINCK niet beminnen,
  „ Van wiens lof elks mond getuigt?"
Daer zij dobbren op de baren,
  Galmen zij den Amſtel toe:
TEMMINCK *zal dees' dag verjaren!*
  Hoe is de Ygod blij te moê!

Dit geluid vliegt, langs de velden,
  In het volkrijke Amſterdam,
Waer de Stedelingen melden
  Wat hun luistrend oor vernam.
In dit heil der Burgerſcharen,
  Roepen Ouderdom en Jeugd:
Vader TEMMINCK *zal verjaren!*
  Al de ſtad is enkel vreugd!

Welk

Welk een kroon voor de achtbre Grijsheid!
Hij, bij 't waerdig volk geächt,
Vindt zijn' loon voor deugd en wijsheid.
Welk een eer bij 't nageſlacht!
Ja! dus rijst de roem diens Braven!
Maer wat lieflijk aengezigt?
Wijkt te rug, verachte ſlaven!
Vrijheidmin treedt hier in 't licht.

Ja, zij nadert onbedwongen,
Met een' lauwer in heur hand:
'k Hoor haer' lof op duizend tongen.
Hier, hier is haer Vaderland!
Voorſpoed volgt op hare ſchreden,
Naer 't hoogachtbre raedsgebouw?
Vrijheidzoons! verzelt haer treden!
Amſtelaerds zij loont uw trouw!

Elk moet van dit heil getuigen.
Daer treedt zij ter raedzale in,
Waer zich de achtbre Vaders buigen
Voor hun dierbre hartvriendin.
Zij bemint de trouw dier Vadren! . . . .
Maer de Vrijheidsliefde wenkt!
Welk een ſtilte! . . . Zie haer nadren;
Zie wien zij den lauwer ſchenkt.

„ TEM-

„ TEMMINCK, oudste mijner Zonen,
(Dus spreekt zij den Grijsäert aen)
„ Laet ons uwen schedel kroonen
„ Met dees frissche lauwerblaên.
„ IJder moet uw deugd vergelden;
„ Zij stond in den noodstorm pal,
„ En verwekt, o roem der Helden!
„ Thans een blij triümfgeschal!

„ Hoor de stem der burgren reijen,
„ Langs den boord van 't scheeprijk Y,
„ Uwen lof alöm verbreiên,
„ Op 't geklos van 't stroomgetij.
„ Zie hoe ze allen op u staren:
„ Gij, gij zijt hun oogelijn.
„ *Vader* TEMMINCK *zal verjaren!*
„ Kan 'er grooter blijdschap zijn?

„ Vader TEMMINCK, die hun zorgen
„ Op onwrikbre schouders droegt,
„ In den avond en den morgen
„ Voor hun aller welvaert zwoegt,
„ Hoedt de Staetshulk voor het stranden,
„ Daer gij Gijsbrechts stad bestuurt,
„ En op 't heil der Nederlanden
„ Met vooruitziende oogen tuurt.

„ Jon-

„ Jonger Telgen! achtbre Raden!
„ Amſtels Oudſten, hier vergaerd,
„ Gij betoonde ons, door uw daden,
„ Dat ge ook Zoons der Vrijheid waert.
„ 'k Zal dan uwen roem verhoogen;
„ 't Volk eert, in mijn' oudſten Zoon,
„ Ook uw deugd en ijvrig poogen;
„ 't Vlecht u mede eene eerekroon.

„ Vrijheidminnaers! dierbre Spruiten!
(Dus ſpreekt ze Amſtels burgers aen)
„ 't Zal uw vrolijkheid niet ſtuiten,
„ Dat uw Vaders zich beraên
„ Wat tot heil des Lands kan ſtrekken,
„ 'k Blijf, op hunnen wenk, u bij.
„ Laet het u tot blijdſchap wekken,
„ Dat ik hun mijn' invloed wij'.

Hoor nu 't praelgewelf weêrgalmen
Van der Braven feestgeſchal,
Eereklanken, vreugdepſalmen,
Vrijheidzangen, hemelval!
't Volk heft aen op hooger toonen,
Daer 't het ſtadspaleis verlaet:
„ Vrijheid, die bij ons blijft wonen,
„ Vest heur' zetel in den Raed!

Al de ſchaer, verrukt door blijheid,
  Roept elkandren juichend toe:
„ 't Raedhuis is 't paleis der Vrijheid;
  „ Dat het haer altoos behoê!
„ Grijze Vader TEMMINCK leve,
  „ Door den voorſpoed ſteeds gekuscht,
„ Dat hij niet dan ſpade ſneve,
  „ Hij ons aller heul en lust.

Dus viert elk dit blij verjaren;
  Dus roemt elk des Grijsäerts deugd.
Laten we onze wenſchen paren
  Met de ſchelle ſtemm' der vreugd':
Leef, Grootachtbre Burgervader!
  Leef, o Amſtels dierbaer pand!
Zijt der burgren troost en rader!
  Leef tot heil van 't Vaderland!

ROTTERDAM,
1781.

D. ERKELENS.

OP

BIJSCHRIFT
ONDER DE BEELDTENIS VAN DEN
WELEDELEN GROOTACHTBAAREN HEERE
HENRIK HOOFD, DANIELSZ.
REGEERREND BURGEMEESTER DER STAD AMSTERDAM, ENZ. ENZ.

De Griek mogt Phocion, de zuil van zijnen Raad,
Met averechtſchen dank voor trouwe dienſten loonen;
Dees Hoofd zal, om zijn trouw, betoond aan onzen Staat,
Nog lang in 't dankbaar hart der *Batavieren* woonen.
Geen vrees voor 't Britsch geweld verbluſte zijnen moed;
Zijn Hollandsch hart zwoer bij VRIJ SCHIP, VRIJ VOLK, VRIJ GOED.

AMSTERDAM, 1782. FRANÇOIS LENTFRINCK.

OP DE
BEELDTENIS
VAN DEN RIDDER VAN
KINSBERGEN.

Zie hier de Beeldtenis van een' regtſchapen Held,
Door Ruslands Rijksvorſtin ten adelſtand' verheven;
Daar Hollands vrije Maagd hem 't zwaard in handen ſtelt.
't Manhaftige gelaat doet laffe trotschheid beven!
Getuigt dit Turk en Brit! 't Euxijnſche pekelveld
Kan van 's Mans dapperheid het treflijkst voorbeeld geven;
Terwijl de Doggersbank des Ridders glorie meldt.
Kinsbergens heldendeugd doet hem onſterflijk leven!

ROTTERDAM, 1781. DAVID VAN STOLK.

L

DE WARE HELDENDEUGD,
GEBLEKEN IN HET GEDRAG VAN DEN SCHOUTBIJNACHT
WILLEM CRUL,
DE KAPITEINEN
VOLBERGEN, MELVILL, EN OORTHUIS,
EN DEN KOMMANDEUR
JANSEN.

Zijn 't helden, die, door moed noch reden,
Maar door geluk en overmagt
Voor vrije volken ketens smeden,
Tot hoon van 't menschelijk geslacht?

Neen, heldendeugd doet edler daden;
Moed, menschenliefde en kloek beleid
Besturen hem, die, welberaden,
Als held zich loflijk onderscheidt.

U, Dappren, voegt de naam van helden,
U, wie geen ramp vernedren kon,
Daar zich uwe oorlogsdeugd deed gelden,
Zelfs waar de Brit u overwon.

VOL-

VOLBERGEN! die de vrije ftranden
Van 't Vaderland in vreê verliet,
Gij moest uw trouwloos aan zien randen,
Daar 't Britsch kanon uw kiel befchiet.

Kalais kan van uw daên getuigen:
Uw moed neemt toe, bij 't krijgsgerucht;
Gij keert hem, die u wil doen buigen,
En flaat hem dapper op de vlugt.

Een ander waant meer uitterechten;
Doch gij verdrijft hem andermaal.
Zich dus kloekmoedig vrijtevechten
Is meer dan eene zegepraal.

Alöm, op de ongemeten baren,
Aan 't vuur der Britten blootgefteld,
Trotfeert gij vijand en gevaren,
En zijt en blijft altoos een held.

Moet ge eens voor de overmagt bezwijken,
Nog blijft gij groot in tegenfpoed;
De Warwik draagt de klaarfte blijken
Van uw' beproefden heldenmoed.

Wat wonderen mag Neêrland wachten
Van u, in hooger ouderdom,
Nu reeds, door 't ijvrigst pligtbetrachten,
Uw roem tot zulk een toppunt klom!

Gij, JANSEN! dien 's lands glorie ſtreelde,
Gij toonde ook, toen ge, in ſlag op ſlag,
't Gevaar met uwen Zeevoogd deelde,
Wat deugd, met moed vereënd, vermag.

Geen woede kon den Britten baten;
't Verlies van uwe regtehand
Deed u geenszins uw' post verlaten;
Gij leefde en ſtreedt voor 't Vaderland.

Dan ach! wat ſcheepsmagt, welke vloten,
Belaên met manſchap en geweer!
't Bederf van Neêrland wordt beſloten,
Gaan wij haar met geen kragt te keer.

Hoe wenden zij zich reeds naar 't westen!
Euſtatius (o deerlijk lot!)
Uw val geeft all' uw' ſchat ten besten
Aan RODNEY, 't hoofd van 't rooversrot.

De koopvloot, pas uw reede ontweken,
Vervolgt hij, vlammend op dien buit;
Haar rijkdom kan zijn drift ontſteken:
Zijn woên wordt ſlechts door CRUL geſtuit:

Door CRUL, op plonderzucht verbolgen,
Daar hij, in 't dreigende ongeval,
De ſtoutſte heldenſpreuk wil volgen,
En ſterven of verwinnen zal.

o Voor-

o Voorbeeld van wanhopend vechten! . . .
Hoe ongelijk is hier de kragt!
Roemt vrij, Bataven! op uw regten;
Bij u, o Brit! is de overmagt.

Reeds zien wij 't vruchtloos wederſtreven.
Ach! CRUL! u treft een heilloos lood!
Gij eindigt, dappre Held! uw leven
In eenen glorierijken dood.

Manmoedig hebt ge uw lot volſtreden;
Uw deugd hield tot op 't uiterst' ſtand:
Wij eeren ze in uw laatſte reden:
Strijdt, Braven! voor uw Vaderland.

Roem, Brit! uw ſchandlijk zegepralen;
Juich nu, bij 't lijk des grooten Mans;
Te lager zal uw hoogmoed dalen,
Verkeert in 't einde de oorlogskans.

De ſtraf volgt boozen op de hielen,
o Vijand, onder vriendſchapſchijn!
Kweekt Nederland nog heldenzielen,
't Zal dan welhaast gewroken zijn.

Staaf, MELVILL! de eer der Batavieren:
Mag u, na ongelijken ſtrijd,
Geen lauwer, als verwinnaar, ſieren,
Genoeg dat gij hem waardig zijt.

'k Hoor, OORTHUIS! elk van u getuigen:
Gij dwongt den vijand tot ontzag;
Gij deedt het eerst dien trotſen buigen,
En ſtrijken voor der Statenvlag,

Dus hebt ge u, tot 's lands eer, gekweten;
Dit geeft verdrukte Vrijheid moed;
Daar de Iber thans zijn' wrok vergeten,
U juichend als verwinnaar groet.

Zoo doet ge u, brave Mannen! gelden.
De Deugd heeft uw gedrag beſtierd.
U, Dappren! voegt de naam van helden,
Het zij gij zwicht of zegeviert.

Wij roemen uw doorluchtig poogen.
Heeft onze zang uwe eer verbreid,
En perſte uw lot een traan uit de oogen,
Ken daarin Neêrlands dankbaarheid.

ROTTERDAM, 1781. AGNITA VAN DYCK.

SPOOR
AEN DE HELDEN
DER
DOGGERSBANK,
BIJ DE UITDEELING DER
EERPENNINGEN,
OP DEN 3den VAN WINTERMAEND, 1781.

Wanneer een ſtrijdbaer held, in 't oorlog opgewiegd,
Op 't ſchuimend zeenat, in gevarelijke togten,
Door oorlogsblikſemvuur en donderklooten vliegt,
En op des vijands magt de zege heeft bevochten;
Wanneer hij dan, met gul onthael,
Op 't ſtatigst', wordt geleid in de achtbre gloriezael,
Moet dit zijn heldendeugd tot dubblen ijver ſporen;
Dan wordt zijn krijgsmans hart bekend,
Zoo ver de blonde Apol de zonnepaerden ment;
Dan moet zijn rijke lof tot beî de polen gloren.

Wat ſchittrend eerbewijs wordt u, o Heldenſtoet!
Ten loon' der dapperheid, door 's Vorſten hand geſchonken!
Hoe mild vergeldt men thans uw' onverzaegden moed
Met zegerijk Sieraed, uit louter goud geklonken!
Laet Alexanders krijgsbeleid,
Zijn onverſchrokken hart, zijn groote dapperheid,
Op gouden penningen en eerezuilen pralen;
Gij blinkt in heerelijker ſtand':
Hij ſtreed uit oorlogszucht'; — gij ſtreedt voor 't Vaderland:
Zijn roem verzinkt in 't ſtof; — uw deugd ſchiet eeuwig ſtralen.

 Tri-

Triumf! zorg dat gij ſteeds uw' ouden moed bewaert;
Wil u, voor 't Vaderland, aen zeeſchoffeerders wreken:
Zoo weet de trotſche Brit dat Neêrland helden baert,
Die fiere dapperheid in hunne telgen kweeken:
Zoo tane eerlang de gloriezon
Van 't reeds te lang verſchoonde en roofzieke Albion.
Weläen; gord u ten ſtrijde, en ſchuim de woeste baren
Van 't Schuim, dat op haer' rug krioelt;
Verjaeg het naer zijn hol, daer haetlijke ontrouw woelt;
Zoo mag de vrije kiel op 't vrije pekel våren.

Kom, fnuik der Britten magt aen 't geurig Oosterſtrand,
En doe den Indiaen van uwe daên gewagen;
Zoo juicht hij nog, tot eer van 't vrije Nederland,
Bij 't zalig misſen van gevloekte Waterplagen.
Vergeet ook nimmer 't bange West,
Waerin de ontmenschte Brit zijn' zetel had gevest,
En onmeêdoogenloos... hier moet ge uw weêrwraek toonen;
Schoon nimmer 't Nederlandsch gebied,
Hoe zeer tot wraek geport, het ſchuldloos bloed vergiet,
Maer wreedheid en geweld met menſchenminn' wil loonen.

Zoo worde uwe edle kruin met duurzame eer' bekroond;
Zoo zal men uwe daên in 's lands geſchichten melden;
Zoo wordt gij met de gunst' van 't Statenhof beloond;
Zoo praelt gij in den kring' van Neêrlands Waterhelden.
Strekt u dit glansrijke Eermetael,
Uw krijgsdeugd' toegedeeld van Hollands Admirael,
Geen teeken dat de moed en trouw van uwe Vadren
Nog leven in uw brandend hart';
Terwijl 't, voor ons behoud, alle oorlogsrampen tart?
o Ja, reeds pronkt uw naem in onvergangbre bladren.

Nooit

Nooit was lafhartigheid eene oorzaek van ons leed.
Zwijg, Laster! uit den poel' des afgronds opgeklommen,
Gij ſpuwde uw ſmettend gif op elk, die u beſtreed,
Maer meest op de Oppermagt van hooge Statendommen;
Vertrek, verlaet deze achtbre wijk;
Spoei naer het helsch verblijf, uw eeuwig koningkrijk.
Maer gij, volmaekte Deugd! dael van uw hemeltinnen;
Bewaer, beſcherm uw Voedſterling,
Die van uw onderwijs dees heldenles ontving:
„ Een ware Batavier moet ſterven of verwinnen! — ”

L. VAN OYEN, A. Z.

OP DEN
WELEDELEN GESTRENGEN HEER
GERARD OORTHUIS,
TER GELEGENHEID VAN HET GEVECHT TEGENS HET ENGELSCHE FREGAT *THE CRESCENT* (*).

Men vindt, in 't groot heelâl, geen tegenſtrijdigheden;
Dus ſpreekt men, en met regt: — aen alles is de wet,
Door de almagt van Gods hand, bij 't ſcheppen, voorgezet;
Doch 'k zal het tegendeel, voor aller oor, ontleden.
Sla uw begerig oog op GERARDS dappre daên:
Hij vormde een maeněklips, bij 't wasſen van de maen'.

ROTTERDAM, 1781.

L. VAN OYEN, A. Z.

(*) *The Crescent* beteekent de wasſende maen; en het is bekend dat men nimmer maeněklips heeft, dan wanneer het volle maen is.

TER GELEGENHEID DER GELDZAMELING VOOR DE GEKWETSTEN, EN DE WEDUWEN EN WEEZEN DER GESNEUVELDEN,

IN DEN ZEESLAG, OP DEN 5den VAN OOGSTMAAND, 1781.
GEOPEND TE GRONINGEN DEN 14den DIER MAAND.

Triomf! 's Lands taanende Eer ziet weêr heur' glans hersteld;
't Zieltoogend Heil herleeft; de Hoop durft adem haalen;
Nu Moed, door Vrijheidmin ontboeid, op 't Britsch geweld,
Op PARKERS overmagt, mogt met de zege praalen.
't Was ZOUTMAN, 't zij genoeg; 't was de eêlste Heldenschaar,
Wier Trouw, getroost den dood, voor 't Vaderland, te tarten,
's Lands Vloot en Roem (naast God) bewaarde in 't heetst' gevaar.
Juich, Batavier, hun toe, met dankbre en blijde harten.
Dan, ach! daar, bij 't gejuich, ook Wees of Weduw schreit;
Daar 't gif van 't moordtuig woedt; zoudt ge u gevoelloos toonen,
Gij, voor wier heil men streed? zoudt gij de Dapperheid,
Op 't spoor van Hooger Magt, niet meê door mildheid loonen?
Sluit, wie 's Lands Welzijn haat, sluit, Vrek, uw' buidel vrij.
Maar gij, toont eedler ziel, rechtaarte Landgenooten;
Dat hier uw Neêrlandsch hart, lofwaarde Burgerij,
Uw Deugd, o Christnen, blijke, uw groot gemoed, o Grooten.

G. J. G. BACOT.

BIJ DE

SLUITING

DERZELVE,

OP DEN 18den VAN HERFSTMAAND, 1781.

O Zucht voor 't Vaderland, waar nooit verraad op vat,
Die, heet op Eer en Plicht, door Neêrlands Vlootelingen,
Zo moedig wist de zege aan Parkers Trots te ontwringen,
Hoe fiert uw naam den Held in 's Lands Geschiednisblad!
Uw krachtige aandrift spoorde ook elk, in Land en Stad,
Zwoer ooit zijn ziel u hulde, om thans naar de Eer te dingen,
Dat hij ze daadlijk toonde, in dankbre zegeningen,
Waar Nood, uit Trouw ontstaan, der Mildheid noodig had.
Dit is, in 't volk, elk Hoofd een' krans te meer geschonken,
Dit heet het Heldenvuur met nieuwen gloed te ontvonken.
Nooit sliep de erkende Dienst; rasch volgt de zege weêr.
De Hel, die Boosheid stijft, helpe Englands Roofzucht woeden;
Die God, die 't onrecht wreekt, zal vast ons Recht behoeden.
Zo smeek' de Brit een' Vreê, den Staat tot Heil en Eer.

EENRUM,
1781.

G. J. G. BACOT.

DE ONRECHTVAARDIGE BRIT, GEEN GELOOFSGENOOT.

AAN * * *

Houd op met mijn gehoor te kwetzen!
Geen ongetrouwe Brit is mijn Geloofsgenoot.
'k Zal mijn' Geloofsgenoot eens ſchetzen,
En let dan op 't verſchil! 't is ſchier onëindig groot.
't Verbond, met eenen eed bezwooren,
Moet heilig zijn betracht: wie zulks moedwillig ſchendt,
Tot welk een kerk hij moog' behooren,
Hij kan geen Christen zijn, ſchoon met dien naam bekend:
Wat dees belooft zal hij ook houên,
Schoon die belofte hem verſtrekken mogt tot ſchaê:
Men kan hem op zijn woord vertrouwen:
Maar uw Geloofsgenoot volgt hij dit voorſchrift na?
Hij kan geen waare godvrucht minnen,
Die de edelmoedigheid uit zijne ziel verbant;
Die, bij een ſchandlijk overwinnen,
Den weereloozen moordt, hun have en goed verbrandt.

Mijn

Mijn Christenheld zal 't zwaard niet trekken,
Gelijk een Moordenaar, daar 't minste wordt verwacht:
Hij zal, in tijds, zijn doel ontdekken,
En trotst het staal van elk, dien hij zijn' vijand acht.
't Geluk van zijne Medemenschen,
Wekt nooit den nijd van hem, die zich naar Christus noemt:
Hij zal hunn' heilstaat niet verwenschen:
't Is de Afgunst, die, door hem, ten sterkste wordt gedoemd.
Hij wraakt het redenloos begeeren:
Zijn ziel gruuwt van den roof, behaald door woest geweld:
Hij zou eer 's Vijands recht verweeren,
Wanneer die door den klaauw der Roofzucht wierd bekneld.
Hij kent geen snoô verraaderstreeken,
Bedient zich nooit van 't goud, tot 's Vijands ondergang:
Kan hij zich voor de vuist niet wreeken,
't Verraad bekoort hem niet; de Deugd richt zijn belang.
Hij zegt u niet, met schoone woorden,
Waarin de pligt bestaat, dien hij met voeten treedt.
Zijn hart was nooit gesteld op moorden;
Terwijl zijn valsche tong de Liefde hulde deed.
Hij regelt naar zijn leer zijn leeven:
Hij 's needrig en oprecht: de Godsdienst maakt hem groot,
Die Jezus ons heeft voorgeschreeven. ——
Ai! zeg mij, is de Brit wel mijn Geloofsgenoot?

DELFT, 1781. G. PAAPE.

HET

SCHRIKGEDROCHT.

Welk is het booste der gedrochten op deze aerd'?
Welk is het monſter, dat, van dolle drift' bezeten,
En op de zoete rust van 't ſchepſlendom gebeten,
De ganſche weereld door eene eeuwige onrust baert?

Welk is 't onſtuimig dier, dat ijder tegenvaert,
En, innerlijk door woede en ſpijt vanéén gereten,
Zijn wreed en ſlinksch gebied alöm poogt uittemeten,
Hoe zeer 't zijn' eigen hals met ketenen bezwaert?

Welk is het beest, dat tuk, op rooven en vernielen,
Niets met meer blijdſchaps doet dan plondren en ontzielen,
En zwakken dreigen met een blikſemend gebit?
Welk is hetSchrikgedrocht, dat, van't geſlacht der menſchen,
Met zoo veel billijkheids naer zijnen val ziet wenſchen?
Geen ander dan de ſnoode en godvergeten Brit.

ROTTERDAM
1781.

ARY VIS.

VADERLANDSCHE

GEDACHTEN.

Mijn Vaderland, helaes! uw luister, uw vermogen
Is dan, gelijk een damp, vóor 't fchreijende oog vervlogen!
De naem van Batavier, wat droef en fchandelijk lot!
Wordt thans, door 't weereldrond, veracht, gefmaed, befpot;
Terwijl zijn roem en glans op 't heerlijkst konden prijken.
'kZie, op dit denkbeeld, hem van fchaemte en fchrikk' bezwijken,
En roepen: dierbare asch van RUITER, HEIN en TROMP,
Al waegde ik onverfaegd den vaderlandfchen romp,
Als gij manmoedig deedt, wat zou 't aen 't nakroost baten?
Uw Leeuwendael fchijnt thans van 's Hemels hulp verlaten;
Of liever daer het laf als in een fluimring' ligt,
Is 't vruchtloos dat de Held zijn grootfche taek verricht.
Wat helpt het goed en bloed voor 't Vaderland te wagen,
Zien we onze pooging niet kragtdadig onderfchragen?
Vergeefsch dat gij, vol moeds, of fterft of overwint,
Zoo ge in vermogenden geene onderfteuners vindt.

Ge-

Gelukkig Vaderland, als midden in de rampen,
Waer mede de onderzaet gestadig heeft te kampen,
De heilrijke eendragt in uw vrije wallen woont,
En ieder Lid van Staet u trouwe hulp betoont,
Geen zelfbelang het hart der grooten kan verblinden,
Geen vriend des vijands in een' schijnvriend is te vinden,
Of nooit een vuige ziel, bekoord door eerloos goud,
U, daer 't verderf reeds dreigt, het bitterste onheil brouwt!
Dan kunnen Helden in het strijden triumferen;
En Vaders van het land zich, op den duur, zien eeren;
Dan wordt der Burgerschaer', door de achtbare Overheid,
In voor- en tegenspoed, een gunstig lot bereid.

Schraegt dan, o Pijlers van dees vrijgevochten Staten!
Uw' Helden, die zich trouw op uw bestuur verlaten:
Stort wraek op 't onregt, ons zoo schandlijk aengedaen;
Zoo zal de zegepalm uw' zonen nooit ontstaen,
Wanneer zij Albion, om helsche dieverijen
En snoode onmenschelijkheên, met Batoos moed bestrijên,
En zelfs de laetste kiel, die Britsche vlaggen toont,
Doen voelen hoe men beuls en moordenaers beloont.
Dit denkbeeld doet mij 't bloed in hart' en adren koken!
'k Zie u, o Neêrland! van die Wilden rasch gewroken!
Wordt in 't historieblad niet loffelijk gemeld,
Hoe gij, door uwen arm, die wreedäerts hebt geveld?

'T Was

't Was door geen vreemde hulp, maer door uw' heldendegen,
Dat ge ooit verwinning op uw' vijand hebt verkregen.
Strijdt, Batavieren! ſtrijdt dan glorierijk alleen:
Nooit hebt gij, met triumf, door vreemde hulp geſtreên.
Hij ſtrijdt het beste, die, met ingeſpannen kragten
En moed en kloek beleid, de zege durft verwachten,
En zich op eigen zwaerd en dapperheid vertrouwt.
Nooit heeft, o Helden! u die goede keus berouwd:
In tegendeel, gij hebt der weereld' vaek doen blijken,
Hoe Brit, met Gall' verëend, voor uwe magt moest wijken.
Strijdt, Batavieren! ſtrijdt dan glorierijk alleen:
Nooit hebt gij, met triumf, door vreemde hulp geſtreên.
Of tracht ge in eenig rijk thans onderſtand te vinden,
Wilt u dan ongeveinsd met eenen Vorst verbinden,
Die, door geen' nijd bezield omtrent uw Vaderland,
Ons toont wat zucht voor u zijn hart' is ingeplant.
Ach! kon mijn zwakke hand, ſchoon in geen' krijg bedreven,
Nu aen den Batavier zijn' luister wedergeven,
'k Vloog, met het blinkend ſtael, de helſche Britten aen,
Om wat ons weêrſtand bood manmoedig neêrteſlaen.
Mogt dan hun laetst gedrocht geregte ſtraf verwerven,
Of ik, op 't bed van eer', voor Neêrlands Vrijheid ſterven!

ROTTERDAM,
1781.

JAN VAN LIL.

AAN

NEDERLAND.

O Neêrland! roep tot God, in dees benaauwde dagen,
Dat hij uw Helper zij, u van den nood bevrijd';
Steun, ſteun ook op zijn hulp, zoo zult gij niet verſagen,
In 't woedend krijgsrumoer, in 't heetſte van den ſtrijd.

Hoe zeer uw vijand raast van wrevelzucht en ſpijt,
Gij moet vol fierte voor uw Vrijheid alles wagen;
Grijp dan naar 't ſchittrend ſtaal; 't is nu de regte tijd,
o Neêrland! roep tot God, in dees benaauwde dagen.

Misſchien wordt, door zijn kracht, uws vijands vloot verſlagen;
Zij vlucht van 't pekelveld, als ge overwinnaars zijt;
Dan ondervindt ge op nieuw, naar 's Hemels welbehagen,
Dat hij uw Helper zij, u van den nood bevrijd'.

Denk, Neêrland! hoe de roem der Helden niet verſlijt,
Maar TROMP en RUITER nog hun eigen namen dragen;
Hun lijf was aan het land, hun ziel aan God gewijd.
Steun, ſteun ook op zijn hulp, zoo zult gij niet verſagen.

Hoe

Hoe wist een VAN DER WERF zijn burgers te onderſchragen,
Hij biedt zich zelf' tot ſpijs, als Leyden honger lijdt:
Hij tartte nood en dood, en deed hun zwijgend klagen,
In 't woedend krijgsrumoer, in 't heetſte van den ſtrijd.

Vernederd Leeuwendaal! dat thans, door Britſche Nijd,
Zoo deerlijk zijt misvormd, heur roofzucht moet verdragen,
Te Wapen! eer men u het ligchaam openrijt;
Te Wapen! dit 's de weg om vrede te bejagen.

o Neêrland! roep tot God ....

BREDA, W. VAN LOO.
1781.

VERBETERDE

DRUKFEILEN.

pag.	*reg.*	*ſtaet.*	*lees.*
82.	18.	KINGSBERGENS,	KINSBERGENS,
85.	24.	En	Om
115.	20.	maan,	maan.
122.	10.	Den	De
145.	13.	rijk;	rijk,
147.	10.	rustplaats	rustplaets
151.	4.	t e	te
158.	21.	Hoedt	Hoed
162.	9.	Dappren,	Dappren!
174.	9.	tuk;	; tuk

De ontſlipten gelieve men te verſchoonen.

